

**T.C.
ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ORMAN MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI**

**KAMUYA AİT İŞLETMELERDE HALKLA İLİŞKİLER ETKİNLİK ÖLÇÜMÜ
(KASTAMONU-DADAY ORMAN İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ ÖRNEĞİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Türkan AYDIN

Artvin – 2014

**T.C.
ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ORMAN MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI**

**KAMUYA AİT İŞLETMELERDE HALKLA İLİŞKİLER ETKİNLİK ÖLÇÜMÜ
(KASTAMONU-DADAY ORMAN İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ ÖRNEĞİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Türkan AYDIN

**Danışman
Yrd. Doç. Dr. Sevim İNANÇ**

Artvin – 2014

T.C.
ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ORMAN MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI
ORMAN EKONOMİSİ BİLİM DALI

KAMUYA AİT İŞLETMELERDE HALKLA İLİŞKİLER ETKİNLİK ÖLÇÜMÜ
(KASTAMONU-DADAY ORMAN İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ ÖRNEĞİ)

Türkan AYDIN

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih : 12/02/2014

Tezin Sözlü Savunma Tarihi : 20/03/2014

Tez Danışmanı : Yrd. Doç. Dr. Sevim İNANÇ

Jüri Üyesi : Doç. Dr. Atakan ÖZTÜRK

Jüri Üyesi : Yrd. Doç. Dr. Muhammed ARDIÇ

ONAY:

Bu Yüksek Lisans Tezi, AÇÜ Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulunca belirlenen yukarıdaki jüri üyeleri tarafından/..../..... tarihinde uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulu'nun/..../..... tarih vesayılı kararıyla kabul edilmiştir.

..../..../.....

Doç. Dr. Turan SÖNMEZ

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Kamuya Ait İşletmelerde Halkla İlişkiler Etkinlik Ölçümü (Kastamonu-Daday Orman İşletme Müdürlüğü Örneği) adlı tez çalışmasında Daday Orman İşletme Müdürlüğü kapsamında yapılan eğitim seminerlerinin halkla ilişkiler etkinlik ölçümlemesi yapılmıştır.

Bu çalışmanın yürütülmesinde tez danışmanım Sayın Yrd. Doç. Dr. Sevim İNANÇ'a, jüri üyelerim Sayın Doç. Dr. Atakan ÖZTÜRK'e ve Yrd. Doç. Dr. Muhammed ARDIÇ'a yapmış oldukları değerli katkılarından dolayı sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca Arş. Gör. İnci Zeynep AYDIN'a ve Arş. Gör. Ufuk DEMİRCİ'ye yardımlarından dolayı teşekkür ederim.

Sayın Hocam Prof. Dr. Mustafa Fehmi TÜRKER'e akademik hayata başlarken bana yaptığı tüm katkılarına sonsuza dek minnettar kalacağım.

Anket çalışmasındaki öneri ve görüşlerinden dolayı Kastamonu Üniversitesi akademik personellerinden Prof. Dr. Ömer KÜÇÜK'e, Doç. Dr. Ahmet SIVACIOĞLU'na, Yrd. Doç. Dr. Miraç AYDIN'a, Yrd. Doç. Dr. Kerim GÜNEY'e, Yrd. Doç. Dr. Korhan ENEZ'e, Yrd. Doç. Dr. Burak ARICAK'a, Yrd. Doç. Dr. Oytun Emre SAKICI'ya teşekkür ederim.

Tez çalışması süresince büro ve arazi çalışmalarının gerçekleştirilmesinde, anket çalışmalarında yardım ve desteklerini esirgemeyen Kastamonu Orman Bölge Müdürlüğü İşletme Pazarlama Şube Müdürü ile Daday Orman İşletme Müdürü ve ekibine de çok teşekkürler ederim.

Türkan AYDIN

Artvin - 2014

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No</u>
ÖNSÖZ	I
İÇİNDEKİLER	II
ÖZET	VIII
SUMMARY	IX
TABLOLAR DİZİNİ	X
ŞEKİLLER DİZİNİ	XVIII
KISALTMALAR DİZİNİ	XIX
1. GENEL BİLGİLER	1
1.1. Giriş.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	2
1.3. Araştırmanın Kapsamı.....	3
1.4. Araştırmanın Hipotezleri.....	3
1.5. Yazın Özeti.....	5
1.6. Kavramsal Çerçeve.....	10
1.7. Halkla İlişkiler Kavramı.....	10
1.7.1. Halkla İlişkilerin Amacı ve Önemi.....	12
1.7.2. Halkla İlişkilerin Tarihsel Gelişimi.....	13
1.7.3. Türkiye Ormancılığında Halkla İlişkiler.....	17
2. MATERYAL VE YÖNTEM	22
2.1. Materyal.....	22
2.1.1. Araştırma Alanının Tanıtımı.....	22
2.1.2. Araştırma Alanının Seçilme Nedenleri.....	24
2.1.3. Araştırma Alanının Demografik Özellikleri.....	24
2.1.4. Daday Orman İşletme Müdürlüğü Halkla İlişkiler Etkinlikleri.....	26
2.2. Yöntem.....	26
2.2.1. Halkla İlişkiler Etkinliği Sonuç Ölçüm Yöntemi.....	27
2.2.1.1. Farkındalık/Anlama Ölçümü.....	28
2.2.1.2. Hatırlama/Hatırda Tutma Ölçümü.....	29
2.2.1.3. Tutum/Tercih Ölçümü.....	29
2.2.1.4. Davranış Ölçümü.....	29

2.2.2.	Halkla İlişkiler Etkinlik Sonuç Ölçme Yöntemi Seçilme Nedeni....	30
2.3.	Anketin Hazırlanması ve Uygulama Tekniği.....	30
2.4.	Araştırmaya Konu Edilen Eğitim Seminerleri Etkinliği.....	31
2.5	Anketin Uygulanacağı Hedef Kitlelerin Belirlenmesi.....	33
2.6.	Anketin Uygulanacağı Denek Sayısının Belirlenmesi.....	36
2.7.	İstatistiksel Değerlendirmelerde Kullanılan Yöntemler.....	37
2.7.1.	Frekans Analizi.....	38
2.7.2.	Bağımsız İki Örnek T-Testi.....	39
3.	BULGULAR VE TARTIŞMA.....	42
3.1.	Orman Üretim İşçilerine Ait Bulgular ve Tartışma.....	42
3.1.1.	Orman Üretim İşçilerine Ait Sosyo-Demografik Bulgular ve Tartışma.....	42
3.1.2.	Farkındalık/Anlama Bulguları ve Tartışma.....	43
3.1.2.1.	Orman Üretim İşçilerinin Sertifikasyonu Yazılı/Basılı Yayın Araçlarından Öğrenme Durumu.....	43
3.1.2.2.	Orman Üretim İşçilerinin Ormancılıkta Üretim İşlerinde Mesleki Eğitime İhtiyaç Durumu Konusundaki Görüşleri.....	45
3.1.2.3.	Orman Üretim İşçilerinin Sertifikasyon Kapsamında Herhangi Bir Eğitim Alma Durumu.....	46
3.1.2.4.	Orman Üretim İşçilerinin İlk Yardım Eğitimi Alma Durumu.....	48
3.1.3.	Hatırlama/Hatırda Tutma Bulguları ve Tartışma.....	49
3.1.3.1.	Orman Üretim İşçilerinin İş Güvenliği Bilgisi Durumu.....	49
3.1.3.2.	Orman Üretim İşçilerinin Sürdürülebilir Odun Üretimi ve Teknikleri Konusundaki Bilgi Durumu.....	50
3.1.3.3.	Orman Üretim İşçilerinin Sertifikasyon Tanımı Yapabilme Durumu.....	51
3.1.3.4.	Orman Üretim İşçilerinin Kendi Cümleleriyle Oluşturdukları Sertifikasyon Tanımı Yazabilme Durumu.....	52
3.1.3.5.	Orman Üretim İşçilerinin FSC Kısaltmasının Açıklamasını Yazabilme Durumu.....	54
3.1.4.	Tutum/Tercih Bulguları ve Tartışma.....	55
3.1.4.1.	Orman Üretim İşçilerinin Orman Yönetimi Sertifikasyonu İçin Yapılan Eğitim Seminerlerini Yeterli Bulma Durumu.....	55

3.1.4.2.	Orman Üretim İşçilerinin Orman İşletme Müdürlüğü'nün Halkla İlişkiler Çalışmaları Hakkındaki İzlenim Durumu.....	57
3.1.4.3.	Sertifikasyonla İlgili Yapılan Çalışmaların Orman Üretim İşçileri ile Paylaşılma Durumu Hakkındaki Görüşleri.....	58
3.1.4.4.	Orman İşletmelerinin Yapmış Olduğu Çalışmaların Orman Üretim İşçileri ile Paylaşılma Durumu Üzerine Görüşleri.....	59
3.1.5.	Davranış Bulguları ve Tartışma.....	61
3.1.5.1.	Orman Üretim İşçilerinin İş Kazası Geçirme Durumu.....	61
3.1.5.2.	Orman Üretim İşçilerinin Ormancılık Faaliyetleri Sırasında Kullandıkları Kişisel Koruyucu Ekipman Çeşidi.....	63
3.1.5.3.	Orman Üretim İşçilerinin Orman Yan Ürünlerini İzinli Toplama Durumu.....	65
3.1.5.4.	Orman Üretim İşçilerinin Makine ve Motor Yağlarını Değerlendirme Yöntemleri.....	66
3.1.5.5.	Orman Üretim İşçilerinin Üretim Sırasında Oluşan Çöplerini Değerlendirme Yöntemi.....	68
3.1.5.6.	Orman Üretim İşçilerinin İlk Yardım Setine Sahip Olma Durumu..	70
3.1.5.7.	İşletmenin Ormancılık Faaliyetleri Yapılacak Alanı Orman Köylüsünü Önceden Haberdar Etme Durumu.....	71
3.2.	Müşterilere Ait Bulgular ve Tartışma.....	72
3.2.1.	Müşterilere Ait Sosyo-demografik Bulgular ve Tartışma.....	72
3.2.2.	Farkındalık/Anlama Bulguları ve Tartışma.....	74
3.2.2.1.	Müşterilerin Sertifikasyonu Yazılı/Basılı Yayın Araçlarından Öğrenme Durumu.....	74
3.2.2.2.	Müşterilerin Sertifikasyonun Odun Ürünleri Satışına Getireceği Yenilik Hakkındaki Bilgi Durumları.....	76
3.2.3.	Hatırlama/Hatırda Tutma Bulguları ve Tartışma.....	77
3.2.3.1.	Müşterilerin Sürdürülebilir Odun Üretimi ve Teknikleri Konusundaki Bilgi Durumları.....	77
3.2.3.2.	Müşterilerin Sertifikasyon Tanımını Yapabilme Durumu.....	78
3.2.3.3.	Müşterilerin Sertifikasyon Tanımını Yazabilme Durumu.....	79
3.2.3.4.	Müşterilerin FSC Hakkındaki Bilgi Durumu.....	81

3.2.3.5.	Müşterilerin FSC Kısaltmasının Açıklamasını Yazabilme Durumu.....	82
3.2.4.	Tutum/Tercih Bulguları ve Tartışma.....	83
3.2.4.1.	Müşterilerin Sertifikasyonla İlgili Yapılan Bilgilendirme Çalışmaları Yeterliliği Konusundaki Görüşleri.....	83
3.2.4.2.	Müşterilerin Sertifikasyon Sürecinde Yapılan Toplantılarda Paydaşlar Konusundan Yeterince Bahsedilme Durumu Hakkındaki Görüşleri.....	84
3.2.4.3.	Müşterilerin Halkla İlişkiler Çalışmaları Hakkındaki İzlenimleri..	85
3.2.5.	Davranış Bulguları ve Tartışma.....	87
3.2.5.1.	Müşterilerin Ürünlerini Uluslararası Şirketlere Pazarlayabilme Durumu.....	87
3.2.5.2.	Müşterilerin Ürünlerini AB Kapsamındaki Ülkelere Pazarlayabilme Durumu.....	88
3.2.5.3.	Müşterilerin İşletmelerden Aldıkları Orman Ürünlerinin İhtiyaçlarının Tamamını Karşılatabilme Durumu.....	89
3.3.	Kurum Personeline Ait Bulgular ve Tartışma.....	91
3.3.1.	Kurum Personeline Ait Sosyo-Demografik Bulgular ve Tartışma...	91
3.3.2.	Farkındalık/Anlama Bulguları ve Tartışma.....	92
3.3.2.1.	Kurum Personelinin Sertifikasyon Eğitimi Alma Durumu.....	92
3.3.2.2.	Kurum Personeli Tarafından Alınan Sertifikasyon Eğitim Çeşidi.....	93
3.3.2.3.	Kurum Personelinin Sertifikasyonu Yazılı/Basılı Yayın Araçlarından Öğrenme Durumu.....	95
3.3.3.	Hatırlama/Hatırda Tutma Bulguları ve Tartışma.....	99
3.3.3.1.	Kurum Personelinin Sürdürülebilir Orman Yönetimi Konusundaki Bilgi Durumu.....	99
3.3.3.2.	Kurum Personelinin Sertifikasyonun Tanımını Yapabilme Durumu.....	101
3.3.3.3.	Kurum Personelinin Sertifikasyonun Tanımını Yazabilme Durumu.....	103
3.3.3.4.	Kurum Personelinin FSC Kısaltmasını Daha Önceden Duyma Durumu.....	104

3.3.3.5.	Kurum Personelinin Yöreye Özgü Bitki ve Hayvan Türleri Hakkında Bilgiye Sahip Olma Durumu.....	106
3.3.3.6.	Kurum Personelinin İş Güvenliği ve Uluslararası Sözleşmeler Konusunda Hizmet İçi Eğitim Görme Durumu.....	107
3.3.4.	Tutum/Tercih Bulguları ve Tartışma.....	108
3.3.4.1.	Kurum Personelinin Uygulanan Halkla İlişkiler Çalışmaları Hakkındaki İzlenim Durumu.....	108
3.3.4.2.	Kurum Personelinin Uygulanan Sertifikasyon Çalışmaları Yeterliliği Konusundaki Görüşleri.....	110
3.3.4.3.	Kurum Personelinin Yapılan Çalışmaların Kendileriyle Yeterince Paylaşılma Hakkındaki Görüşleri.....	111
3.3.4.4.	Kurum Personelinin Uygulanan Eğitim Programlarında Halkla İlişkiler Eğitiminin Verilmesi Gerekliliği Üzerine Görüşleri.....	112
3.3.4.5.	Kurum Personelinin Orman İşletme Müdürlüklerinde Bir Alt Birim Olarak Çalışacak Halkla İlişkiler Ünitesine İhtiyaç Durumu Konusundaki Görüşleri.....	114
3.3.5.	Davranış Bulguları ve Tartışma.....	115
3.3.5.1.	Kurum Personelinin Sertifikasyonda Yapılan Faaliyetlere Katkılarının Olma Durumu Hakkındaki Görüşleri.....	115
3.3.5.2.	Kurum Personelinin Dünya Çevre Günü'nde Yapılan Faaliyetlerden Haberdar Olma Durumu.....	117
3.3.5.3.	Kurum Personelinin Kurum İçi Haberleşme Konusundaki Görüşleri.....	119
3.3.5.4.	Kurumun Gerçekleştireceği Etkili Bir Halkla İlişkiler Çalışmasının Paydaşlar Arasında Oluşan Anlaşmazlıkların Giderilmesinde ve Sayısının Azaltılmasında Kurum Personeline Göre Etkililik Düzeyi.....	120
3.3.5.5.	Kurumun Personeli Arasındaki Çatışmaların Giderilmesi ve Sayısının Azaltılmasında Halkla İlişkiler Etkililik Düzeyi.....	122
3.3.5.6.	Kurum Personelinin Amirleri Tarafından Takdir Edilmeleri Durumu.....	124
		126

4. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	
4.1. Etki Seviyesi Aşamalarına Göre Orman Üretim İşçilerine Ait Sonuç ve Öneriler.....	126
4.2. Etki Seviyesi Aşamalarına Göre Müşterilere Ait Sonuç ve Öneriler..	130
4.3. Etki Seviyesi Aşamalarına Göre Kurum Personeline Ait Sonuç ve Öneriler.....	133
4.4. Hedef Kitlelere Ait Karşılaştırmalı Sonuç ve Öneriler.....	136
KAYNAKLAR.....	139
EKLER.....	142
ÖZGEÇMİŞ.....	154

ÖZET

“Kamuya Ait İşletmelerde Halkla İlişkiler Etkinlik Ölçümü (Kastamonu-Daday Orman İşletme Müdürlüğü Örneği)” adlı bu tez çalışmasında eğitim seminerlerinin etkinlik ölçümü yapılmıştır.

Bu tez çalışması ile Daday Orman İşletme Müdürlüğü’nde yürütülen sertifikasyon sürecinde gerçekleştirilen halkla ilişkiler etkinliklerinin, işletmenin amaçları doğrultusunda hedef kitlelerde istenilen etkiyi oluşturup oluşturamadığının ortaya konulması hedeflenmiştir. Bu amaçla, etkinlik sonuç ölçümü yöntemleri olan farkındalık/anlama, hatırlama/hatırda tutma, tutum/tercih ve davranış ölçüm yöntemleri uygulanmıştır. Yöntemlerin uygulanmasında kullanılan veriler hedef kitlelere anketlerin uygulanması ile elde edilmiştir.

Kurum içi hedef kitleler olarak kurum personeli ile orman üretim işçileri; kurum dışı hedef kitle olarak müşteriler seçilerek her gruba ayrı ayrı anket sorgusu uygulanmıştır. Ayrıca ortak sorular da bulunmaktadır.

Tez çalışmasında anketler ile toplanan veriler frekans tabloları ve bağımsız iki örnek t-testi ile analiz edilerek değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular, halkla ilişkiler etkinlik sonuç ölçümü yöntem çeşitlerine göre ölçümlenmiştir. Sonuçlar, etki seviyesine göre üç hedef kitle için hem ayrı ayrı hem de ortak sorular için karşılaştırmalı olarak ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Daday Orman İşletme Müdürlüğü, orman üretim işçisi, müşteri, kurum personeli, halkla ilişkiler etkinlik ölçümü, eğitim semineri

SUMMARY

THE MEASUREMENT OF PUBLIC RELATIONS ACTIVITIES IN PUBLIC ENTERPRISES (KASTAMONU-DADAY FORESTRY OPERATION DIRECTORATE CASE)

The effectiveness of education seminars has been measured in this thesis, “The Measurement of Public Relations Activities in Public Enterprises (Kastamonu-Daday Forestry Operation Directorate Case)”.

It has been aimed to determine whether public relations activities carried out by certification program in Daday Forestry Operation Directorate create the desired effects on the target group in accordance with aims of the enterprise. For this purpose, these activity results measurement methods have been used; awareness/comprehension, recollection/remember, attitude/preference and behavior. Data used in the methods have been obtained from questionnaires conducted on the target group.

Staff, and labors of forest production have been picked up as intra-organization target group; clients have been picked up as non-organization target groups. Both groups have been conducted questionnaires separately. There are also common questions.

Data collected via questionnaires have been analyzed with frequency tables and independent two sample t-test. Obtained findings have been gauged according to varieties of public relations activity results measurement methods. Results have been put forward in terms of effectiveness level for three target groups both separately and comparatively for common questions.

Key Words: Daday forestry operation directorate, labor of forest production, client, staff, public relations activity measurement, education seminar

TABLolar DİZİNİ

		<u>Sayfa No</u>
Tablo 1.	Nüfus Verileri Tablosu.....	25
Tablo 2.	Kastamonu Orman Bölge Müdürlüğü ve Daday İşletme Müdürlüğü Ormanlık Alan Durumu.....	26
Tablo 3.	Orman Üretim İşçilerinin Yaş Durumları.....	42
Tablo 4.	Orman Üretim İşçilerinin Eğitim ve Yaş Değerlerine Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	43
Tablo 5.	Orman Üretim İşçilerinin Eğitim Durumları.....	43
Tablo 6.	Orman Üretim İşçilerinin Sertifikasyonu Yazılı/Basılı Yayın Araçlarından Öğrenme Durumu.....	44
Tablo 7.	Orman Üretim İşçilerinin Sertifikasyonu Yayın Araçları Çeşitlerinden Duyumuna Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	45
Tablo 8.	Orman Üretim İşçilerinin Ormanlıkta Üretim İşlerinde Mesleki Eğitime İhtiyaç Durumu Konusundaki Görüşleri.....	45
Tablo 9.	Orman Üretim İşçilerinin Ormanlık Eğitimine İhtiyaç Durumlarına Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	46
Tablo 10.	Orman Üretim İşçilerinin Sertifikasyon Eğitimi Alma Durumu...	47
Tablo 11.	Orman Üretim İşçilerinin Sertifikasyon Eğitimi Alma Durumlarına Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	47
Tablo 12.	Orman Üretim İşçilerinin İlk Yardım Eğitimi Alma Durumu.....	48
Tablo 13.	Orman Üretim İşçilerinin İlk Yardım Eğitimi Almalarına Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	48
Tablo 14.	Orman Üretim İşçilerinin İş Güvenliği Bilgisi Durumu.....	49
Tablo 15.	Orman Üretim İşçilerinin İş Güvenliği Bilgilerine Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	50
Tablo 16.	Orman Üretim İşçilerinin Sürdürülebilir Odun Üretimi ve Teknikleri Konusundaki Bilgi Durumu.....	51
Tablo 17.	Orman Üretim İşçilerinin Sürdürülebilir Odun Üretimi ve Teknik Bilgi Durumuna Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	51

Tablo 18.	Orman Üretim İşçilerinin Sertifikasyon Tanımı Yapabilme Durumu.....	52
Tablo 19.	Orman Üretim İşçilerinin Sertifikasyon Tanımı Yapabilme Durumuna Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	52
Tablo 20.	Orman Üretim İşçilerinin Sertifikasyon Tanımını Yazabilme Durumu.....	53
Tablo 21.	Orman Üretim İşçilerinin Sertifikasyon Tanımını Yazabilme Durumuna Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	53
Tablo 22.	Orman Üretim İşçilerinin FSC Kısaltmasının Açıklamasını Yazabilme Durumu.....	54
Tablo 23.	Orman Üretim İşçilerinin FSC Kısaltmasının Açıklamasını Yazabilme Durumuna Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu...	55
Tablo 24.	Orman Üretim İşçilerinin Orman Yönetimi Sertifikasyonu İçin Yapılan Eğitim Seminerlerini Yeterli Bulma Durumu.....	56
Tablo 25.	Orman Üretim İşçilerinin Eğitim Seminerlerini Yeterli Bulma Durumuna Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	56
Tablo 26.	Orman Üretim İşçilerinin Orman İşletme Müdürlüğü'nün Halkla İlişkiler Çalışmaları Hakkındaki İzlenim Durumu.....	57
Tablo 27.	Orman Üretim İşçilerinin Orman İşletme Müdürlüğü'nün Halkla İlişkiler Çalışmaları Hakkındaki İzlenim Durumuna Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	58
Tablo 28.	Sertifikasyonla İlgili Yapılan Çalışmaların Orman Üretim İşçileri İle Paylaşılma Durumu.....	59
Tablo 29.	Sertifikasyonla İlgili Yapılan Çalışmaların Orman Üretim İşçileri İle Paylaşılma Durumuna Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	59
Tablo 30.	Orman İşletmelerinin Yapmış Olduğu Çalışmaların Orman Üretim İşçileri İle Paylaşılma Durumu Üzerine Görüşleri.....	60
Tablo 31.	Orman İşletmelerinin Yapmış Olduğu Çalışmaların Orman Üretim İşçileri İle Paylaşılma Durumuna Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	60
Tablo 32.	Orman Üretim İşçilerinin İş Kazası Geçirme Durumu.....	61

Tablo 33.	Orman Üretim İşçilerinin İş Kazası Geçirme Durumuna Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	62
Tablo 34.	Orman Üretim İşçilerinin Kullandıkları Kişisel Koruyucu Ekipmanlar-2011	64
Tablo 35.	Orman Üretim İşçilerinin Kullandıkları Kişisel Koruyucu Ekipmanlar-2012.....	64
Tablo 36.	Orman Üretim İşçilerinin Kullandıkları Kişisel Koruyucu Ekipmanlara Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	65
Tablo 37.	Orman Üretim İşçilerinin Orman Yan Ürünlerini İzinli Toplama Durumu.....	65
Tablo 38.	Orman Üretim İşçilerinin Orman Yan Ürünlerini İzinli Toplama Durumuna Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	66
Tablo 39.	Orman Üretim İşçilerinin Makine ve Motor Yağlarını Değerlendirme Yöntemleri.....	67
Tablo 40.	Orman Üretim İşçilerinin Makine ve Motor Yağlarını Değerlendirme Yöntemlerine Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	68
Tablo 41.	Orman Üretim İşçilerinin Üretim Sırasında Oluşan Çöplerini Değerlendirme Yöntemi.....	69
Tablo 42.	Orman Üretim İşçilerinin Üretim Sırasında Oluşan Çöplerini Değerlendirme Yöntemine Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	69
Tablo 43.	Orman Üretim İşçilerinin İlkyardım Setine Sahip Olma Durumu.....	70
Tablo 44.	Orman Üretim İşçilerinin İlkyardım Setine Sahip Olma Durumuna Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	70
Tablo 45.	Ormancılık Faaliyetleri Yapılacak Alanda Orman Köylüsü Olarak İşaret Ve İşaretçilerle, Bilgilendirme Panolarıyla veya Genel Duyuru İle Önceden Haberdar Edilme Durumu.....	71
Tablo 46.	Ormancılık Faaliyetleri Yapılacak Alanda Orman Köylüsü Olarak İşaret ve İşaretçilerle, Bilgilendirme Panolarıyla veya Genel Duyuru İle Önceden Haberdar Edilme Durumuna Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	72

Tablo 47.	Müşterilerin Yaş Sınıfına Dağılımları.....	72
Tablo 48.	Müşterilerin Meslek Sınıflarına Dağılımları.....	73
Tablo 49.	Müşterilerin Eğitim Sınıflarına Dağılımı.....	73
Tablo 50.	Müşterilerin Sertifikasyonu Yazılı/Basılı Yayın Araçlarından Öğrenme Durumu.....	74
Tablo 51.	Müşterilerin Sertifikasyonu Yazılı/Basılı Yayın Araçlarından Öğrenme Durumuna Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu....	75
Tablo 52.	Müşterilerin Sertifikasyonun Odun Ürünleri Satışına Getireceği Yenilik Konusundaki Bilgi Durumları.....	76
Tablo 53.	Müşterilerin Sertifikasyonun Odun Ürünleri Satışına Getireceği Yenilik Konusundaki Bilgi Durumlarına Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	77
Tablo 54.	Müşterilerin Sürdürülebilir Odun Üretimi ve Teknikleri Konusundaki Bilgi Durumları.....	77
Tablo 55.	Müşterilerin Sürdürülebilir Odun Üretimi ve Teknikleri Konusundaki Bilgi Durumlarına Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	78
Tablo 56.	Müşterilerin Sertifikasyon Tanımı Yapabilme Durumu.....	79
Tablo 57.	Müşterilerin Sertifikasyon Tanımı Yapabilme Durumuna Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	79
Tablo 58.	Müşterilerin Sertifikasyon Tanımı Yazabilme Durumu.....	80
Tablo 59.	Müşterilerin Sertifikasyon Tanımı Yazabilme Durumuna Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	80
Tablo 60.	Müşterilerin FSC Hakkındaki Bilgi Durumları.....	81
Tablo 61.	Müşterilerin FSC Hakkındaki Bilgi Durumuna Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	81
Tablo 62.	Müşterilerin FSC Kısaltmasının Açıklamasını Yazabilme Durumu.....	82
Tablo 63.	Müşterilerin FSC Kısaltmasının Açıklamasını Yazabilme Durumuna Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	82
Tablo 64.	Müşterilerin Sertifikasyon Bilgilendirme Çalışmalarının Yeterliliği Konusundaki Görüşleri.....	83

Tablo 65.	Müşterilerin Sertifikasyon Bilgilendirme Çalışmalarının Yeterliliği Konusundaki Görüşlerine Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	84
Tablo 66.	Müşterilerin Sertifikasyon Sürecinde Yapılan Toplantılarda Paydaşlar Konusundan Yeterince Bahsedilme Durumu Hakkındaki Görüşleri.....	84
Tablo 67.	Müşterilerin Sertifikasyon Sürecinde Yapılan Toplantılarda Paydaşlar Konusundan Yeterince Bahsedilme Durumuna Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	85
Tablo 68.	Müşterilerin Genel Olarak Halkla İlişkiler Çalışmaları Hakkındaki İzlenimleri.....	86
Tablo 69.	Müşterilerin Genel Olarak Halkla İlişkiler Çalışmaları Hakkındaki İzlenimlerine Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	86
Tablo 70.	Müşterilerin Ürünlerini Uluslararası Şirketlere Pazarlayabilme Durumu.....	87
Tablo 71.	Müşterilerin Ürünlerini Uluslararası Şirketlere Pazarlayabilme Durumuna Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	88
Tablo 72.	Müşterilerin Ürünlerini AB Kapsamındaki Ülkelere Pazarlayabilme Durumu.....	89
Tablo 73.	Müşterilerin Ürünlerini AB Kapsamındaki Ülkelere Pazarlayabilme Durumuna Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	89
Tablo 74.	Müşterilerin İşletmelerden Aldıkları Orman Ürünlerinin İhtiyaçlarının Tamamını Karşılatabilme Durumu.....	90
Tablo 75.	Müşterilerin İşletmelerden Aldıkları Orman Ürünlerinin İhtiyaçlarının Tamamını Karşılatabilme Durumuna Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	90
Tablo 76.	Kurum Personelinin Yaş Durumu.....	91
Tablo 77.	Kurum Personelinin Eğitim Durumu.....	91
Tablo 78.	Kurum Personelinin Sertifikasyon Eğitimi Alma Durumu.....	93
Tablo 79.	Kurum Personelinin Sertifikasyon Eğitimi Alma Durumuna Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	93

Tablo 80.	Kurum Personeli Tarafından Alınan Sertifikasyon Eğitim Çeşidi.....	94
Tablo 81.	Kurum Personeli Tarafından Alınan Sertifikasyon Eğitim Çeşidine Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	95
Tablo 82.	Kurum Personelinin Sertifikasyonu Yazılı/Basılı Yayın Araçlarından Öğrenme Durumu.....	96
Tablo 83.	Kurum Personelinin Sertifikasyonu Yazılı/Basılı Yayın Araçlarından Öğrenme Durumuna Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	99
Tablo 84.	Kurum Personelinin Sürdürülebilir Orman Yönetimi Konusundaki Bilgi Durumu.....	100
Tablo 85.	Kurum Personelinin Sürdürülebilir Orman Yönetimi Konusundaki Bilgi Durumuna Ait Bağımsız T-Testi Tablosu.....	101
Tablo 86.	Kurum Personelinin Sertifikasyonun Tanımını Yapabilme Durumu.....	102
Tablo 87.	Kurum Personelinin Sertifikasyonun Tanımını Yapabilme Durumuna Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	103
Tablo 88.	Kurum Personelinin Sertifikasyonun Tanımını Yazabilme Durumu.....	103
Tablo 89.	Kurum Personelinin Sertifikasyonun Tanımını Yazabilme Durumuna Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	104
Tablo 90.	Kurum Personelinin FSC Kısaltmasını Daha Önceden Duyma Durumu.....	105
Tablo 91.	Kurum Personeline Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	105
Tablo 92.	Kurum Personelinin Yöreye Özgü Bitki ve Hayvan Türleri Hakkında Bilgiye Sahip Olma Durumu.....	106
Tablo 93.	Kurum Personelinin Yöreye Özgü Bitki ve Hayvan Türleri Hakkında Bilgiye Sahip Olma Durumuna Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	106
Tablo 94.	Kurum Personelinin İş Güvenliği ve Uluslararası Sözleşmeler Konusunda Hizmet İçi Eğitim Görme Durumu.....	107

Tablo 95.	Kurum Personelinin İş Güvenliği ve Uluslararası Sözleşmeler Konusunda Hizmet İçi Eğitim Görme Durumuna Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	108
Tablo 96.	Kurum Personelinin Yapılan Halkla İlişkiler Çalışmaları Hakkındaki İzlenim Durumu.....	108
Tablo 97.	Kurum Personelinin Yapılan Halkla İlişkiler Çalışmaları Hakkındaki İzlenim Durumuna Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	109
Tablo 98.	Kurum Personelinin Sertifikasyonla İlgili Yapılan Halkla İlişkiler Çalışmalarının Yeterliliği Hakkındaki Görüşleri.....	110
Tablo 99.	Kurum Personelinin Sertifikasyonla İlgili Yapılan Halkla İlişkiler Çalışmalarının Yeterliliği Hakkındaki Görüşlerine Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	111
Tablo 100.	Kurum Personelinin Yapılan Çalışmaların Kendileriyle Yeterince Paylaşılma Durumu Hakkındaki Görüşleri.....	111
Tablo 101.	Kurum Personelinin Yapılan Çalışmaların Kendileriyle Yeterince Paylaşılma Durumu Hakkındaki Görüşlerine Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	112
Tablo 102.	Kurum Personelinin Uygulanan Eğitim Programlarında Halkla İlişkiler Eğitiminin Verilmesi Gerekliliği Üzerine Görüşleri.....	113
Tablo 103.	Kurum Personelinin Uygulanan Eğitim Programlarında Halkla İlişkiler Eğitiminin Verilmesi Gerekliliği Üzerine Görüşlerine Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	114
Tablo 104.	Kurum Personelinin Orman İşletme Müdürlükleri'nde Bir Alt Birim Olarak Çalışacak "Halkla İlişkiler" Ünitesine İhtiyaç Durumu Konusundaki Görüşleri.....	115
Tablo 105.	Kurum Personelinin Orman İşletme Müdürlükleri'nde Bir Alt Birim Olarak Çalışacak "Halkla İlişkiler" Ünitesine İhtiyaç Durumu Konusundaki Görüşlerine Ait Bağımsız İki Örnek T- Testi Tablosu.....	115
Tablo 106.	Kurum Personelinin Sertifikasyonda Yapılan Faaliyetlere Katkılarının Olma Durumu Hakkındaki Görüşleri.....	116

Tablo 107.	Kurum Personelinin Sertifikasyonda Yapılan Faaliyetlere Katkılarının Olma Durumu Hakkındaki Görüşlerine Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	117
Tablo 108.	Kurum Personelinin Dünya Çevre Günü'nde Yapılan Faaliyetlerden Haberdar Olma Durumu.....	118
Tablo 109.	Kurum Personelinin Dünya Çevre Günü'nde Yapılan Faaliyetlerden Haberdar Olma Durumuna Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	118
Tablo 110.	Kurum Personelinin Kurum İçi Haberleşme Konusundaki Görüşleri.....	119
Tablo 111.	Kurum Personelinin Kurum İçi Haberleşme Konusundaki Görüşlerine Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	119
Tablo 112.	Kurumun Gerçekleştireceği Etkili Bir Halkla İlişkiler Çalışmasının Paydaşlar Arasında Oluşan Anlaşmazlıkların Giderilmesinde ve Sayısının Azaltılmasında Kurum Personeline Göre Etkililik Düzeyi.....	121
Tablo 113.	Kurumun Gerçekleştireceği Etkili Bir Halkla İlişkiler Çalışmasının Paydaşlar Arasında Oluşan Anlaşmazlıkların Giderilmesinde ve Sayısının Azaltılmasında Kurum Personeline Göre Etkililik Düzeyine Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	121
Tablo 114.	Kurumun Personeli Arasındaki Çatışmaların Giderilmesi ve Sayısının Azaltılmasında Halkla İlişkiler Etkililik Düzeyi	122
Tablo 115.	Kurumun Personeli Arasındaki Çatışmaların Giderilmesi ve Sayısının Azaltılmasında Halkla İlişkiler Etkililik Düzeyine Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	124
Tablo 116.	Kurum Personelinin Amirleri Tarafından Takdir Edilme Durumu.....	124
Tablo 117.	Kurum Personelinin Amirleri Tarafından Takdir Edilme Durumuna Ait Bağımsız İki Örnek T-Testi Tablosu.....	125

ŞEKİLLER DİZİNİ

	<u>Sayfa No</u>
Şekil 1. Kastamonu-Daday Orman İşletme Müdürlüğü'nün Coğrafi Konumu..	23
Şekil 2. Daday Orman İşletme Müdürlüğü'nün Konumu.....	24
Şekil 3. Orman Üretim İşçileri ile Eğitim Semineri Öncesi Anket Çalışması...	34
Şekil 4. Orman Üretim İşçilerine Yönelik Anket Çalışması.....	34
Şekil 5. Müşterilere Yönelik Anket Çalışması.....	35
Şekil 6. Kurum Teknik Personeline Uygulanan Anket Çalışması.....	36

KISALTMALAR DİZİNİ

AB	Avrupa Birliği
ABD	Amerika Bileşik Devletleri
Çev_gün_3	Kurum Personeline Ait Anket Sorusu 26
Çev_tem_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 32
Çöp_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 33
DOİ	Devlet Orman İşletmeleri
DPT	Devlet Planlama Teşkilatı
Duyum_3	Kurum Personeline Ait Anket Sorusu 15
ECE	Economic Commission for Europe
Eğitim_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 2
Eğitim_2	Müşterilere Ait Anket Sorusu 2
Eğitim_3	Kurum Personeline Ait Anket Sorusu 2
Eğt_hik_y_3	Kurum Personeline Ait Anket Sorusu 14
Eğt_sem_y_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 22
Ekpmn_y_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 6
FAO	Food and Agriculture Organization of the United Nations
F_ekpmn_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 7
F_KKE_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 9
F_ser_bt_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 21
F_ser_bt_2	Müşterilere Ait Anket Sorusu 8
F_ser_bt_3	Kurum Personeline Ait Anket Sorusu 9
FSC	Forest Stewardship Council
FSC_b_2	Müşterilere Ait Anket Sorusu 15
FSC_cml_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 25
FSC_cml_2	Müşterilere Ait Anket Sorusu 16
ILO	International Labour Organisation
IPRA	International Public Relations Association
İlkyrdm_eğt_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 39
İlkyrdm_kit_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 38
İsg_b_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 12
İş_eğitim_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 4
İş_kaza_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 13

İşçi_k_b_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 35
İşçi_k_b_3	Kurum Personeline Ait Anket Sorusu 21
İşl_ou_y_2	Müşterilere Ait Anket Sorusu 13
K_kc_hi_3	Kurum Personeline Ait Anket Sorusu 32
K_pay_hi_3	Kurum Personeline Ait Anket Sorusu 31
Katkı_2	Müşterilere Ait Anket Sorusu 9
Katkı_3	Kurum Personeline Ait Anket Sorusu 10
Ki_hbr_3	Kurum Personeline Ait Anket Sorusu 27
Ki_hbr_knl_3	Kurum Personeline Ait Anket Sorusu 28
Ki_hi_eğt_3	Kurum Personeline Ait Anket Sorusu 29
KKE_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 8
Korumak_b_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 29
K-S	Kolmogorov-Simirnov Sınaması
Marka_3	Kurum Personeline Ait Anket Sorusu 17
MEHTAP	Merkezi Hükümet Teşkilatı Araştırma Projesi
Meslek_snf_2	Müşterilere Ait Anket Sorusu 3
Motory_d_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 31
Müşteri_sor_2	Müşterilere Ait Anket Sorusu 18
OBM	Orman Bölge Müdürlüğü
OBM_b_y_2	Müşterilere Anket Sorusu 11
OBM_hi_i_2	Müşterilere Ait Anket Sorusu 10
OBM_hi_i_3	Kurum Personeline Ait Anket Sorusu 11
OBM_hi_y_2	Müşterilere Ait Anket Sorusu 11
OBM_hi_y_3	Kurum Personeline Ait Anket Sorusu 12
OBM_pb_y_3	Kurum Personeline Ait Anket Sorusu 13
OBM_tnt_3	Kurum Personeline Ait Anket Sorusu 24
OGM	Orman Genel Müdürlüğü
OİM_hi_br_3	Kurum Personeline Ait Anket Sorusu 30
OİM_hi_i_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 24
OİM_pay_y_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 36
OİM_pol_y_3	Kurum Personeline Ait Anket Sorusu 33
OİM_tnt_y_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 23
Orm_eğt_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 10

Orm_k_b_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 34
Orm_konak_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 30
Orm_sor_sn_3	Kurum Personeline Ait Anket Sorusu 23
Ormgün_hi_ç_3	Kurum Personeline Ait Anket Sorusu 25
Ormköylü_sor_3	Kurum Personeline Ait Anket Sorusu 22
Ou_ab_p_2	Müşterilere Ait Anket Sorusu 15
Ou_uls_p_2	Müşterilere Ait Anket Sorusu 14
Pano_b_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 40
PRSA	Public Relations Society of America
RTÜK	Radyo ve Televizyon Üst Kurulu
Satış_yeni_2	Müşterilere Ait Anket Sorusu 12
Ser_bt_y_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 20
Ser_bt_y_3	Kurum Personeline Ait Anket Sorusu 8
Ser_cml_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 16
Ser_cml_2	Müşterilere Ait Anket Sorusu 5
Ser_cml_3	Kurum Personeline Ait Anket Sorusu 4
Ser_eğt_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 18
Ser_eğt_3	Kurum Personeline Ait Anket Sorusu 6
Ser_eğt_ç_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 19
Ser_eğt_ç_3	Kurum Personeline Ait Anket Sorusu 7
Ser_kur_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 26
Ser_kur_2	Müşterilere Ait Anket Sorusu 17
Ser_kur_3	Kurum Personeline Ait Anket Sorusu 16
Ser_pay_py_2	Müşterilere Ait Anket Sorusu 20
Ser_pay_py_3	Kurum Personeline Ait Anket Sorusu 36
Ser_pay_y_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 27
Ser_pay_y_2	Müşterilere Ait Anket Sorusu 7
Ser_pay_y_3	Kurum Personeline Ait Anket Sorusu 18
Ser_tnm_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 15
Ser_tnm_2	Müşterilere Ait Anket Sorusu 4
Ser_tmn_3	Kurum Personeline Ait Anket Sorusu 3
Sgk_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 14
Sout_b_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 11

Sout_b_2	Müşterilere Ait Anket Sorusu 19
Soy_b_3	Kurum Personeline Ait Anket Sorusu 19
Takdir_3	Kurum Personeline Ait Anket Sorusu 34
Tplm_izni_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 28
TÜHİD	Türkiye Halkla İlişkiler Derneği
TV	Televizyon
U_soy_b_3	Kurum Personeline Ait Anket Sorusu 35
Urtblme_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 3
Urtekpnm_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 5
Yaş_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 1
Yaş_2	Müşterilere Ait Anket Sorusu 1
Yaş_3	Kurum Personeline Ait Anket Sorusu 1
Ybh_b_3	Kurum Personeline Ait Anket Sorusu 20
Yhk_eğt_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 37
Yyn_arc_1	Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorusu 17
Yyn_arc_2	Müşterilere Ait Anket Sorusu 6
Yyn_arc_3	Kurum Personeline Ait Anket Sorusu 5

1. GENEL BİLGİLER

1.1. Giriş

Halkla ilişkiler, bütünleşik pazarlamanın olduğu kadar yönetim biliminin de ayrılmaz bir parçasıdır. İletişim kurma ihtiyacı olan tüm kurumlar bünyelerinde bir halka ilişkiler birimi oluşturmuşlardır. İşletmeler için iki yönlü iletişim faaliyetini gerçekleştiren halkla ilişkiler, bir grup çalışmasının eseridir. Gelişen teknoloji ile birlikte sosyal medyanın araç ve yöntemleri halkla ilişkilerin araç ve yöntemlerine dönüşmüş bulunmaktadır. İnsan kaynakları stratejisinin de artık iletişim planlamasına paralel olarak çizilmekte olduğu bilinmektedir. Günümüzde sınırları çizilmiş olan halkla ilişkilerin anlaşılması kolaylaşsa da kendine has kuralları olan bir disiplin olduğu dikkate alınmalıdır (Peltekoğlu, 2012).

Tüm dünyada yaklaşık yüzyıldır, Türkiye’de ise elli yıldır işletmelerin yapısında halkla ilişkiler birimleri bulunmakta ve işletmeler için faaliyetlerini sürdürmektedirler. Özel kurum ve kuruluşlarda, işletmelerde veya çeşitli organizasyonların yapısında halkla ilişkiler bulunmaktadır. Yakın zamana dek danışma, reklam, propaganda, destekleyicilik, tanıtım kavramları ile halkla ilişkilerin karıştırılmış olması, ona gereken değerin verilmesini geciktirmiştir. Fakat aynı zamanda bu farklı disiplinler karşılıklı olarak birbirlerinden beslenmektedirler. İşletmelerin varlıklarını sürdürmesinde üretimin devamlılığı kadar halkla ilişkilerin de devamlılığının sağlanması ikinci önem sırasında bulunmaktadır. Halkın benimsemediği işletmelerin günümüzün artan rekabet koşullarında yaşamlarını sürdürmeleri beklenemez. İşletmeler önce kendi çalışanları ile sonra da dış çevre ile olan ilişkilerine gereken özeni göstermek zorundadırlar. Kamuda ve özel sektörde işletmelerin ürünlerinin ve hizmetlerinin hedef kitlelerinde bilinirliğinin sağlanması ve benimsenmesi için işletmelerin planlı etkinlik programlarını uygulamaları zorunludur (Özdönmez ve ark.,1999).

Halkın, kamu kuruluşlarının faaliyetleri hakkında bilgi edinmesi yönetimin temel görevleri arasında yer almaktadır. Yönetim, faaliyetleri ile ilgili olarak halkın destek ve inancını sağlamalıdır. Kamu kuruluşlarının amacı halka hizmet, halkla ilişkiler

biriminin amacı ise halka hizmetin en iyi şekilde sunulmasını sağlamaktır. Kamu kuruluşları amaçlarını gerçekleştirebilmek için halkla ilişkilere önem vermelidir. Bunun için yönetim faaliyetleri hakkında topluma bilgi sunmalı ve toplumun duygu, düşünce ve eğilimleri hakkında bilgi sahibi olmalıdır. Görüldüğü üzere, halkla ilişkiler kamu kuruluşlarının amaçlarını gerçekleştirmede yönetimin ayrılmaz bir parçasını oluşturmaktadır (Okay ve ark., 2005).

İşletmelerin iç ve dış hedef kitleleriyle olan ilişkilerinde gereken etkinlik programının hazırlanması, uygulanması ve sonuçlarının ölçülmesi için uzman bir ekibin çalışması gerekmektedir. Etkinlik sonuç ölçümü sonuçları, işletmelerin hedef kitleleri hakkındaki bilgilerini arttırmaktadır. Yine işletmenin yeni ürün politikası hakkında hedef kitlenin görüşlerinin ne olduğunun anlaşılmasında kullanılmaktadır. Etkinlik ölçüm sonuçları iki yönlü iletişimi sağlayacak verileri yaratmaktadır (Seçim ve ark., 2005; Bıçakçı, 2012).

1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışma ile Daday Orman İşletme Müdürlüğü'nde gerçekleştirilen halkla ilişkiler etkinliklerinin, işletmenin amaçları doğrultusunda hedef kitlelerde istenilen davranışları oluşturup oluşturmadığının ortaya konulması hedeflenmiştir.

Bir kamu kuruluşu olan Daday Orman İşletme Müdürlüğü iç ve dış hedef kitlelerinin etkinlik kapsamında yapılan çalışmalar ile yeni politika hakkında bilgilendirilmelerinin sağlanması öncelikli bir sorundur. Yine hedef kitlelerin işletmenin uygulamakta olduğu yeni bir işletme yönetim modeline direncin azaltılmasının sağlanması da diğer bir sorundur. Hedef kitlelerin işletmeye yönelik görüşlerinin öğrenilmesi, olumsuz tutum ve inançlarının değiştirilmesi için gereken iknalarının sağlanması da başka bir sorundur. Konu ile ilgili hedef kitlelerin işletmeden isteklerinin belirlenmesi, iki yönlü iletişim ortamının sağlanması önemli bir sorundur. İşletmenin yeni dönemde çalışmalarına gereken düzenlemeyi sağlayabilmesi için, hedef kitlelerinin görüşleri dikkate alınarak yapılmış olan bu tez çalışmasının sonuçlarına ihtiyacı vardır. Çalışmanın sonuçları yeni plan döneminde iletişim için geri besleme noktası oluşturacaktır. Son olarak bu araştırma, çağdaş bir

işletmede olması gereken halkla ilişkiler biriminin hedef kitledeki yansımalarının ortaya konulmasında da önemli rol oynayacaktır.

1.3. Araştırmanın Kapsamı

Araştırma alanı olarak Daday Orman İşletme M¼d¼rl¼ę¼ seçilmiştir. Tez kapsamında Daday Orman İşletme M¼d¼rl¼ę¼ kurum personeli ile orman üretim işçileri işletmenin iç hedef kitleleri olarak belirlenmiştir. İşletmenin dış hedef kitlesi olarak Daday Orman İşletme M¼d¼rl¼ę¼'nden odun hammaddesi alan m¼řteriler seçilmiştir.

Hedef kitlelerin verilerini karşılaştırabilmek amacıyla her ¼ hedef kitlenin de etkileşim içinde olduğu ortak halkla ilişkiler etkinlikleri ve uygulanan eğitim seminerleri temel alınmıştır. İşletmenin yapmış olduğu t¼m etkinliklerin ortak fikirlerinin eğitim seminerlerinde verilmiş olmasından dolayı eğitim seminerlerinin etkinliği ¼l¼mlenmesine gidilmiştir. Diğer halkla ilişkiler etkinlikleri de eğitim seminerleri sırasında hedef kitlelere açıklanmıştır. Spesifik konu ile ilgili eğitim seminerleri ¼ncesinde hiçbir halkla ilişkiler etkinliği yapılmamıştır. Eğitim seminerleri sırasında ve sonrasında etkinliklerin yapılmış olması, hedef kitlelerin davranışlarındaki değişim durumlarını daha net bir şekilde ortaya koymada etkili olacağı d¼ř¼n¼lm¼řt¼r. Spesifik konu için yapılan halkla ilişkiler etkinlikleri kapsamında hedef kitleler için oluşturulmuş olan ortak bilgiler ile hedef kitlelere ¼zel farklı bilgileri ortaya koymak için eğitim seminerleri seçilmiş bulunmaktadır.

Araştırmanın tek bir Orman İşletme M¼d¼rl¼ę¼'nden seçilmiş olmasının sebebi de spesifik konunun daha ¼nce Orman İşletme M¼d¼rl¼ę¼ bazında uygulanmamış olmasından kaynaklanmaktadır.

1.4. Araştırmanın Hipotezleri

Araştırmada hedef kitlelere y¼nelik olarak gerçekleştirilen eğitim seminerlerinin ¼ncesinde ve sonrasında hedef kitledeki farkındalık, durum, tutum, tercih, davranış değişiminin incelenmesi amacıyla yapılan çalışmanın hipotezleri, ¼ hedef kitle için şu şekilde belirlenmiştir:

Hedef Kitle: Orman Üretim İşçileri Hakkında Hipotezler

Ho: Orman üretim işçileri için uygulanan etkinlikler herhangi bir farkındalık oluşturamamıştır.

Ho: Orman üretim işçileri için uygulanan etkinlikler hedef kitlede kalıcı bilgi oluşturamamıştır.

Ho: Orman üretim işçileri için uygulanan etkinlikler hedef kitle tutum ve tercihlerinde bir değişiklik oluşturamamıştır.

Ho: Orman üretim işçileri için uygulanan etkinlikler hedef kitlede davranış değişikliği oluşturamamıştır.

Hedef Kitle: Müşteriler Hakkında Hipotezler

Ho: Müşteriler için uygulanan etkinlikler herhangi bir farkındalık oluşturamamıştır.

Ho: Müşteriler için uygulanan etkinlikler hedef kitlede kalıcı bilgi oluşturamamıştır.

Ho: Müşteriler için uygulanan etkinlikler hedef kitle tutum ve tercihlerinde bir değişiklik oluşturamamıştır.

Ho: Müşteriler için uygulanan etkinlikler hedef kitlede davranış değişikliği oluşturamamıştır.

Hedef Kitle: Kurum Personeli Hakkında Hipotezler

Ho: Kurum Personeli için uygulanan etkinlikler herhangi bir farkındalık oluşturamamıştır.

Ho: Kurum Personeli için uygulanan etkinlikler hedef kitlede kalıcı bilgi oluşturamamıştır.

Ho: Kurum Personeli için uygulanan etkinlikler hedef kitle tutum ve tercihlerinde bir değişiklik oluşturamamıştır.

Ho: Kurum Personeli için uygulanan etkinlikler hedef kitlede davranış değişikliği oluşturamamıştır.

1.5. Yazın Özeti

Araştırma alanı olarak seçilen Daday Orman İşletme Müdürlüğü'nde uygulanmakta olan yeni bir ormancılık politikası kapsamında halkla ilişkiler etkinlikleri ile ilgili gelişmeler; kitaplar, tezler, projeler, süreli yayınlanan makaleler incelenmek suretiyle takip edilmiştir. Ayrıca, internet üzerinden kullanıma açılan çeşitli veri tabanları da takip edilmeye çalışılmıştır.

Türkiye'de halkla ilişkilerin önemi son dönemde kurum ve kuruluşlarda fark edilmeye başlanmıştır. İletişim teknolojilerinin de gelişmesiyle beraber sınırları da çizilmiş olan halkla ilişkiler, örgütlerin yapısında ayrı bir birim olarak yer almaya başlamıştır. Türkiye'de halkla ilişkiler özel sektörde ve kamu sektöründe varlık göstermeye başlamıştır. Devlet Orman İşletmeleri'nde planlı programlı "Halkla İlişkiler" adı altında bir birim bulunmamaktadır. Halkla ilişkiler etkinlikleri, ormancılık çalışmaları ile birlikte başlamış olsa da yapılan ilk çalışmalar ve etkinlikler halkla ilişkiler birimi çatısı altında yapılmamıştır. Bu bakımdan yapılan etkinliklerin sertifikasyon kapsamında sertifikasyonu tanıtıcı, hedef kitlede bilinirlik oluşturmayı amaçlayan tarzda olması, özellikli konunun ormancılığımızda yeni işleniyor olması tez çalışmasının yazın açısından yeterli varlık gösterememesine sebep olmuştur.

Aghbashlo (1996)'nın "Halkla İlişkilerin İşgücü Verimliliği Üzerindeki Etkisi" adlı yüksek lisans tezinin amacı, halkla ilişkilerin işletmelerdeki çalışanlara yönelik faaliyetlerini saptamak ve bu faaliyetlerin işçiler üzerindeki etkilerini öğrenmektir. Türkiye'de bünyelerinde halkla ilişkiler ünitesine ve fonksiyonlarına yer veren işletmelerin bu alandaki uygulamaları araştırılmış ve halkla ilişkiler uygulamalarının işçiler üzerindeki etkinlik dereceleri hakkında görüşleri öğrenilmeye çalışılmıştır. İşletme içi faktörlerin işgücü verimliliği üzerindeki etkisini ortaya koyarak halkla ilişkilerin daha koordineli biçimde yürütülmesi konusunu açıklığa kavuşturacak verilerin sağlanması amaçlanmıştır. Hedef kitleye uygulanan anket soruları hedef kitlenin seviyesine göre hazırlanmıştır. Anket uygulamasından önce konu ile ilgili açıklama yapılarak toplanan verilerin sağlıklı olması amaçlanmış ve gerekli isteklendirme sağlanmaya çalışılmıştır. Araştırmanın sonuçlarında çalışanların iç halkla ilişkiler konusunda bilgisiz oldukları, sadece dışa yönelik halkla ilişkiler

uygulamalarının olduğu ve iç hedef kitlenin ihmal edildiği sonucuna ulaşılmıştır. Çalışanların, işletme ile toplum arasında bir bağ oluşturması sebebiyle iç halkla ilişkiler çalışmalarının benimsenmesi, çevrenin işletmeye karşı saygınlığını arttıracakđı sonucuna ulaşılmıştır.

As (1984)'ın “Ormancılık Yönetiminde Halkla İlişkiler” adlı yüksek lisans tezi, ormancılık yönetiminin halkla ilişkiler konusundaki başarısızlığının giderilmesine yardımcı olabilmesi amacıyla hazırlanmıştır. Tez üç bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde halkla ilişkilerin çeşitli tanımlarına, araçlarına, yakın kavramlardan farkına yer vermiştir. Ayrıca halkla ilişkilerin uygulama aşamalarını da açıklayarak kamu kurumlarındaki halkla ilişkilerin durumundan ve uygulamada oluşan sorunlardan bahsetmiştir.

İkinci bölümde ormancılık yönetiminde örgüt içi ve örgüt dışı halkla ilişkilerden, yöneticilerin halkla ilişkiler konusundaki yetersizliklerinden bahsedilmektedir.

Son bölümde İstanbul Orman Bölge Müdürlüğü (OBM)'nde yapılan bir örnek çalışmanın sonuçları yer almaktadır. İstanbul OBM'de kurum içi ve kurum dışı hedef kitlelere yönelik uygulanan anketler ve ayrıca görüşmeler araştırmanın yöntemini oluşturmaktadır. Yapılan çalışmada ormancılık teşkilatı halkla ilişkiler açısından pek başarılı bulunmamıştır ve halkla ilişkiler açısından gerekli önlemlerin alınması için önerilere yer verilmiştir.

Bal (2010) tarafından yazılan “İletişim Üzerine Sosyolojik Yaklaşımlar” adlı kitap iletişim alanında sosyolojik bakış açısını güçlendirmeyi amaçlamaktadır. İletişim biliminin verileri, kavramları ve kuramları ile ilişkili olmayı yadsımadan kendine has bir iletişim sosyolojisi oluşturabilme amacıyla yazılmış bulunmaktadır. Kitap iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm, iletişim; ikinci bölüm kitle iletişimi ile ilgili konuları içermektedir. Kitabın son bölümünde iletişimin toplumun eğitim aracılığı ile kendisini var etme serüveni olduğu ifade edilmektedir. Sosyal yapı analizi sosyolojik bakışın bir gereği olup iletişim sosyolojisi sosyal yapının çözümlenmesini yapmadan, sosyal sınıf ve grupların ilişkilerini anlamadan, sosyal kurumların tarihsel süreçte ve yaşanan andaki hallerini kavramadan sorunların çözülemeyeceğini ifade etmektedir. Yazar kitabında, kitle iletişimini bir sistem yaklaşımı içinde ele alırken en etkininin televizyon (TV) olduğunu belirtmektedir. Ayrıca internetin klasik medya araçlarına

rakip olduğu, internette oluşan grupların sosyolojik analizinin yapılmasının günümüz ihtiyacı olarak doğduğu gerçeğine değinilmektedir.

Bıçakçı (2012)'nin “Sürdürülebilirlik Yönetiminde Halkla İlişkilerin Rolü” adlı çalışması sürdürülebilirlik kavramını ekonomik, çevresel ve sosyal boyutları ile ele alarak kurumlarda sürdürülebilirlik yönetiminin etkin ve başarılı olabilmesi için halkla ilişkiler alanında yapılabileceklere odaklanmaktadır. Sürdürülebilirlik halkla ilişkilerde pozitif imaj yaratmak için kullanılan bir araç olarak ele alınmamıştır. Sonuç olarak bir süreç içerisinde uzman ekipçe belirlenen ve kurum amaçlarına yönelik planlama dâhilinde etkinliklerin uygulanarak değerlendirilmesi gereklidir. Halkla ilişkiler ilke geliştirme, uygulama ve iletişim basamaklarında doğrudan ve ağırlıklı bir role sahipken planlama ve gözden geçirme düzeltme basamaklarında dolaylı etkiye sahip olduğu ifade edilmektedir. Yapılan çalışmaların izleme denetleme basamağında paydaş katılımının sağlanması birinci sırada önem arz ederken, uygulama basamağında kurum kültürünün, sürdürülebilirlik anlayışı ile yeniden şekillendirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Bu uzun ve zor süreç halkla ilişkilerin denetimindedir. Çalışanlarla iletişimin stratejik yönetim zorunluluğu belirtilmektedir. Son olarak süreç gözden geçirilir ve hedeflerin gerçekleştirme oranı denetlenir. Bu evrede halkla ilişkiler, yönetsel araştırma bilgisi oranında sürece dâhil olabilir.

Eler (2009) tarafından hazırlanan “Ülkemizde Tarihsel Süreçte Halk-Orman İlişkilerinin Durumu” adlı makale, ana hatlarıyla halk-orman ilişkisinin tarihsel süreçteki durum değerlendirilmesi yapılması amacıyla hazırlanmıştır. 1299-2009 arasındaki süreç dört dönemde ele alınmış, genel tanımlardan yola çıkılarak özetlenmiş olup ormancılıkta halkla ilişkiler ortaya konulmuştur.

Gül ve Şeker (2005)'in “Kamu Kuruluşlarında Halkla İlişkiler ve Bir Model Analizi” adlı makalesinde, bir kamu kuruluşunda hizmetlerin hızlı ve etkin bir şekilde vatandaşa aktarımını sağlamak için örgüt ve çevre değişkenlerinin etkileşiminin halkla ilişkiler süreci açısından ele alındığı bir halkla ilişkiler modeli kurgulanmıştır. Prof. Dr. Alpay Ataoğlu'nun modeli esas alınmıştır. Bu modelin yanında farklı yaklaşımları olan Grunning ve Hant'ın dört halkla ilişkiler modeli, Kalite Yönetimi Kavramı ve bir model olarak Japonya'da ortaya çıkışı ele alınarak model yaratma

süreci ortaya konmuştur. Sonuç olarak halkla ilişkiler faaliyetlerinde her örgütün yalnızca tek bir model kullandığını ya da tüm örgütlerin aynı modeli kullandığını söylemek mümkün değildir. Gerek kamu gerekse özel örgütler dinamik yapılara sahip oldukları sürece, aynı örgütün birden çok modeli örnek alması mümkün olabileceği açıklanmaktadır.

Karadeniz (2009)'in "Pazarlama Yönetiminde Halkla İlişkilerde Kullanılan Kavram ve Tanımlar" adlı çalışması halkla ilişkilerin bir pazarlama karması elemanı olarak işletmeler için sahip olduğu öneme dikkati çekerken kullanılan terimleri ve tanımları açıklamak amacıyla yazılmış bulunmaktadır.

Özüpek (1996)'in "Halkla İlişkiler Çalışmalarında Basının Rolü" adlı yüksek lisans tezi halkla ilişkiler çalışmalarında basın kullanılmaya başlaması ile kuruluşlardaki halkla ilişkiler çalışmalarında da en büyük rolün basına ait olduğu hipotezini ispatlamak amacıyla hazırlanmıştır. Araştırmanın birinci bölümünde halkla ilişkiler ve basın kavramları tanımları, aşamaları, özellikleri açıklanmış, ikinci bölümde halkla ilişkilerde basın nasıl olması gerektiğinden bahsedilirken halkla ilişkilerin iki yönü olan tanıma ve tanıtımda basının rolünün ne olduğu, basınla ilişkilerde dikkat edilecek etik kuralların neler olduğu açıklanmıştır. Daha sonra da devletin, yerel yönetimlerin ve özel sektörün halkla ilişkilerde basının nasıl bir rol oynadığı, genel olarak halkla ilişkilerde basının etkinlik ve ağırlık derecesinin ne olduğu incelenmektedir. Son bölümde ise basın toplantısı, basın bildirisi, basın turları, kesik derleme vb. basınla ilişkilerde kullanılan araçlar incelenmiştir.

Peltekoğlu (2012)'nin "Halkla İlişkiler Nedir?" adlı kitabın genişletilmiş 7. baskısında halkla ilişkilerin yeni kavramlarla (İntranet, İtibar Yönetimi gibi) çizilen sınırları ile iletişimin bütünleşik yönetimi kavramına geçtiğini göstermektedir. Yazar, iletişimin bütünleşik yönetimini savunmaktadır. İletişim kurma ihtiyacı olan tüm kurumların ayrı bir halkla ilişkiler biriminin olması ve bunun için ekip çalışmasının esas olduğundan bahsetmektedir. İnsan kaynakları stratejisinin de artık iletişim planlamasına paralel olarak çizilmekte olduğu görüşündedir. Halkla ilişkilerin bütünleşik pazarlama iletişiminin olduğu kadar yönetim biliminin de ayrılmaz bir parçası olduğunu ifade etmektedir. Geçmişten günümüze her yeni iletişim araç ve yönteminin halkla ilişkilerin araç ve yöntemi haline dönüşmesi, iletişim ve halkla

ilişkiler arasındaki güçlü bağı ifade ederken dijital ortama taşınan iletişimin halkla ilişkilerin araç ve yöntemiyle çakışması kitabın son bölümünde sosyal medyanın da dâhil edilme sebebini oluşturmaktadır. Halkla ilişkilerin esasının ise kurum kimliği, kurum imajı, destekleyicilik ve kriz iletişiminin oluşturduğunu temelin değişmediğini ifade etmektedir. Son bölümde de sosyal medya konusunu işlemektedir.

Yurdakul ve ark. (2007) tarafından hazırlanan “Hastanelerde Halkla İlişkiler: İzmir İli Özel Hastaneler Örneğinde Halkla İlişkiler Birimlerinin Yapı-İşlev ve Uygulamalarına Yönelik Bir Araştırma” adlı makale; özel hastanelerde halkla ilişkiler biriminin yapısı, amaçları, işlevleri, yapılan halkla ilişkiler etkinlikleri, yönetim içindeki halkla ilişkilerin konumunun belirlenmesi amacıyla hazırlanmıştır. Bünyesinde halkla ilişkiler birimi olup röportaj yapmayı kabul eden 5 özel hastanede araştırma röportaj tekniği ile yapılmıştır. Çalışma, özel hastane yöneticileri ile halkla ilişkiler görevini üstlenen sorumlularına yönelik bir araştırma olmaktadır. Araştırmada hastanelerde halkla ilişkiler biriminin planlama, uygulama, değerlendirme aşamasında kullanılan araç ve yöntemlerin neler olduğu ortaya konulmuştur. Hastanelerdeki halkla ilişkiler biriminin yapı, işlevi ve uygulamalarına yönelik çalışmaların bir bütün olarak değerlendirilmesi; çağdaş anlayışla birimin oluşturulup yönetilmesi, işlevselliğini arttırması açısından önemli olup sağlık hizmeti alıcılarının da daha etkin bir hizmet almalarını sağlar, sonucuna ulaşılmıştır.

Yurdakul (2011)’un “Belediyelerde Halkla İlişkiler Yönetimi: İzmir İli Belediyelerine Yönelik Bir Araştırma” adlı bu makalesi İzmir ili sınırları içinde faaliyet gösteren belediyelerdeki halkla ilişkiler yönetimi ve halkla ilişkiler uygulamalarına ilişkin bir tespitte bulunmayı amaçlamıştır. İzmir Belediyesi’nde hizmet çeşitliliği sağlanması, sunulan hizmetin kalitesinin arttırılması amaçlanmıştır. Bununla birlikte toplum ve belediyeler arasındaki çift yönlü iletişim sürecinin etkin bir şekilde yönetilmesi konularında belediyede yapılan çalışmaların değerlendirilmesi, belediyedeki halkla ilişkiler bölümünün ya da biriminin organizasyon içindeki etkililiği, mesleki tekniklerin ne ölçüde kullanıldığı, doğru kullanılıp kullanılmadığının ortaya konulmasını amaçlamıştır. Belediyeler ve halkla ilişkiler yönetimi, birimin yapısı işlevi, uygulamaları konularında bilgi verilerek hangi teknik ve araçların kullanıldığı bir örnek araştırma ile ortaya konulmuştur.

1.6. Kavramsal Çerçeve

Bu bölümde halkla ilişkilerin tanımı, amacı, önemi, tarihi gelişimi, halkla ilişkilerde kullanılan araç ve yöntemler, kamuda halkla ilişkilerin durumu, ormancılıkta halkla ilişkiler ile halkla ilişkilerde etkinlik ölçümünün amacı ve önemi gibi konulardan bahsedilmektedir.

1.7. Halkla İlişkiler Kavramı

Halkla ilişkilerin kelime anlamına bakıldığında halk kelimesi İngilizce’de “public”, Fransızca’da ise “publique” olarak kullanılmaktadır. Public (pub) halk, kamu anlamına gelmektedir. Kamu, genel toplum içindeki bir bölümü temsil etmekte ve bu bölümün kendi içerisinde birçok ortak özelliği bulunmaktadır. Türkçe’ye “halkla ilişkiler” olarak geçen bu kavram, İngilizce’de “public relations”, Fransızca’da “relations publiques” olarak isimlendirilmektedir. “Relations” kelimesi halka, kamuya ait bu sıfatlarla nitelendirilmektedir. Halkla ilişkiler kelimesiyle anlatılmak istenen, kamuya dönük ilişkilerdir. Halkla ilişkiler sektöründe çalışanlar, genellikle halkla ilişkiler kavramını ifade ederken İngilizcedeki baş harfleri olan PR sembolünü kullanmaktadırlar (Bülbül, 2004).

Halkla ilişkilerle ilgili yazın araştırıldığında pek çok sayıda kullanım amaçlarına uygun tanımın zaman içinde geliştirildiği görülmektedir. Ancak son yıllarda yapılan tanımların birbirine daha yakın olduğu ve ana eksenin değişmediği yeni kavramlarla tanımın geliştiği göze çarpmaktadır.

Rex F. Harlow’un 472 farklı tanımı analiz ederek ortaya koyduğu şekilde; “Halkla ilişkiler, organizasyon ile ilgili çevreleri (hedef kitleleri, halkı) arasında karşılıklı iletişimi, anlaşmayı, kabulü ve işbirliğini sağlayıp sürdürmeye yardımcı bir yönetim fonksiyonudur.” tanımı Türkiye Halkla İlişkiler Derneği (TÜHİD) Meslek Yasası’nda esas alınmıştır. Bu tanıma göre halkla ilişkiler fonksiyonu, kamuoyu hakkında yönetimin bilgilendirilmesi, yönetimin kamuya karşı sorumluluklarının neler olduğunun saptanması ve çerçevede meydana gelen değişmeler konusunda yönetimin uyarılması görevlerini de kapsar ve bu görevler araştırma ve iletişim teknikleri kullanarak yerine getirilir (Seçim ve ark., 2005).

Rex F. Harlow'dan sonra Amerikan Halkla İlişkiler Birliği (PRSA-Public Relations Society of America) halkla ilişkileri şu şekilde tanımlamıştır: “İşletme (organizasyon) yönetimince yürütölen planlı ve sürekli bir programdır. Organizasyon ile iç ve dış çevreleri arasındaki ilişkilerle ilgili olmaktadır.” (Özdönmez ve ark., 1999).

Halkla ilişkilerin kesin bir tanımını yapmak güçtür. Sosyal bilimler alanına giren böyle bir konunun kesin olarak sınıflandırılması olanağı bulunmadığı için, tabiatıyla verilen tanımlar değişik olacaktır. PRSA'dan bir uzman halkla ilişkilerin 200 kadar değişik tanımını saptamıştır (Tortop, 1973).

Alâeddin Asna'ya göre; “Halkla ilişkiler, özel ya da tüzel kişilerin belirlenmiş kitlelerle dürüst ve sağlam bağlar kurup geliştirerek onları olumlu inanç ve eylemlere yönelten, tepkileri değerlendirerek tutumuna yön veren, böylece karşılıklı yarar sağlayan ilişkiler sürdürme yolundaki planlı çabaları kapsayan bir yöneticilik sanatıdır.” (Rağbet, 2013).

İngiltere Halkla İlişkiler Enstitüsü, “Halkla ilişkiler, bir kuruluş ile onun hedef kitlesi arasında iyi niyet ve karşılıklı anlayışa dayalı ilişkiler sürdürmeye yönelik daha önceden planlanmış çabaların tümüdür.” olarak ifade etmektedir (Yavuz, 2008).

Cutlip Center'a göre halkla ilişkileri; “Kurumun başarı veya başarısızlığının bağlı olduğu, hedef kitleleri arasında karşılıklı yarar ilişkisi kuran ve devam ettiren bir yönetim fonksiyonudur” diyerek tanımlamaktadır (Rağbet, 2013).

Uluslararası Halkla İlişkiler Birliği (IPRA), halkla ilişkileri, “Bir işletmenin, özel ya da kamusal bir kuruluşun bağlantı kurduğu veya kurabileceği kimselerin anlayış, sempati ve desteğini elde etmek ve bunu devam ettirmek için yaptığı sürekli ve örgütlenmiş bir yönetim görevidir.” şeklinde tanımlamıştır (Asna, 1993).

Halkla ilişkiler alanında çalışanların, yaptıkları içi tam olarak açıklayamadıklarını, ama pek çoğunun ne olduğunu kesinlikle bilmedikleri halkla ilişkiler sanatını başarıyla yürüttüklerini, ünlü halkla ilişkiler kuramcısı Edward J. Robinson cesurca belirtmiştir. Robinson'a göre bu uzmanların çoğu, halkla ilişkilerin somut yasa ve

tanımlarla sınırlandırılabilir bir pozitif bilim olmadığını, aksine yasa ve tanımlarla sınırlandırılmayacak bir sanat olduğunu belirtmektedirler (Asna, 1998).

Filiz Balta Peltekoğlu halkla ilişkileri; “Hedeflerini gerçekleştirmede yardımcı olan, önem sırası bazen tüketici bazen dağıtıcı bazen de çalışanlar gibi örgütün yapısına göre değişiklik gösteren, hedef kitlelerle gerçekleştirilen stratejik bir yönetim biçimidir.” şeklinde tanımlamaktadır (Rağbet, 2013).

Bu bilgiler ışığında; kamu kurumları ile özel kuruluşların başarılarının bağlı olduğu hedef kitleleri arasında karşılıklı yararlar sağlamak için örgütlenmiş çabaları kapsayan, tepkileri değerlendirerek tutumuna yön veren süreklilik arz eden yönetimin bir işlevi aynı zamanda bir stratejik bir yönetim sanatı olduğu sonucuna ulaşılır.

1.7.1. Halkla İlişkilerin Amacı ve Önemi

Halkla ilişkilerde amaç, hedef kitleyi etkileyerek onu belirli bir inanişe veya davranışa itmektir. Halkla ilişkiler, en verimli haberleşme sistemini kurmak, kurum veya kuruluşlar içinde beşeri ilişkiler alanında en büyük ölçüde sempati yaratmak amacındadır. Bir faaliyet hakkında en kapsamlı bilgileri sağlamak amacını gütmektedir. Yönetimsel işleve sahip halkla ilişkiler uygulamaları verimlilik ve etkinlik içerisinde gerçekleştirilmeye çalışılmaktadır. Halkla ilişkilerde, hedef kitleye gönderilen mesajlar gerçeği yansıtmaktadır. Burada hedef kitleyi kandırarak belirli bir yöne sevk etmek söz konusu değildir. Yani hedef kitleye iletilen mesajlar doğru mesajlardır. Halkla ilişkilerin amacı, bir kurumla hedef kitlesi arasındaki karşılıklı anlayışı oluşturmak ve geliştirmek olduğu bilinmektedir (Peltekoğlu, 2012).

Halkla ilişkilerin en önemli amacı, kurumun genel stratejisi ve politikaları içinde kalarak, örgütün ekonomik ve sosyal çıkarlarını en üst düzeye çıkartmak için, hedef kitlenin örgüt hakkındaki duygu ve düşüncelerini etkilemek ve güvenilen, itibar sahibi bir kuruluş olması için çaba sarf etmektedir. Tartışmasız olan bir şey varsa, o da bu çalışmaların doğru bilgiye ve dürüstlüğe dayanan bir biçimde yapılmasıdır. Amaç, hedef kitlenin de tepkilerini dikkate olarak örgütün çalışma ve politikalarını toplum yararına paralel hale getirmek karşılıklı anlayış ortamı

hazırlamaktır. Halkın benimsemediği işletmelerin günümüz artan rekabet koşullarında yaşamlarını sürdürmeleri beklenemez. İşletmeler önce kendi çalışanları ile sonra da dış çevre ile olan ilişkilerine gereken özeni göstermek zorundadırlar (Peltekoğlu, 2012). İşletmelerin varlıklarını sürdürmesinde mümkün olan en az emekle ve giderle işletme amacına ulaşmak olarak tanımlanan rasyonellik, en yüksek karı en az maliyetle gerçekleştirmek amacındadır (Türker, 1998).

Halkla ilişkilerin tanımları, amacı ile işletmelerin genel amacı karşılaştırıldığında ortak noktanın işletmenin başarısı olduğu yönündedir. Bu açıklamalardan yararlanarak işletmenin başarısındaki rasyonellik kriterleri olan iktisadilik, verimlilik, karlılık, günümüzde işletmelerinin iç ve dış çevreleriyle kurup sürdürdükleri ilişkilerin, işletmenin başarısında etkin bir rol oynayacağı görüşüne ulaşılabilir. Tüm bilgilerin ışığında, işletmelerin başarısını etkileyen çeşitli algılara ve görüşlere sahip hedef kitlelerin desteğini, güvenini ve sempatisini kazanarak hem ülke içinde ve dışında, rekabetin sürdürülmesinde hem de işletme hakkında olumlu imajın yaratılmasında halkla ilişkilerin sürekliliği önem arz etmektedir denilebilir.

1.7.2. Halkla İlişkilerin Tarihsel Gelişimi

Halkla ilişkiler tarihi, insanlık tarihi kadar eskidir. Günümüze gelene değin, çeşitli şekillerde halkın görüşleri alınarak yönetime iletilmiş, yüz yüze görüşmeler yapılmış, halkın ilgi ve desteğini kazanmaya yönelik kamu yararına çalışmalar ile ortaya çıkmıştır. Sümerlerin MÖ. 1800 yıllarında çiftçiler için bülten yayınlamaya başlamaları, yeryüzündeki ilk halkla ilişkiler olayı olarak kabul edilir. Propaganda tarihi incelendiğinde, yöneticiler icatlarını halka benimsetmek amacıyla propaganda yapmışlardır (Rağbet, 2013: Özdönmez ve ark., 1999). Ortaçağ kilisesinden Eski Roma'ya, Eski Yunan'dan Irak'a kadar krallar, din adamları vb. değişik iktidar gruplarının halka ulaşmak için propaganda yaptıkları görülmektedir. Aynı zamanda sanat eserlerini de birer halkla ilişkiler aracı olarak kullanmışlardır. Halkla ilişkilerin tarihsel gelişimini ortaya koyarken değişik açılardan yaklaşımlarda bulmak mümkündür (Rağbet, 2013):

Başlangıcı Belli Olmayan Bir Tarihsel Gelişim: Buna göre halkla ilişkiler, insanların, başka insanların güvenini kazanmaya yönelik çabaları var olduğundan beri vardır. Yalnızca bunu adlandırmak için bir kavram geliştirilmemiştir.

Yaklaşık Olarak Endüstri Devrimi İle Başlayan Bir Tarihsel Geçmiş: Toplumsal yapıların oluşması, beraberinde organize olmuş bir iletişime duyulan ihtiyacı da getirmiştir.

Ivy Lee ve Edward Bernays'ın Değişik Halkla İlişkiler Tekniklerini Kullanmasıyla Birlikte Başlayan Dönem: Modern anlamda halkla ilişkiler, kurucuları olarak bilinen üçüncü bölüm olan Ivy Lee ve Edward Bernays döneminde başlamıştır. Bu dönemde halkla ilişkilerin temel kuralları ortaya konulmuş ve sistematik olarak işlenmesini sağlamışlardır.

Halkla ilişkiler terimini ilk kez ABD üçüncü Başkanı Thomas Jefferson, 1802'de ABD'nin dış ilişkileriyle ilgili olarak kullanmıştır. İlk halkla ilişkiler birimi 1917 yılında kurulan Halkı Aydınlatma Komitesi'dir. Modern anlamda halkla ilişkiler kavramı ise yine ilk olarak ABD'de kullanılmıştır (Özdönmez ve ark., 1999: Orrick, 1967). İlk kez 1890'da Ryan ile Whitney mali danışmanlık firması, George Harvey adlı bir gazeteciyi maaşlı memur olarak halkla ilişkilerden sorumlu tutmuştur (Asna, 1993). 1919 yılında kurulan "John Price Jones Organizasyon ve Basın Danışmanlık" şirketi, dünyanın ilk resmi halkla ilişkiler şirketidir. 1923 yılında ise New York Üniversitesi'nde Edward L. Bernays tarafından ilk halkla ilişkiler dersleri verilmeye başlanmıştır. Halkla ilişkiler tarihine geçen ilk planlı etkinlik ise 1929 yılında Bernays tarafından organize edilmiştir. Halkla ilişkiler tarihinde ilk halkla ilişkiler uzmanı olarak bilinen kişi ise gazeteci Ivy Lee'dir (Özdönmez ve ark., 1999).

Halkla ilişkilerin öneminin yönetim ve işletmeler tarafından artık kaçınılmaz olduğunun anlaşılması ise 1929 büyük bunalım yıllarına rastlar. Büyük bunalım, işsizliğin, ekonomik sıkıntının, artan petrol fiyatlarının, toplumsal sorunların ve düzen tartışmasının boy gösterdiği yıllardır. Halkla ilişkiler, 1929 büyük bunalımından sonra hem özel hem de kamu kesimi için sürekliliği olan ve her dönem başvurulması gereken bir teknik olmuştur (Özdönmez ve ark., 1999). 1986'da ABD'de seçim kampanyasında Bryan ile McKinley arasındaki savaş, halkla ilişkilerin ilk kez politik alanda örgütlü bir biçimde kullanılmasının bir örneğidir.

Sanayi ve ticaret alanında halkla ilişkilerin önem kazanması yine o yıllara rastlar (Asna, 1993).

Avrupa’da halkla ilişkiler yöntemlerine İngiltere’de 1912’deki seçim kampanyalarında rastlanır (Yavuz, 2008). Halkla İlişkilerin Avrupa’ya asıl girişi ise 1946 yılından sonra olmuştur. Avrupa’daki ilk halkla ilişkiler şirketleri, çok uluslu Amerikan petrol ve otomobil firmalarının şubeleridir. Bu yıllarda İngiltere, Fransa ve Belçika’da meslek örgütleri kurulmaya başlanmıştır (Özdönmez ve ark., 1999). Avrupa ülkelerinin ilk halkla ilişkiler şirketleri, çok uluslu Amerikan şirketlerinin şubeleridir. Halkla ilişkileri Amerika’dan alan Avrupa devletleri, kendi ekonomik ve sosyal gerçeklerine uyarlayarak büyük bir gelişme kaydetmişlerdir (Çamdereli, 2000).

1958 yılında Belçika’nın başkenti Brüksel’de Birinci Uluslararası Halkla İlişkiler Kongresi düzenlenmiştir. 1950’li yıllardan itibaren Avrupa’da yeni bir halkla ilişkiler anlayışı oluşmaya başlamıştır. Bu anlayışa göre, iletişim ve enformasyon teknikleri bilgi içermemekte, karşılıklı ilişkiler güvene dayanmıştır. Hedef kitlenin çıkarları korunmuştur. Sonuç olarak Avrupa’da halkla ilişkiler anlayışı “iyi olanı yapmak ve yapılanları hedef kitlelere doğru biçimde aktarmak” işleviyle başlamış ve o tarihten bu yana hızla gelişmiştir (Özdönmez ve ark., 1999).

Türkiye’de de Avrupa ülkelerinde olduğu gibi II. Dünya Savaşı’ndan sonra halkla ilişkiler kavramı kullanılmaya başlamıştır. Türkiye’de halkla ilişkiler faaliyetleri özellikle 1950’li yıllarda Dış İşleri Bakanlığı’ndaki Enformasyon Genel Müdürlüğünde görülmüştür (Yavuz, 2008). Türkiye’de çağdaş anlamda ilk halkla ilişkiler uygulamasını başlatan birim, 1961 yılında Devlet Planlama Teşkilatı (DPT)’nin bünyesinde kurulan “Yayın ve Temsil Şubesi”dir. Daha sonra Dışişleri Bakanlığı Enformasyon Dairesi ve çeşitli Bakanlıkların Basın ve Halkla İlişkiler Daire Başkanlıkları ya da Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirlikleri, halkla ilişkiler çalışmalarını yürüten kuruluşlar olarak aralık göstermiştir (Özdönmez ve ark., 1999).

Kamu kuruluşları, topluma bir hizmeti sunarken onlara karşı davranış biçimi halkla ilişkiler açısından önem taşımaktadır. Kamu yönetimi açısından halkla ilişkiler, bir kamu kuruluşunun ilişkide bulunduğu toplum kesiminin güven ve desteğini sağlamak için giriştiği iki yönlü iletişime dayalıdır. Kamu kuruluşları toplumun güven ve

desteğini sağladığında, kendi faaliyetlerini daha rahat gerçekleştirir. Sonuçta kamuoyunda kuruluşun, kuruluşta da toplumun istediği yönde değişikliklerin gerçekleşmesine, böylece kuruluş ile çevresi arasında olabilecek en uygun ölçekte uyum ve denge sağlanmasına yönelik sistemli ve sürekli çabalaradır. Kamu görevlilerinin halka davranışı tarafsız, hukuki, hizmeti ön plana alan ve yardımcı olmaya yönelik olmalı ayrıca halkı, kamu kuruluşu hakkında olumsuz düşünmeye yöneltecek bir tutum sergilememelidir (URL-1).

1961 Anayasası'ndan sonra ortaya çıkan yeni özgürlük anlayışı, yöneten ile yönetilenler arasındaki bilgi alışverişini sınırlı ama son derece olumlu boyuta taşımıştır. Halkı aydınlatmanın yönetim için bir zorunluluk olduğu gerçeği, yönetilenin yönetime katılma bilinci, yönetimde demokratik taleplerde bulunma gibi yöneten-yönetilen ilişkileri oldukça önemli mesafeler kat etmiştir (URL-1). 1962 yılında gerçekleştirilen Merkezi Hükümet Teşkilatı Araştırma Projesi (MEHTAP), "Devlet kuruluşlarının her kademesindeki çalışmalarda ve kararların alınmasında halkla yakın ilişki sağlanmak zorundadır" denilmektedir. Proje ayrıca, halkla ilişkilerle ilgili şu satırlar yer almaktadır: "Türk idaresinde de çeşitli kademelerde, her kurumun bünyesine uygun olarak, halkla temas ve dinleme usulleri kurmak gerekmektedir." (Tortop, 1993). DPT'den sonra halka ilişkiler alanında en yaygın uygulama 1964'te Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı bünyesinde kurulan Nüfus Planlaması Genel Müdürlüğü'nde görülmüştür. 1961 Anayasası, ülkemize yeni bir özgürlük anlayışı getirmiş ve bu tarihten itibaren kamu kuruluşlarında halkla ilişkiler çalışmaları artmıştır (Özdönmez ve ark., 1999).

Özel sektörlerde halkla ilişkiler işleri 1970'li yıllara kadar reklam bölümleriyle sınırlanmaktaydı. Ancak bu yıllarda kamu sektörü yerinde sayarken, özel sektörlerin halkla ilişkiler çalışmalarına başladığı göze çarpmaktadır. Başta bankalar olmak üzere büyük işletmeler, bünyelerinde oluşturdukları halkla ilişkiler birimleri aracılığıyla duyarlı kitleleriyle iki yönlü bir iletişim ağını kurmaya çalıştılar (Kadıbeşegil, 1986). 1970'li yıllarda 30 kişinin yaşam seçimi olarak görülen halkla ilişkiler mesleği 90'lı yıllarda on kat daha fazla bir sayıya ulaşmıştır. İlk halkla ilişkiler firması, 1974 yılında halkla ilişkilerin Türkiye'deki kurucusu olan Alâeddin Asna tarafından kurulmuştur. Bugün ise irili ufaklı halkla ilişkiler firmalarının sayısı 50'ye yaklaşmış durumdadır. Ülkemizde özel sektör halkla ilişkiler çalışmaları,

önceleri şirketlerin reklam bölümleri bünyesinde yürütülmüştür. Ancak 1970’li yıllardan itibaren şirketler, halkla ilişkiler bölümlerini kurmaya başlamışlardır. 1969 yılında özel bir holdingde halkla ilişkiler birimi kurulmuştur. Daha sonra birtakım holdingler, gazeteler, çeşitli banka ve şirketler birimlerini kurdular. 1974 yılında ilk özel halkla ilişkiler şirketi kurulmuştur. 2000’li yıllardan itibaren halkla ilişkiler, ülkemizde çok daha hızlı yaygınlaşan bir meslek haline gelmiştir (Özdönmez ve ark., 1999).

İletişimdeki teknolojik gelişmeleri takip edemeyen ve çağın gerektirdiği hıza ayak uyduramayan örgütlerin pek başarı şansı bulunmamaktadır. Örgüt içi iletişim düzeni ve düzeyi, halkla ilişkiler faaliyetlerinin istenilen düzeyde gerçekleştirilebilmesi için bir önkoşul sayılabilir. Bununla beraber iletişimin bütünleşik yönetimi kavramı günümüzde gelişme göstermektedir (Gül ve Şeker 2005: Peltekoğlu, 2012).

1.7.3. Türkiye Ormanlığında Halkla İlişkiler

Türkiye ormanlarının işletimi ve yönetimi devlet tarafından gerçekleştirilmektedir. Orman ve Su İşleri Bakanlığı’na bağlı ana hizmet birimlerinden birisi de Orman Genel Müdürlüğü (OGM)’dür. OGM’nin taşra teşkilatını oluşturan, OBM bünyesinde yer alan Devlet Orman İşletmeleri (DOİ), orman kaynaklarının yönetimine ilişkin etkinliklerin yürütüldüğü temel birimler olmaktadır (Türker ve Durusoy, 2002).

Son yıllarda sosyal ormancılık, toplum ormancılığı gibi kavramlar gelişmeye başlamıştır. Halkla ilişkiler çalışmalarından ormancılık sektörü de etkilenmektedir. Halkın güven ve desteğinin sağlanmasına yönelik yapılan çalışmaların tümü olarak açıklanan halkla ilişkiler kavramı, günümüzde mal ya da hizmet üreten kuruluşların başarılı olmasında çok önemli işlevlere sahiptir (Tatar, 2007). Çeşitli toplum kesimlerine iç ve dış hedef kitlelere hitap etmesiyle milli parklar orman-halk ilişkilerinde önemli yer tutmaktadır.

Ormancılıkta etkin kamuoyunu oluşturan iç hedef kitleyi kurum personeli ve orman üretim işçisi, muhafaza memuru, üst ve alt yönetici kesim oluşturmaktadır. Dış hedef kitleyi de orman köylüsü, kereste tüccarları, sivil toplum örgütleri, orman ürünlerini

talep eden çeşitli resmi kurum/kuruluşlar, ormancılık hizmet ve ürünlerini talep eden kesimler ile diğer ülkeler temsil etmektedir. Bu denli geniş bir kesime hitap eden ormancılık sektörünün iç ve dış hedef kitleleri ile ilişkilerinin çokluğu ve yönetimi büyük önem arz etmektedir.

6831 Sayılı Orman Kanunu döneminde ilk kez ormanlar dört sınıftan üçe indirilmiştir. Bunlar: Devlet Ormanları, Hükmi Şahsiyeti Haiz Amme Müesseselerine Ait Ormanlar, Hususi Ormanlardır. Vasıf ve karakter bakımından da; muhafaza ormanları, milli parklar ve istihsal ormanları olarak üçe ayrılmışlardır. 119 maddeden oluşan yasa, genellikle ormanın tanımı, sınırlandırılması, ormanlardan yararlanma, ormancılık faaliyetlerinin yürütülmesi, ormanların korunması gibi, konularla ilgili hükümleri içermektedir (Eler, 2009).

6831 Sayılı Orman Kanununun orman tanımı (Madde 1) ve orman dışına çıkarılacak yerler (Madde 2) ile ilgili hükümler, ağırlıklı maddelerdir. 31.08.1956 tarihinde kabul edilerek 08.09.1956 tarihinde yürürlüğe giren ve halen yürürlükte olan 6831 Sayılı Orman Kanununun 1. Maddesinde orman: “Tabii olarak yetişen veya emekle yetiştirilen ağaç ve ağaçlık toplulukları yerleriyle birlikte orman sayılır” şeklinde ifade edilmiştir. Orman tanımının net bir tanımı yapılmakla birlikte ormanların kullanımı açısından orman-halk ilişkilerini çatışmaya yöneltecek bir durumda olduğu bilinmektedir. Ülkemiz mevzuatına göre orman köylüsü olmak iki farklı biçimde açıklanmaktadır. Birincisi, 6831 Sayılı Orman Kanunu’nun 31. ve 32. Maddelerinde yapılan sınıflandırmadır. 31. Madde’de yapılan tanıma göre, “Mülki hudutları içinde verimli yani üretime konu olan Devlet ormanı bulunan köyler”, 32. Madde’de yapılan tanıma göre; “Mülki hudutları içinde verimsiz yani üretim yapılması planlanmamış Devlet ormanı bulunan köylerdir”. Bu kapsamda bir köyün ormanlardan sağlanan imtiyazlardan yararlanabilmesi için köy mülki sınırları içerisinde mutlak surette orman olması gerekmektedir. İkincisi ise, 6831 sayılı Kanun uyarınca çıkarılan, Orman Köylüleri Kalkındırma Fonu Yönetmeliği’nin Deyimler başlıklı 5. maddesinde yapılan tanımdaki ifadeler aşağıda açıklanmaktadır:

Orman içi köy: Mülki sınırlar içinde orman olması şartıyla evlerin toplu bulunduğu yerleşim alanından itibaren aralıksız olarak devam eden arazileri dört yönden ormanlarla çevrili köylere,

Ormana bitişik köy: Mülki sınırları içinde orman olması şartıyla evlerin toplu bulunduğu yerleşim alanından itibaren aralıksız olarak devam eden arazileri herhangi bir yönde ormanlara bitişik olan köylere,

Orman Köyü: Orman içi veya ormana bitişik köylere,

Orman Köylüsü: Orman köyü nüfusuna kayıtlı olup sürekli bu köylerde oturan halka orman köylüsü denilmektedir (İnanç, 2011).

Ülke nüfusunun %10'unu, köy nüfusunun %34'ünü oluşturan 7.093.902 orman köylüsü buldukları konum itibariyle diğer yerleşim yerlerinde yaşayanlara göre sosyo-ekonomik ve kültürel bakımlardan daha geri bir yaşam düzeyinde bulunmaktadır. Ekonomik gelir bakımından Türkiye ortalamasının altında olan orman köylüleri ormana yakın olmaları sonucu bu alanlarla daha yakın ilişkiler içerisinde (İnanç, 2011).

Orman-halk ilişkileri ile ilgili maddeler çok az olup, bu soruna çözüm getirebilecek durumdan uzaktır. Bunlar:

Orman köylülerinin kalkındırılması ve nakledilmesi madde 13 (23.9.1983 tarih ve 2896 sayılı kanunla değişik), özetle;

1. Buldukları yerde kalkındırılmaları mümkün görülenler, bu kanunun ek üçüncü maddesinde belirtilen fondan, öncelikle yararlandırılarak, kalkındırılmalarına katkıda bulunulur.
2. Bu mümkün görülmeyen veya su ve toprak rejimi bakımından, kaldırılmaları zorunlu bulunan köylerin halkının, yasada açıklanan biçimde kaldırılacağı belirtilmiştir.

1. Ormandan yararlanma:

14. maddede yasaklanan fiiller, ayrıntılı olarak yazılmıştır. 15. maddede bunların yapılabilmesi orman idaresinin izin ve müsaadesine bağlıdır biçiminde hüküm konulmuştur.

2. Ormana Hayvan Sokmak:

Madde 19 (23.9.1983 tarih ve 2896 sayılı kanunla değişik) orman idaresinin izni ile göstereceği yerlerde, belirlenen süre ile hayvan otlatılabileceği hükmü getirilmiştir. Halk-orman ilişkileri yönünden çok önemlidir.

3. Otlak ve Mera İşleri:

Madde 20, 21 ve 22’de devlet ormanları içerisinde yaylak, kışlak ve otlaklarla, sulama yerlerine hakları olanlar, orman idaresinin göstereceği yollardan girip çıkabilecekleri belirtilmektedir.

4. Orman Köylülerinin İhtiyaçları:

Madde 31, orman içi ve kenarındaki köylerde yaşayan köylülere ve köy halkının ortak ihtiyaçları için, maliyet bedeli üzerinden yapacak odun verileceği bildirilmektedir.

5. Kişisel İhtiyaçların Karşılanması:

Madde 36, maliyet bedeli karşılığında, hak sahiplerine zati yapacak ve yakacak odun verileceği esasa bağlanmaktadır.

6. Orman ürünlerinin verilmesi:

Madde 37, Devlet ormanlarından, yıllık üretim programına alınmış orman ürünlerinin dışındaki her nevi orman ürün ve artıklarını, tayin olunacak mıntıka ve süreler içinde toplayıp çıkarmaları için, orman köylerini kalkındırma kooperatifleri veya iş yerindeki veya civarındaki köylülere ilanen duyurulmak suretiyle ve tarife bedellerini ödemeleri şartıyla izin verilebileceği, hükmü yer almaktadır.

7. Orman Köylülerinin Çalıştırılması:

Madde 40, Devlet ormanlarında her türlü orman işlerini, öncelikle orman içi ve kenarında yaşayan vatandaşlarla, orman köylerini kalkındırma kooperatiflerine yaptırılarak, orada yaşayan insanların geçim kaynağı yaratılması amaçlanmıştır.

Orman köylüsünün kalkındırılması son derece kapsamlı, ekonomik boyutları çok büyük olan bir sorundur. Her şeyin bir anda halledilip, problemin ortadan kaldırılması beklenemez. Ancak, zaman yitirmeden, konuların bir ucundan ele alınarak, çözüm yolunda katkı olabilecek çalışmalar yapılması, bunların genişletilerek sürdürülmesi de kaçınılmazdır. Değilse, sorun her geçen gün büyümekte, orman köylüleri ile kentlerde yaşayanların sosyo-ekonomik düzeyleri arasındaki makas giderek daha da açılmaktadır (Eler, 2009).

Yukarıda ifade edilen sorunların tanımlanmasında, çözümü için gereken çalışmaların planlanmasında, çeşitli araç ve yöntemlerle geliştirilmiş etkinliklerin başarı ile uygulanmasında ve sonuçlarının ölçülmesinde halkla ilişkiler ormancılık sektöründe önemli rol oynayacağı düşünülmektedir. Ancak tüm bunlardan önce ormancılıkta halkla ilişkilerin, sektörde doğru odak noktalarında titiz bir çalışma ile yapılandırılması gerekmektedir.

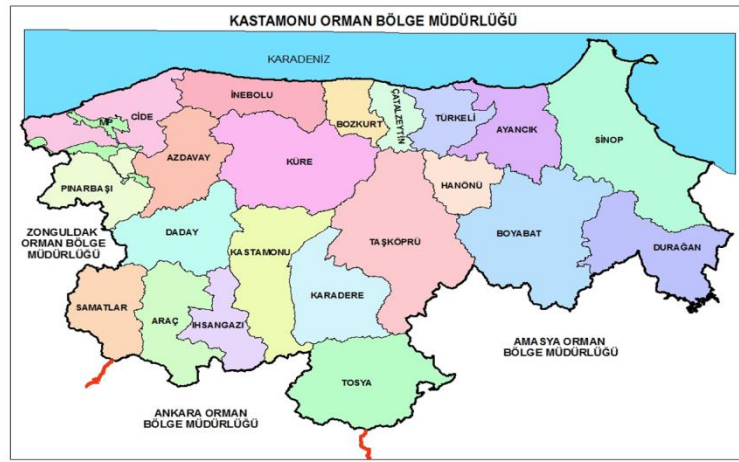
Orman işletmeleri orman-halk ilişkilerinin en yoğun gerçekleştiği yerlerdir. Kurum personeli, orman köylüsü ile en çok iletişim halinde bulunan kesimdir. Orman köylüsü geçiminin bir kısmını tarım ve hayvancılık ile sağlarken bir kısmını da ormandaki işlerde çalışarak gerçekleştirmektedir. Orman-halk ilişkilerindeki çatışmalar orman suçlarında kilitlenmektedir. Ormanlarımız üzerinde olumsuz etkileri olduğu kadar olumlu katkıları da bulunan orman köylülerinin eğitimi bu noktada önem arz etmektedir. Orman köylüleri eğitilerek hem çevreye daha duyarlı hale gelmeleri sağlanabilir hem de orman işçisi olarak çalışırken daha verimli bir iş çıkarmaları mümkün olabilmektedir. Orman işletme personelinin de eğitimi aynı değerinde önem arz etmektedir. Orman işçilerine yaptıracakları işler için eğitim seminerleri iyi bir iletişim ortamı sunmaktadır. Eğitim seminerlerinde verilen teorik bilgilerin ardından ormandaki çalışma sahalarında uygulanabilmesi teoriğin aynı zamanda pratiğe aktarılması iki yönlü iletişimin sağlanmasında etkin rol oynamaktadır. Yeni politikaların hedef kitlelerde bilgi paylaşımının sağlanmasında eğitim seminerleri önem arz etmektedir. Kurum personeli ile çalışanları arasındaki iletişimin sağlanmasında işlerin daha iyi kavranıp uygulamaya aktarılmasında halkla ilişkilerin faydalı olması beklenir.

2. MATERYAL VE YÖNTEM

2.1. Materyal

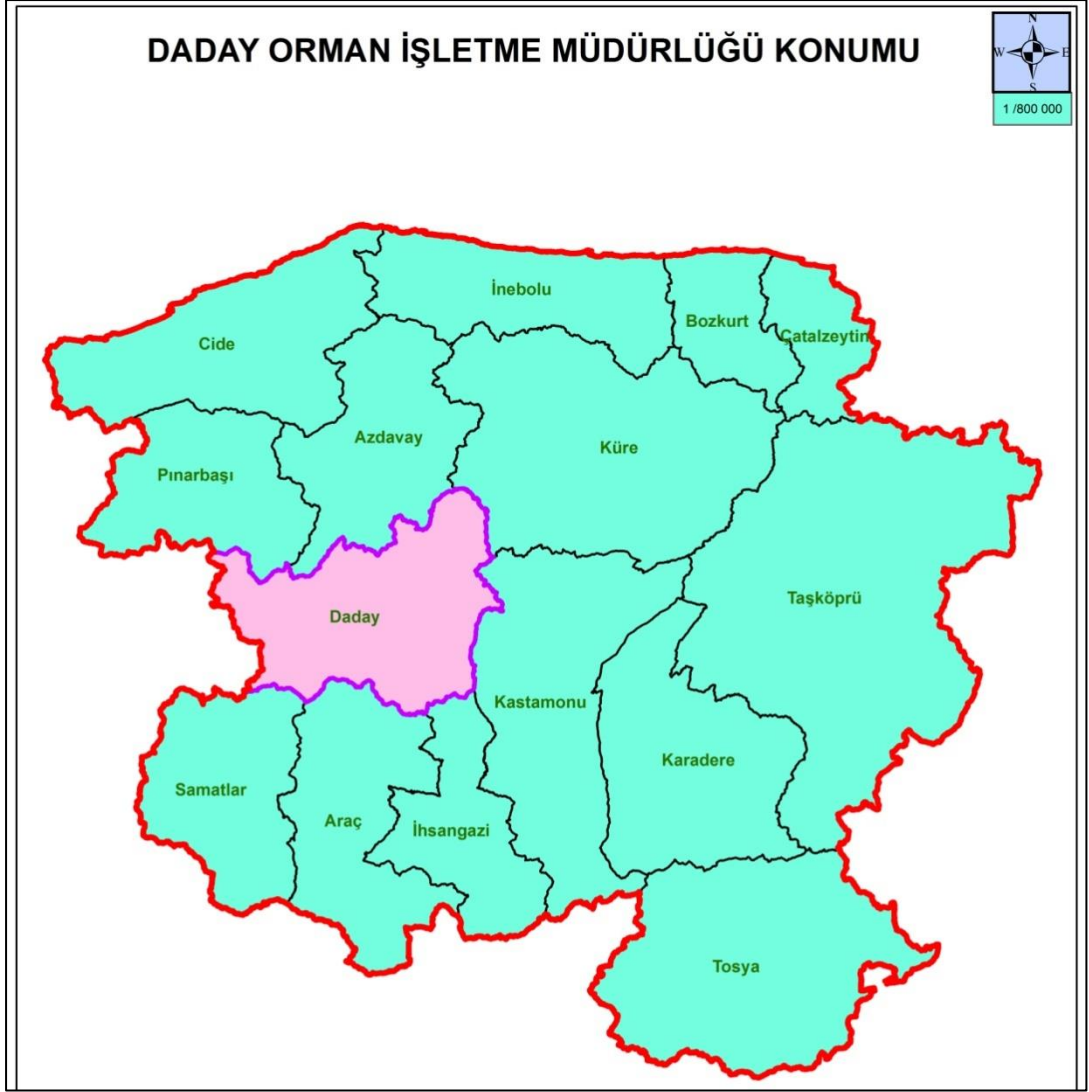
2.1.1. Araştırma Alanının Tanıtımı

Çalışma alanı, Kastamonu OBM'ye bağlı ve Kastamonu'nun Daday ilçesinde bulunan Daday Orman İşletme Müdürlüğü'dür.

Şekil 1. Kastamonu-Daday Orman İşletme Müdürlüğü'nün coğrafi konumu

Daday Orman İşletme Müdürlüğü 01.10.1945 tarihinde faaliyete açılmıştır. Kuzeyinde Azdavay ve Pınarbaşı, kuzeydoğusunda Küre, doğusunda Kastamonu, güneyinde İhsangazi, Araç, Samatlar İşletme Müdürlükleri bulunmaktadır. Daday İşletme Müdürlüğü Ballıdağ, Çamkonak, Daday, Karacaören, Sarıçam, Çamlıbel ve Yayla olmak üzere yedi adet orman işletme şefliğinden oluşmaktadır. Daday İşletme Müdürlüğü Daday ilçesinin tamamını, Ağlı ilçe sınırlarının bir bölümünü kapsamaktadır. Daday Orman İşletme Müdürlüğü'ne bağlı 59 adet 31. Madde, 3 adet 32. Madde, 1 adet de orman dışı olmak üzere 63 adet köy bulunmaktadır. Daday Orman İşletme Müdürlüğü'nün konumu Şekil 2'de verilmektedir.

Şekil 2. Daday Orman İşletme Müdürlüğü'nün konumu

Daday Orman İşletme Müdürlüğü 2011 yılından itibaren mevcut ormanlık alanlarında orman yönetimi sertifikalandırma çalışmalarına başlamıştır. Sertifikalandırma çalışmaları kapsamında ulusal, yerel ve lokal (mahallî) paydaşları ile bilgi paylaşımı için halkla ilişkiler etkinlikleri uygulanmıştır. Paydaşlarla bilgi paylaşımını gerçekleştirmek ve de üretim verimini arttırmak için işçilere eğitim seminerleri uygulanmıştır. Orman üretim işçilerinin yapmış oldukları üretimlerin verimliliğini arttırmaya ve üretim standardizasyonu sağlamaya yönelik çalışmalar yapılmıştır. Eğitimlerde silvikültür faaliyetlerinin zamanında ve tekniğine uygun yapılması için hem işçilerin eğitimi hem de personelin eğitimi gerçekleştirilmiştir. Orman yangınlarını önlemede etkin bir bilinçlendirme propagandası yapılarak olası yangında planlı, tedbirli ve hızlı hareket edilmesi için personel ve işçiler eğitilmiştir. Müşterilerin istekleri doğrultusunda odun hammaddesi ihtiyacını karşılamak

amacıyla dikili satış ve uzun boy emval üretimini arttırmak için gerekli çalışmalar yapılmıştır (Anonim, 2012). Müşterilere konu hakkında ihale öncesi eğitimler verilmiştir. Etkinlik kapsamında basılı/yazılı iletişim araçları kullanılmıştır.

2.1.2. Araştırma Alanının Seçilme Nedenleri

Araştırma alanı Kastamonu ili Orman İşletme Müdürlüğü sınırları içerisindeki Kastamonu OBM'ye bağlı Daday Orman İşletme Müdürlüğü sınırları içerisinde yer almaktadır. Kastamonu OBM'nin gerek ormanlık alanlarının fazla olması ve gerekse yoğun ormancılık faaliyetlerinin yapılmasından dolayı ülkemizde ormancılık açısından önemli yerlerden biridir.

Daday Orman İşletme Müdürlüğü, Türkiye'de Orman İşletme Müdürlüğü bazında ilk orman yönetimi sertifikası alan işletmedir. Daday, işletme müdürlüğü olarak Türkiye'de ilk kez sertifikasyon sürecinde halkla ilişkiler etkinliklerini orman işletme müdürlüğü bazında planlı bir şekilde hazırlamış olmasından dolayı seçilmiştir. Daday Orman İşletme Müdürlüğü sertifikasyon sürecinde sertifikasyonun gerektirdiği diğer uygulamalara ek olarak özellikle paydaşlarla bilgi paylaşımı konusundaki eksikliklerin giderilmesinde gerekli çalışmalar yapılmıştır. Bu nedenle ormancılıkta halkla ilişkiler etkinlik ölçümü için yeterli sayıda ölçümlenecek veri elde edilmesine olanak sağlamıştır.

2.1.3. Araştırma Alanının Demografik Özellikleri

Kastamonu'da nüfus durumuna bakıldığında, genellikle nüfusun yıllara göre azaldığı görülmektedir. Türkiye genelinde nüfusta genel bir artış söz konusu iken Kastamonu'da ve Daday ilçesinde belirgin bir azalma meydana gelmiştir. Özellikle köy nüfuslarında bir azalmanın meydana geldiği ve insanların köylerden kent merkezlerine ya da büyük şehirlere göç ettikleri anlaşılmıştır (URL-2).

Tablo 1. Nüfus verileri tablosu

	2000			2012		
	Köy	Şehir	Toplam	Köy	Şehir	Toplam
Türkiye						
Nüfus	23.797.653	44.006.274	67.803.927	17.167.416	58.459.968	75.627.384
%	36	64	100	23	77	100
Kastamonu						
Nüfus	201.456	174.020	375.476	157.802	202.006	359.808
%	54	46	100	44	56	100
Daday						
Nüfus	6.556	4.625	11.181	6.199	3.053	9.252
%	59	41	100	67	33	100

Çalışma alanının bulunduğu bölgenin coğrafi yapısı ile sosyo-ekonomik yapısı ormancılık faaliyetlerinin tek ekonomik kaynak olmasına imkân vermesi ormanlık alanlarda belirgin bir artışa yol açmıştır.

Kastamonu-Küre İşletme Şefliği için yapılan bir çalışmada benzer şekilde nüfusun azaldığı ormanlık alanlarında ise belirgin bir artışın olduğu tespit edilmiştir. 1990-2010 yılları arasındaki nüfustaki azalmaya paralel olarak çalışma, alanında ormanlık alanlarda belirgin bir artış olduğunu ortaya koymuştur. Ormanlık alanlardaki değişim sadece nicelik olarak değil nitelik olarak da değişmiştir. Bu periyotta bozuk orman sahaları ve orman toprağı sahalarının da büyük bir kısmı verimli ormanlık alanlara dönüşmüştür. Ekonomik sebeplerden dolayı nüfusun azalması ve köylerden ilçe ve il yerleşim merkezlerine olan göçlerle orman işletmesinin orman işçisi ihtiyacı giderek artmıştır. Nüfusun azalması ormanlık alanlarda bir artışa sebep olurken, yörede ekonomik gelişmeye sekte vurmakta ve özellikle ormancılık faaliyetlerinin verimli bir şekilde sürdürülmesini olanak tanımamaktadır (Aydın ve Aydın, 2011). Daday ilçesindeki benzer göç hareketi sonucunda nitelikli orman işçisi açığı meydana gelmiştir. Bu açığı kapatmak için Kastamonu OBM, sertifikasyon kapsamında sertifikalı orman işçisi yetiştirmek eğitim seminerleri başlatmıştır. Eğitimler sonucunda sertifikalı orman üretim işçileri yetiştirilmiştir.

Kastamonu OBM'nin genel sahası 1.890.249,4 hektar alandır. Bölge Müdürlüğü 1.203.043,8 hektarı ormanlık 687.205,6 hektarı açıklık alandır. Bölge Müdürlüğü genel alanının %64'ü ormanlarla kaplıdır. Orman alanının 892.619,7 hektarı verimli olarak hesaplanmaktadır (Tablo 2). Daday Orman İşletme Müdürlüğü'nün toplam orman alanının 85.465,60 hektar alan olduğu bunun 52.422,90 hektarının verimli orman sahası, 11.444,90 hektarının bozuk nitelikli orman sahası ile 21.597,80 hektarının açıklık alan olarak işletilmekte olduğu ifade edilmektedir (Tablo 2).

Tablo 2. Kastamonu Orman Bölge Müdürlüğü ve Daday İşletme Müdürlüğü ormanlık alan durumu

	Verimli Orman (Ha)	Bozuk Orman (Ha)	Açıklık Alan (Ha)	Toplam (Ha)
Daday Orman İşletme Müdürlüğü	52.422,90	11.444,90	21.597,80	85.465,60
Kastamonu Orman Bölge Müdürlüğü Genel Toplam	892.619,70	310.424,10	687.205,60	1.890.249,40

2.1.4. Daday Orman İşletme Müdürlüğü Halkla İlişkiler Etkinlikleri

Daday Orman İşletme Müdürlüğü'nde sertifikasyon sürecinde 2011 ve 2012 yıllarında Kastamonu OBM, İşletme Pazarlama Şube Müdürlüğü tarafından halkla ilişkiler etkinlikleri sertifikasyon çalışması sürecinde yapılmıştır. Daday Orman İşletme Müdürlüğü'nde mevcut olan etkinlikler belirlenmiş ve ölçümlenmeleri sertifikasyon eğitimi üzerine yapılmıştır.

Daday Orman İşletme Müdürlüğü'nde sertifikasyon uygulamasında öncelikle dikkati çeken halkla ilişkiler etkinlikleri olarak, tanıtım toplantıları yapılmış; tanıtıcı broşürler, el ilanları, afişler hazırlanmış; görsel/işitsel medyada haberler yapılmış, özel günler, konferanslar, eğitim seminerleri, özel bilgilendirme toplantıları düzenlenmiş, yol güzergâhlarında bilgilendirme panoları ulusal, yerel ve mahallî paydaşları için hazırlanmıştır.

2.2. Yöntem

Kamuya bağlı işletmelerde halkla ilişkiler etkinlik ölçümü konulu tez çalışmasında etkinlik ölçümü yapmak için verilerin toplanmasında anket yöntemi kullanılmıştır. Anket verilerinin istatistikî değerlendirmesinde frekans analizi, bağımsız iki örnek t-testi kullanılmıştır.

Halkla ilişkiler etkinliklerinin ölçülmesi halkla ilişkiler sonuç ölçüm yöntemine göre dört çeşit ölçümlene yöntemi (Farkındalık/Anlama, Hatırlama/Hatırda Tutma, Tutum/Tercih ve Davranış Sonuç Ölçümlene Yöntemleri) ile yapılmıştır. Sonuçlar “IPRA Sonuç Süreci”ne göre değerlendirilerek ortaya konulmuştur.

Bu amaçla, bu çalışmada öncelikli olarak etkinlik sonuç ölçümlene yöntemi esas alınmıştır. Etkinlik sonuç ölçümü yöntemleri olan farkındalık/anlama, hatırlama/hatırda tutma, tutum/tercih ve davranış ölçüm yöntemleri her bir hedef kitle için uygulanmıştır. Anket soruları etkinlik ölçümüne yönelik olarak hazırlanıp uygulanmıştır. Yöntemlerin uygulanmasında kullanılan veriler anket yöntemi ile elde edilmiştir. Anketler eğitim seminerleri öncesi ve sonrası uygulanmıştır. Anket uygulama zamanı olarak orman yönetimi sertifika belgesi alımı öncesi ve orman yönetimi sertifika belgesi alımı sonrası olarak da ifade edilebilir.

Kurum içi hedef kitleler olarak kurum personeli ile orman üretim işçileri; kurum dışı hedef kitle olarak müşteriler belirlenmiştir. Her üç hedef kitleye de ayrı ayrı anket uygulanmıştır. Tez çalışmasında anketler ile toplanan veriler frekans tabloları ve bağımsız iki örnek t-testi ile analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular halkla ilişkiler etkinlik sonuç ölçümü yöntemine göre gruplandırılarak sonuçlar ortaya konulmuştur. Sonuçlar “IPRA Etki Seviyesi Yöntemi” kullanılarak ifade edilmiştir.

2.2.1. Halkla İlişkiler Etkinliği Sonuç Ölçüm Yöntemi

Halkla ilişkiler etkinliklerini değerlendirmede IPRA Değerlendirme Modeli kullanımı yaygın olarak kabul görmektedir. Modelin izlediği üç evre şunlardır (Yılmaz ve ark., 2005):

1. Girdi Süreci (Cutlip, Centre ve Broom’daki Hazırlık Seviyesi)

2. Çıktı Süreci (Uygulama Seviyesi)

3. Sonuç Süreci (Etki Seviyesi)

Bu model de, değerlemenin genel bir süreç olarak görülmesini uygun bulmamaktadır. Bunun yerine tüm programı süreçlere ayırmayı öngörmektedir. Halkla ilişkiler etkinliği Etki Seviyesinde öğrenilmek istenilenler: (Yılmaz ve ark., 2005).

Burada mesaj içeriklerini öğrenenler, fikirleri değişenler, istenilen biçimde hareketlerinde değişiklik olanlar araştırılmaktadır. Uygulanan programın istenilir tutum, fikir, davranış değişikliği yaratıp yaratmadığı bu aşamada değerlendirilir.

Etki seviyesi aşamaları şunlardır: (Yılmaz ve ark., 2005).

1. Mesaj düzeyini öğrenenlerin-bilgi düzeyi, farkındalığı,
2. Kavraması artanların sayısı ve tutumları değişenlerin sayısı
3. İstenilen davranışı tekrarlayanların sayısı
4. Sosyal ve kültürel değişiklik olarak bölümlenmektedir.

Bu tez çalışmasında halkla ilişkiler etkinlik ölçümü için halkla ilişkiler etkinliği olarak eğitim semineri dikkate alınmıştır. Sonuç ölçümleme yönteminde dört çeşit ölçüm bulunmaktadır. Bunlar; farkındalık ve anlama ölçümleri, hatırlama ve hatırd tutma ölçümleri, tutum ve tercih ölçümleri, davranış ölçümleri sonraki paragraflarda açıklanmaktadır (Yılmaz ve ark., 2005; Kamiloğlu, 2004).

Bir halkla ilişkiler etkinliği bir programı değerlendirmesi üç süreçten oluşan hazırlık, uygulama ve etki seviyelerinden oluşmaktadır. Bu tezde IPRA Değerlendirme Modelinin Sonuç Süreci (Etki Seviyesi) bölümü değerlendirmesi için sonuç ölçümü metodu kullanılarak sonuca ulaşılmaktadır.

“Etki Seviyesi”nin (Sonuç Süreci) kullanımındaki amaç Sonuç Ölçüm Yöntemi ile benzer aşamaları ifade etmesinden kaynaklanmaktadır.

2.2.1.1. Farkındalık/Anlama Ölçümü

Halkla ilişkilerin hedef kitlesine gönderdiği mesajı algılaması, ilgi göstermesi ve mesajın anlaşılıp anlaşılmasına göre değerlendirilir (Yılmaz ve ark., 2005). Sertifikasyon süreci içerisinde yapılmış olan eğitim seminerlerinde ‘Eğitim seminerleri, halkla ilişkiler etkinlikleri kişilerde özellikli konu hakkında bir farkındalık yaratabildi mi?’, şeklindeki sorulara cevap aranarak farkındalık anlama sonuç ölçümüne gidilmiştir.

2.2.1.2. Hatırlama/Hatırda Tutma Ölçümü

Hatırlama/hatırda tutma ölçüm türü ile mesajların ne ölçüde hatırlandığı ve ne kadar süre ile hatırdaki kaldığı ölçülmektedir (Yılmaz ve ark., 2005).

Eğitim seminerlerinde verilen sertifikasyon kapsamındaki ana konular hakkında hedef kitlelerin; konuların ne kadarını hatırdaki tuttukları, ne kadarını hatırladıklarını, ana başlıklar halinde belirlemek amacıyla sorulan sorulara verilen cevaplar doğrultusunda ölçme yapılmaktadır. “Eğitim seminerleri sonunda bir fark oluştu mu?” sorusuna cevap aranarak hedef kitlelerdeki değişim gözlenmektedir.

2.2.1.3. Tutum/Tercih Ölçümü

Halkla ilişkiler etkinliklerinde, etkinliğin ölçülmesi için bir araştırma yapıldığı zaman kişilerin mevcut fikir, tutum ve tercihleri mevcut sonuçların ölçümünde oldukça önemlidir. Tutum araştırması sadece insanların bazı şeyler hakkında ne söylediğini değil, aynı zamanda ne düşündüklerini ve bildiklerini, ne hissettiklerini, hareketlerine nasıl yansıttıklarını da ölçmektedir. Hedef kitlelerdeki tutum değişikliğini belirlemenin en önemli tekniği kıyaslama (Benchmark) çalışmasıdır (Yılmaz ve ark., 2005). Bu çalışmada eğitim seminerleri öncesi ve sonrası değişiklikler bağımsız iki örnek t-testi ile kıyaslanmaktadır.

2.2.1.4. Davranış Ölçümü

Her halkla ilişkiler çabasında amaç belli davranışların yapılmasını sağlamaktır. Bir şirketin esas amacı halkla ilişkilerle iyi niyet yaratarak ürünlerini satmaktır. Bu

sebeple halkla ilişkiler çabaları halkla ilişkiler sayesinde organizasyonun iş hedeflerini ne kadar yerine getirdiğini ölçümlemek durumundadır. (Yılmaz ve ark., 2005). Halkla ilişkilerin tanımları çerçevesinde, kuruluşun olumlu imaja sahip olması gerekli tüm tanıtım politikası ve bu politika doğrultusunda stratejik hedeflerin tespiti, hedef kitleye bilgi akışının sağlanması ve bunun sonucunda tutum ve davranışlarda değişimi ya da pekiştirmeyi sağlama çabasıdır (Kamiloğlu, 2004).

Orman İşletme Müdürlüğü'nün eğitim seminerleri sonucunda iş hedeflerinin seçilen farklı hedef kitlelerde ne kadarının davranışlarına yansıttıklarının belirlenmesi amacıyla davranış ölçümü yapılmaktadır.

2.2.2. Halkla İlişkiler Etkinlik Sonuç Ölçme Yöntemi Seçilme Nedeni

Bu çalışmada sonuç ölçüm yönteminin 4 farklı ölçme yönteminin eğitim seminerleri farkındalığını ortaya koyarken yapılan etkinliklerle verilen eğitimin içeriğinin hatırdaki kalma durumunu, tercih ve tutumlar ile davranışlarındaki değişimi ortaya daha net bir şekilde koyulabilmesi için birlikte kullanılmıştır. Davranış değişikliğini yaratabilmek için özellikli konunun ilk kez uygulanıyor olması sebebiyle farkındalık ölçümü düşünülmüştür. Yapılan etkinliklerin hatırdaki kalıcı olması tekrarlanması açısından önem arz ederken ölçümlenmesi gerekmektedir. Yapılan çalışma hedef kitlelerin kalıplaşmış tercih ve tutumlarını değiştirmeye yönelik olduğu için tercih ve tutumlarındaki farklılaşmanın ortaya konması gerekmiştir. Son olarak da yapılan çalışmada hedef kitle davranış değişiminin ortaya konması için diğer ölçüm çeşitlerinin birlikte kullanımı sonuç ölçümlemenin alt yapısını oluşturduğu düşünülerek dört sonuç ölçüm yöntemi birlikte kullanılmıştır. Çalışmada farklı araştırmacıların yaptığı gibi sadece farkındalık araştırması, hatırdaki kalıcılık, tutum/tercih araştırması veya sadece davranış değişimi araştırması yapılmamıştır; dört yöntem birlikte ele alınarak uygulanmıştır. Sonuçların yorumlanması için de etki seviyesi kullanılarak sonuçlar açıklanmaya çalışılmıştır.

2.3. Anketin Hazırlanması ve Uygulama Tekniği

“Kamuya Ait İşletmelerde Halkla İlişkiler Etkinlik Ölçümü, Kastamonu-Daday Orman İşletme Müdürlüğü Örneği” adlı çalışmada kullanılan anketler iç ve dış hedef

kitlelere yönelik olarak bazı ortak soruları içerecek şekilde hazırlanmıştır. Anketler, eğitim seminerleri öncesinde ve sonrasında, hedef kitlelere uygulanmıştır. Sorular kolayca anlaşılabilir şekilde hazırlanmıştır. Cevaplanması zor ya da zaman alacak sorular sorulmamaya dikkat edilmiştir (Aydın, 2010). Sorular, orman yönetimi sertifikası eğitim seminerleri etkinliği kapsamındaki iç ve dış hedef kitlelerinin sertifikasyon sürecinde gerçekleştirilmiş olan halkla ilişkiler çalışmaları ve sertifikasyon hakkındaki bilgileri araştırmak için hazırlanmıştır. Doğru güvenilir cevap almak için, sorular anket yapılan sertifikasyon eğitim seminerleri kapsamındaki iç ve dış hedef kitlelerle ilgili konulara yönelik olarak seçilmiştir. Orman üretim işçisi hedef kitlesine yönelik hazırlanan anket formundaki sorular sosyo-demografik bilgileri, çalışma koşullarına ait bilgileri, sertifikasyon hakkındaki bilgi düzeylerini içermektedir. Sertifikasyon sürecinde oluşturulan halkla ilişkiler etkinliklerinin içeriklerini anlama, farkında olma, etkinliklere göstermiş oldukları ilgileri, etkinliklere yorumları, orman köylüsünün yaşam alanı ve çevre bilinci üzerine düşünceleri, orman köylüsünün ormandan faydalanma yaklaşımları hakkındaki sorgulamaları içermektedir. Müşteriler hedef kitlesine yönelik hazırlanan anket formundaki sorular sosyo-demografik bilgilerini, sertifikasyon hakkındaki bilgi düzeylerini, etkinliklere yorumlarını, orman ürünlerinden faydalanma yaklaşımlarını içermektedir. Kurum personeli hedef kitlesine yönelik hazırlanan anket formundaki sorular, sosyo-demografik bilgilerini, sertifikasyon hakkındaki bilgi düzeylerini, etkinliklere yorumlarını içermektedir.

Sertifikasyon sürecinde uygulanan sertifikasyon eğitiminin araştırma alanındaki üç hedef kitlenin; sertifikasyon hakkındaki algıları, hatırdaki tutmaları, tutumları, tercihleri, davranışlarındaki değişiklikleri olarak eğitim seminerleri öncesinde ve sonrasındaki farkın ortaya konulması için bağımsız iki örnek t-testi yapılmıştır.

Sonuç ölçüm yöntemindeki farkındalık/anlama, hatırlama/hatırdaki tutma, tutum/tercih, davranış ölçümü için farklı soru grupları oluşturulmuştur. Sonuç ölçüm yöntemindeki farkındalık/anlama, hatırlama/hatırdaki tutma, tutum/tercih, davranış ölçümü için başarı olarak %50 taban alınması istatistikî olarak uygun görülmüştür.

2.4. Araştırmaya Konu Edilen Eğitim Seminerleri Etkinliği

Anketin uygulanacağı hedef kitlelerin belirlenmesi sürecinde eğitim semineri alacak olan kurum personeli, orman üretim işçisi ve müşteriler seçilmiştir. Buradaki amaç özellikli konu ile ilgili tüm materyalin hedef kitlelere ulaştırılmasıdır. Eğitim seminerlerinde sertifikasyona yönelik olarak bir takım bilgiler verildiği belirlenmiştir. Bu eğitim seminerleri içeriği incelendiğinde sertifikasyon konusunda bir farkındalık yaratmak amaçlı olduğu, aynı zamanda konu ile ilgili bilgilendirme, bilinçlendirme, tutum ve davranış değişikliği oluşturulmasının amaçlandığı, işletmenin hedef kitlelerden bir takım isteklerinin olduğu tespit edilmiştir.

IPRA değerlendirme modelinin girdi bölümünde elde edilen bilgiler etkinliğin planlanma aşamasını değerlendirmeye yönelik olarak yapılmıştır. İşletme müşterilere yönelik anket çalışması uygulayarak hedef kitle hakkında bilgi edinmiştir. Elde edilen verilere göre eğitim seminerleri düzenleyerek işçilerini müşterilerin istekleri doğrultusunda üretim yaptırılmasına çalışılmıştır. Verilen seminerlerde damga, kesim teknikleri, standardizasyon, depolama, üretim, güvenli kesim tekniği, boylama, kesme-sürütme, nakliyat, iş güvenliği konuları ve diğer eğitimler dikkate alınmıştır. Eğitimlerdeki özel mesajlar tatbikat noktalarında uygulamalı olarak verilmiştir. Ayrıca bu eğitimi verecek kurum personeli de öğretici sertifikası ile sertifikalandırılmışlardır.

Eğitim seminerlerinde orman üretim işçilerine yönelik üretim sırasında iş güvenliği açısından uyulması gereken kurallar, ilkyardım, üretim, standardizasyon, motor ve makine atık yağların kullanımı, değerlendirilmesi, geri dönüşümü için biriktirilmesi, çevre sağlığı ve temizliği, işçilerin köylerinde yaşam alanlarında çöp konusunda eğitimi verilmiştir. Yine eğitimlerde kişisel koruyucu ekipman (KKE) kullanımı eğitimi, yaban hayvanları, endemik bitki ve hayvan toplulukları hakkında, orman tali ürünleri konusunda eğitim, işçi hakları, yerel toplumların hakları konusunda değerlendirme içerikli eğitimler verilmiştir.

İşletmecilik yaparken iç ve dış hedef kitleler ile ilişkilerin iyileştirilmesi için gereken eğitim, üretim aşamasında gereken özenin gösterilmesi için ast üst ilişkilerinin sağlanması, işletme ile dış hedef kitleleri arasındaki ilişkilerin iyileştirilmesi, müşteriler ile diyalogların sağlanması konuları eğitim seminerleri sırasında

işlenmiştir. İşletmenin yeni politika uygulaması olan sertifikasyon konusunda müşterilere yönelik ihalelerden önce eğitimler düzenlemiş olduğu tespit edilmiştir. Bu ihalelerden önce konu ile ilgili farkındalık oluşması için yapılan etkinlikler dikkate alınmaktadır. İşletmenin dış hedef kitleleriyle ilgili olarak ulusal, yerel ve mahallî hedef kitlelere yönelik yapılan çalışmalar ile ilgili burada bilgi aktarılmayacaktır. Tez kapsamındaki orman üretim işçisi, müşteriler ile kurum personeline ait etkinlikleri üzerinde durulmuştur.

2.5. Anketin Uygulanacağı Hedef Kitlelerin Belirlenmesi

Daday Orman İşletme Müdürlüğü bünyesinde çalışan ve aynı zamanda orman köylüsü olan orman üretim işçileri araştırmanın sertifikasyondan etkilenen ve sertifikalı üretimi birinci dereceden etkileyecek olan “Orman Üretim İşçileri” 1. hedef kitleyi oluşturmaktadır. Bu sıralama hedef kitlelere yönelik oluşturulan soru kısaltmalarında da tablolarda aynı şekilde kullanılmaktadır.

Anket formları 3 hedef kitle için hazırlanmıştır. Bunlar;

1. Hedef Kitle (Orman üretim işçileri)
2. Hedef Kitle (Müşteriler)
3. Hedef Kitle (Kurum personeli)olarak belirlenmiştir.

1. Hedef kitle (Orman Üretim İşçileri) için eğitim seminerleri öncesi ve sonrası için hazırlanan anket sorularının tamamı 40 adettir. 1. Hedef kitleye yöneltilen soruların 2 adedi üretim işçilerinin sosyo-demografik özellikleri, 14 adedi üretim işçilerinin çalışma koşullarına ait bilgilere ulaşma amaçlı sorulardan oluşmaktadır. Anket sorularının 15 adedi üretim işçilerinin sertifikasyon hakkındaki bilgi düzeyleri ile halkla ilişkilere ait sorular, 4 âdeti üretim işçilerinin ormandan faydalanma yaklaşımları üzerine sorular, 5 adedi orman üretim işçisinin orman köylüsü olarak yaşam alanları (orman köylerinde) ve çevre bilinci üzerine düşüncelerinin dağılımı şeklinde düzenlenmiştir (Ek-1).

Şekil 3. Orman üretim işçileri ile eğitim semineri öncesi anket çalışması

Anketler verilmeden önce anketler hakkında açıklayıcı bilgiler verilerek orman üretim işçilerinin anket sorularını daha iyi anlayabilmeleri ve cevaplayabilmeleri sağlanmıştır. Anketleri orman üretim işçileri kendileri cevaplamışlardır. Ancak anketler uygulanırken gerek işçilerin anlayamadığı sorulara cevaplar verilerek gerekse anket sorularına yönelik merak ettikleri konular açıklanarak anket çalışması için sağlıklı bir iletişim ortamı sağlanmıştır (Şekil 3 ve Şekil 4).

Şekil 4. Orman üretim işçilerine yönelik anket çalışması

2. Hedef kitle olan müşteriler için Daday Orman İşletme Müdürlüğü ihalelerine katılan sertifikalı odun hammaddesi alıcılarına yönelik hazırlanıp uygulanan 21 adet

anket sorusu bulunmaktadır. Bu anket sorgusunda müşterilerin sosyo-demografik özellikleri, sertifikasyon hakkındaki bilgi düzeyleri ve halkla ilişkilere yönelik görüşleri, orman ürünlerinden faydalanma yaklaşımları sorgulanmaktadır (Ek-2). Müşteriler için hazırlanan anketler katılan tüm müşterilere dağıtılmadan önce anket hakkında müşterilere gerekli açıklamalar yapılmıştır soruları cevaplanmıştır. Daha sonra müşterilerden anket sorularını cevaplamaları istenmiştir ve sonrasında anket kâğıtları toplanmıştır (Şekil 5).

3. Hedef Kitle, orman işletmelerindeki teknik ve idari kurum personeli olarak seçilmiştir. Kurum personeline yöneltilen sorular sertifikasyon sürecini sevk ve idare eden grup olarak kurum personeline yönelik hazırlanmış eğitim seminerleri öncesinde ve eğitim seminerleri sonrasında 36 adet sorudan oluşmaktadır. Bu sorular aracılığı ile sosyo-demografik özellikleri, sertifikasyon hakkında bilgi düzeyleri ve halkla ilişkilere yönelik görüşleri ile orman işletmeleri yönetimine yönelik görüşleri sorgulanmaktadır (Ek-3).

Şekil 5. Müşterilere yönelik anket çalışması

Kurum teknik personeline anketler uygulanmıştır (Şekil 6). Her iki grup anket uygulamalarında da anketler araştırmacı tarafından getirilmiştir. Anket soruları eğitim seminerine katılan hedef kitlelere genel olarak açıklanmıştır. Anlaşılamayan soru olup olmadığı tekrar kontrol edilmiştir. Hedef kitleler anketi kendileri doldürmüşlardır. Anketler geri toplanmıştır.

Şekil 6. Kurum teknik personeline uygulanan anket çalışması

Üç hedef kitle için de hazırlanmış anket formlarında 10 adet soru 3 hedef kitleye de sorulmuştur. Bazı sorular ikili olarak ortak sorular şeklindedir. Geriye kalan sorular hedef kitle özelliklerine göre özellikli sorulardır.

Anketler her üç hedef kitle için ön-test 2011 Mayıs ayında son-test 2012 Aralık ayında anketör tarafından uygulanmıştır.

2.6. Anketin Uygulanacağı Denek Sayısının Belirlenmesi

Daday Orman İşletme Müdürlüğü'ne ait halkla ilişkiler sonuç ölçüm yöntemine göre elde edilen bulgular; halkla ilişkiler sonuç ölçüm yöntemine göre üç farklı hedef kitleye göre hazırlanmıştır.

Sertifikasyon sürecinde halkla ilişkiler etkinliği olarak eğitim seminerleri tez konusunda ele alınmaktadır. Anketin uygulanacağı denek sayısı üç hedef kitlede tam sayım yöntemine göre belirlenmiştir. Daday Orman İşletme Müdürlüğü'nde çalışan 60 personelin 30'u işçi statüsünde olup 30'u da memur statüsünde bulunmaktadır. Müşteriler ise ihale zamanlarında ilçeye ait sürekli müşterilerden oluştuğu ve sayısının 30 olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Bu amaçla eğitim uygulanacak kişilerin sayısı olarak öğrenilen tüm hedef kitleler tam sayım yöntemi ile belirlenmiştir.

Daday Orman İşletme Müdürlüğü'nde çalışan 30 adet işçi bulunmaktadır (Anonim, 2012). Ön-testlerde ancak 23 orman üretim işçisi anket uygulamasını kabul etmiştir.

2012 Aralık uygulanan 30 anket kâğıdının tamamı denekler tarafından doldurulmuş ve istatistikî çalışmalara konu olmuştur.

Araştırmada ulaşılan örnek sayısı istatistikî açıdan evreni temsil edebilmekte olup olmadığı verilen örneklem formülü ile test edilmektedir (İnanç, 2011).

$$n = (F \cdot t^2 \cdot P \cdot Q) / (F \cdot m^2) + (t^2 \cdot P \cdot Q)$$

Bu formülde n: örnek sayısı, F: toplam örnek büyüklüğü=30 kişi, t %95 güven düzeyinde 1,96, m: hata payı=0,10, P*Q: heterojenlik katsayısı=0,5*0,5 olarak belirlenmiş olup formüle uygulandığında çıkan rakam 22 olup araştırmada ulaşılan örnek sayısının evreni temsil edebildiğini kanıtlamaktadır. Bulunan n sayısı istatistikî açıdan kullanılabilir olarak bulunmaktadır. Yani araştırmadaki 23 orman üretim işçisinin %95 güven düzeyinde örneklem temsili uygundur.

Daday Orman İşletme Müdürlüğü'ne bağlı çalışan memurlardan oluşan 30 kişilik kurum personeline yönelik olarak anket kâğıtları hazırlanmıştır. Anket sorgusu 2011 Mayıs ve 2012 Aralık tarihinde uygulanmış ve katılım 24 kişi ile 26 kişi şeklinde gerçekleşmiştir. Araştırmada ulaşılan örnek sayısı istatistikî açıdan yukarıdaki formül ile test edildiğinde sayının evreni temsil edebildiği tespit edilmiştir.

2.7. İstatistiksel Değerlendirmelerde Kullanılan Yöntemler

Araştırmada halkla ilişkiler etkinliklerinin etki seviyesi ölçüm bulgularına ulaşmak için dört farklı sonuç ölçme yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemlerin her biri ayrı bir ihtiyaca göre kullanılmaktadır.

Araştırma sonucunda ulaşılmak istenen sonuç doğrultusunda dört yöntem birlikte kullanılmıştır. Bu yöntemlerden ilki, etkinliklerin hedef kitlede ne kadar farkındalık oluşturduğu, ne kadar anlaşılabilir olduğudur. İkincisi, etkinliklerde verilen mesajların hedef kitlede ne kadar kalıcılık sağlayabildiği, ne kadar hatırlanabilir olduğunu ölçmeye yöneliktir. Üçüncüsü, etkinliklerin hedef kitlenin tercih ve tutumlarında değişiklik oluşturup oluşturamadığını anlamaya yöneliktir. Etkinlikte en son ölçüm yöntemi ise davranış değişimini ortaya koymada etkili bir ölçüm yöntemidir. Davranış ölçüm yöntemi etkinliklerin etki seviyesini daha net bir şekilde

göstermede kullanılmaktadır. Bu yöntemler diğer bilim alanlarında işletmelerin farklı amaç ve ihtiyaçlarına göre ayrı ayrı kullanılmaktadır. Orman İşletme Müdürlüğü'nün hedef kitlelerine birlikte uygulanan bir etkinlik olduğu için etkinlik ölçüm yöntemlerinin de birlikte kullanılması uygun görülmüştür. Hedef kitlelerden kurum personeli yapılan etkinliklerde verilen bilgilerin uygulayıcısı, orman üretim işçileri eğitimlerden aldıkları bilgilerin uygulayıcısı, müşteriler ise etkinlikte tanıtımı yapılan ürünün alıcısı durumunda olduğu için etkinlik sonuç ölçme yöntemi birlikte kullanılmıştır.

Yapılan sertifikasyon sürecindeki etkinlik çalışmalarının etkilerini ortaya koymak için her üç hedef kitleye uygulanan etkinlik başlangıcında ve sonrası anketlerden elde edilen verilerin frekans analizi yapılmıştır. Her soru farklı bir sonuç ölçüm çeşidi için hazırlanmış olup başlıklar halinde verilmektedir. Her soru, her bir sonuç ölçüm yöntemi için ayrı ayrı göstergeler oluşturulmuş olup %50 ve üzeri başarılı, %50'den aşağısı başarısız olarak ölçüt alınmıştır. Her ölçme yöntemindeki soruların %50'si olumlu cevap verenlere göre başarılı istenilen sonuç olarak ifade edilmiştir. Etkinlik bulgularına ulaşmak için 2011 ve 2012 yılına ait anket verilerini kıyaslamada bağımsız iki örnek t-testi uygulanmıştır. Hazırlanan bu tez çalışmasında hipotezler bağımsız iki örnek t-testine göre oluşturulmuştur.

Araştırmanın amacına ulaşmak için anket çalışmasıyla elde edilen verilerin çözümlenmesi aşamasında frekans analizi ve bağımsız iki örnek t-testi yöntemleri kullanılmıştır.

2.7.1. Frekans Analizi

Ankete katılan sertifikasyon eğitim semineri etkinliğindeki kişilerin sertifikasyon eğitim semineri öncesi ve sonrası demografik, eğitim, halkla ilişkiler etkinlikleri hakkındaki farkındalıkları, sertifikasyon hakkındaki farkındalıkları, tutum ve tercihleri hakkındaki görüşlerine ilişkin bilgiler, SPSS 17.0 paket programı yardımıyla, frekans incelemesi yapılarak örnek büyüklüğü içerisinde bulunma sayısı ve yüzde oran şeklinde sonuçlar elde edilmiştir. Sonuç ölçüm çeşitleri için ayrı ayrı hazırlanan soruların frekans analizi ile verilen cevapların yüzdeler halinde ifade edilmiştir (Kalaycı, 2006).

2.7.2. Bağımsız İki Örnek T Testi

Bağımsız iki örnek t-testi öncesi veriler Kolmogorov-Simironov (K-S) Testi ile normal dağılım gösterip göstermediği test edilmiştir. Bu testin sonuçlarına göre verilerin normal dağılım göstermesi üzerine bağımsız iki örnek t-testi uygulanmıştır. Orman üretim işçilerinin 2011 (1. grup) ve 2012 (2. grup) yılına ait veri grupları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı araştırılmak için kullanılmıştır.

Genel anlamda Student t-testi; normal dağılım gösteren toplum parametrelerine dayalı olarak kurulan H_0 ve H_1 hipotezlerini toplum varyansını kullanmadan toplumdan rastgele alınan $n < 30$ hacimli örnek aracılığı ile test etmek için yararlanılan hipotez testine t-testi (Student t-test) adı verilir. T-testi, Normal varsayımının geçerli olduğu ve toplum varyansının bilinmediği ya da örnek hacminin yeterli büyüklükte olmadığı ($n < 30$) durumlarda kullanılmaktadır. T-testi, hipotezlerde yararlanılan toplum parametre türüne, sayısına ve örneğin bağımlı ya da bağımsız olup olmamasına göre şu şekilde sıralanır:

Toplum ortalamasına dayalı tek örneklem t-testi (One sample t-test)

Toplum oranına dayalı tek örneklem t-testi

Bağımsız iki toplum ortalamasına dayalı iki örneklem t-testi (Two independent sample t-test)

Bağımsız iki toplum oranına dayalı iki örneklem t-testi

Bağımlı iki toplum farklarının ortalamasına dayalı iki örneklem t-testi (Two related sample t-test; paired t-test) (Özdamar, 2003).

Toplum ortalamasına dayalı iki örneklem t-testi yürütülmesinde ($n_1 \neq n_2$) örneklem sayılarının eşit olması beklenmemektedir (Özdamar, 2003: Büyüköztürk, 2007).

Yürütülen bu çalışmada halkla ilişkiler etkinlik ölçümü yapılabilmesi için bağımsız iki örnek t-testi uygulanmıştır. Bağımsız iki örnek t-testinin uygulanabilmesi için aynı evrene ait örneklem faaliyet öncesinde ve sonrasında tesadüfî (rastgele) örnekleme ile belirlenmiştir. Rastgele örnekleme aynı evrene ait farklı örneklem grupları olduğu için toplum ortalamasına dayalı iki örneklem t-testi diğer adlarıyla

bağımsız iki örnek t-testi ya da bağımsız örneklem t-testi (Independent samples t-test) uygulanmıştır (Büyüköztürk, 2007).

(K-S) *sınaması*, frekans dağılımlarının belirli ya da herhangi bir dağılıma uygunluğunu test etmek için yararlanılan bir uygunluk testidir. Tek örneklem ve iki örneklem uygulamaları vardır. K-S tek örneklem testi, Teorik Yığılımlı Normal Yoğunluk Fonksiyonu ile Deneysel Yığılımlı Yoğunluk Fonksiyonu arasındaki farkların değerlendirilmesi üzerine kurulu bir testtir. K-S testi ile uygulama için n birimlik örnekten elde edilen sıralı gözlemlerin Z dönüşüm değerlerine dayalı Teorik Yığılımlı Standart Normal Yoğunluk Fonksiyonu $F_0(X)$ ve sıralı gözlemlerin Gözlemsel Yığılımlı Yoğunluk Fonksiyonu $S_n(X)$ belirlenir. Her iki yığılımlı yoğunluk fonksiyonunun mutlak farkları belirlenir ve bu farklardan Maksimum mutlak fark D_{max} olarak alınır. D_{max} değerinin önemliliği Normal yaklaşım ile belirlenir (Özdamar, 2004).

Eğer $D_{max} < D_{0.05}$ ise $P > 0.05$ “Örneklem dağılımı normaldir”

Eğer $D_{max} \geq D_{0.05}$ ise $P < 0.05$ “Örneklem dağılımı normal dağılmamaktadır”

“İki örneklem K-S *sınaması*” genel olarak kullanılan “parametrik olmayan *sınama*” yöntemidir. Bağımsız iki örnek t-testi öncesinde; anketlerden elde edilen veriler, (K-S) *sınaması* ile test edilmiştir. İki örneklem K-S *sınaması* sonucu örneklemelerin normal dağılım göstermesi nedeniyle bağımsız iki örnek t-testi yapılmaya karar verilmiştir. Bağımsız iki örnek t-testi ile eğitim seminerleri öncesinde ve sonrasında verilen cevaplar eğitim semineri öncesi ve sonrası için her üç hedef kitle için karşılaştırılmıştır.

Bağımsız iki örnek t-testi (Independent 2-samples t-test) adlı istatistikî test bağımsız iki toplumun parametrelerine dayalı olarak kurulur. Kurulan hipotezlerin, bağımsız iki örnekten elde edilen nitel ve nicel verilerin istatistikleri kullanılarak test edilmesinde yararlanır. Normal dağılım μ_1 ve μ_2 ortalamalı toplumlardan rastgele alındıkları varsayılan n_1 ve n_2 hacimli bağımsız iki örneğin verileri kullanılarak $H_0: \mu_1 = \mu_2$ ve $H_1: \mu_1 \neq \mu_2$ hipotezleri test edilir. Böylece iki örnek ortalamalarının birbirlerinden önemli farklılık göstermedikleri test edilmiş olur. Nicel verilerde bağımsız iki örnek t Testi;

$H_0: \mu_1 = \mu_2$ hipotezini, $H_1: \mu_1 \neq \mu_2$ (Not equal, NE),

$H_1: \mu_1 > \mu_2$ hipotezini, (Lessthan, LT) ve

$H_1: \mu_1 < \mu_2$ hipotezini, (Greaterthan, GT) karşıt hipotezlerine karşı test etmeyi amaçlar (Özdamar, 2004).

Bağımsız iki örnek t-testinden yararlanırken hangi yaklaşımın (equal/unequal-ortak/farklı) kullanılacağına karar vermek için örnek varyansların homojenliğinin test edilmesi gerekir. Aşağıda verilen testlerden uygun birine göre yapılacak homojenlik testinde eğer örneklerin varyansları homojen ise ortak varyans t-testi, varyanslar homojen değilse farklı varyans t-testi uygulanır (Özdamar, 2004).

Araştırmaya konu olan iki farklı topluma ait verilerin eğitim başlangıcı ve sonrasında elde edilen verilerin farklılıklarını ortaya koymak için değişimin olup olmadığını incelemek için üç hedef kitlede eğitim öncesi ve sonrası kıyaslamada bağımsız iki örnek t-testi uygulanmıştır.

3. BULGULAR VE TARTIŞMA

3.1. Orman Üretim İşçilerine Ait Bulgular ve Tartışma

3.1.1. Orman Üretim İşçilerine Ait Sosyo-Demografik Bulgular ve Tartışma

Orman üretim işçilerinin yaş sınıfı frekans dağılımları tabloda gösterildiği şekildedir (Tablo 3).

Tablo 3. Orman üretim işçilerinin yaş durumları

Yıllar Yaş Sınıfı_1	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
18-40	4	17,4	5	16,7
41-50	16	69,6	19	63,3
51-60	3	13	6	20
Toplam	23	100	30	100

Daday Orman İşletme Müdürlüğü'ne ait orman üretim işçilerinin %69,6 ile %63,3'ünün 41-50 yaş sınıfında oldukları tespit edilmiştir (Tablo3). Trabzon Orman Bölge Müdürlüğü idari sınırları içinde çalışan ormancılık üretim işçilerinin sosyo-demografik özellikleri incelenmiş ve inceleme sonucunda ortalama yaşlarının 45 ± 14 olduğu tespit edilmiştir (Enez, 2008). Trabzon Orman Bölge Müdürlüğü ve Daday Orman İşletme Müdürlüğü orman üretim işçilerine ait yaş bulgularının benzer olduğu görülmektedir. İşçilerin genellikle orta yaşlı ve yaşlı grubuna ait olduğu bulgusuna ulaşılmaktadır.

Orman üretim işçilerinin eğitim düzeylerine ait sorulan soruya verdikleri cevaplardan eğitim durumlarına ait frekans dağılımları tabloda verilmektedir (Tablo 4). Orman üretim işçilerinin anket sorusuna verdikleri cevaplara göre verilerin istatistikî olarak analizi yapılmıştır. Frekans analizinde 2011 yılında çalışan orman üretim işçilerinin %47,8'i ile 2012 yılında çalışanların %50'sinin ilkökul mezunu oldukları tespit edilmektedir (Tablo 4). Trabzon Orman Bölge Müdürlüğü idari sınırları içinde çalışan ormancılık üretim işçilerinin çoğunluğu %58 oranıyla ilkökul mezunu bulunmaktadır (Enez, 2008).

Yaş ile ilgili olarak Levene testine göre iki ayrı orman üretim işçisi grubuna uygulanan bağımsız iki örnek t-testine göre $P > 0,05$ olduğundan eşit varyans

dağılımı gösterdiği görülmektedir. Eşit varyans bağımsız iki örnek t-testine göre $P>0,05$ olduğundan iki grup orman üretim işçisi yaşları arasındaki farklılık önemli değildir.

Tablo 4. Orman üretim işçilerinin eğitim ve yaş değerlerine ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

4-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			4-2. Eşit varyans t-testine göre t, Sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	Sd	P
Yaş_1	,989	,325	Yaş_1	,191	51	,850
Eğitim_1	,000	,990	Eğitim_1	-,1,756	51	,085

Eğitim ile ilgili olarak Levene testine göre iki ayrı orman üretim işçisi grubu eşit varyans dağılımı gösterdiği görülmektedir (Tablo 4-1). Eşit varyans bağımsız iki örnek t-testine göre $P>0,05$ olduğundan iki grup orman üretim işçisi yaşları arasındaki farklılık önemli değildir (Tablo 4-2). Orman üretim işçileri 41-50 yaş grubunda orta yaşta oldukları bulgusuna ulaşılmaktadır.

Tablo 5. Orman üretim işçilerinin eğitim durumları

Yıllar Eğitim Düzeyi_1	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Lise	4	17,4	9	30
Ortaokul	4	17,4	6	20
İlkokul	11	47,8	15	50
Hiçbiri	4	17,4	0	0
Toplam	23	100	30	100

Trabzon Orman Bölge Müdürlüğü idari sınırları içinde çalışan orman üretim işçilerinin eğitim düzeyi bulguları ile Daday Orman İşletme Müdürlüğü'nde çalışan orman üretim işçilerinin eğitim düzeyi bulguları benzer nitelikte olduğu tespit edilmektedir (Tablo 5).

3.1.2. Farkındalık/Anlama Bulguları ve Tartışma

3.1.2.1. Orman Üretim İşçilerinin Sertifikasyonu Yazılı/Basılı Yayın Araçlarından Öğrenme Durumu

Orman üretim işçilerinin sertifikasyonu yazılı/basılı yayın araçlarından öğrenme durumu frekans dağılımları tabloda gösterilmektedir (Tablo 6).

Tablo 6. Orman üretim işçilerinin sertifikasyonu yazılı/basılı yayın araçlarından öğrenme durumu

Sertifikasyonu hangi yazılı/basılı yayın araçlarından öğrendiniz?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Gazete	-	-	2	6,7
TV	1	4,3	1	3,3
El İlanı Broşür vs.	-	-	5	16,7
Amirlerden	16	69,9	14	46,7
Gazete- El İlanı Broşür vs. -Amirlerden	2	8,7	1	3,3
El İlanı Broşür vs.-Amirlerden	2	8,7	1	3,3
TV.- Amirlerden	-	-	4	13,3
Gazete-TV.-El İlanı vs.-Amirlerden	1	4,3	1	3,3
TV.-İnternet-Amirlerden	1	4,3	1	3,3
Toplam	23	100	30	100

Orman üretim işçilerinin, sertifikasyonu hangi yazılı/basılı yayın araçlarından öğrendikleri araştırılmaktadır. Orman üretim işçilerinin verdikleri cevaplara göre 2011 yılı verilerine göre sertifikasyonun duyumunu %69,9'unu temsil eden 16 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %46,7'sini temsil eden 14 kişi en yüksek oranda amirlerin duyurusu ile öğrendiklerini ifade etmektedirler (Tablo 6).

Orman üretim işçilerinin sertifikasyonun duyum durumuna ait verileri K-S testi ile normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. K-S testine göre hesaplanan Z değeri ile tablodaki Z değeri kıyaslanmıştır. $.805 < 1,96$ ve $.536 > 0,05$ olduğundan orman üretim işçilerinin sertifikasyon duyum verilerinin normal dağılım gösterdiği görülmektedir. Orman üretim işçilerinin 1. ve 2. grup olarak sınıflandırılan 2011-2012 yılına ait verileri kıyaslandığında farkındalık/anlama ölçümü için bağımsız iki örnek t-testi bulguları incelenmektedir. Orman üretim işçilerinin, sertifikasyonu yazılı/basılı yayın

araçlarından öğrenmeleri açısından 2011 ve 2012 yılı arasındaki fark bağımsız iki örnek t-testi ile test edilmektedir.

Tablo 7. Orman üretim işçilerinin sertifikasyonu yayın araçları çeşitlerinden duyumuna ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

7-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			7-2. Eşit varyans t-testine göre t, Sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	Sd	P
Yyn_arc_1	2,118	,152	Yyn_arc_1	,273	51	,786

Orman üretim işçilerinin 1. ve 2. (2011-2012) olarak belirlenen grupların verileri kıyaslandığında farkındalık/anlama ölçümü için bağımsız iki örnek t-testi bulguları incelenmektedir. Orman üretim işçilerinin sertifikasyonun duyulduğu yazılı/basılı yayın araçları Levene testi sonucuna göre eşit varyans göstermektedir (Tablo 7-1). Eşit varyans t-testine göre iki farklı müşteri grubu arasında sertifikasyonun duyulduğu yazılı/basılı yayın araçları çeşitleri açısından anlamlı bir fark yoktur (Tablo 7-2). Orman üretim işçilerine ait frekans analizi verilerinden sertifikasyonu amirlerinden duydukları diğer iletişim araçlarını da daha az oranda kullandıkları bulgusuna ulaşılmaktadır.

3.1.2.2. Orman Üretim İşçilerinin Ormancılıkta Üretim İşlerinde Mesleki Eğitime İhtiyaç Durumu Konusundaki Görüşleri

Ormancılıkta mesleki eğitime ihtiyaç var görüşünde olanlar 2011 yılı verilerine göre %87'sini temsil eden 20 kişi olup; 2012 yılı verilerine göre katılımcıların %73,3'ünü temsil eden 22 kişi olduğu tespit edilmektedir (Tablo 8).

Tablo 8. Orman üretim işçilerinin ormancılıkta üretim işlerinde mesleki eğitime ihtiyaç durumu konusundaki görüşleri

Ormancılıkta üretim işlerinde mesleki eğitime ihtiyaç var mı?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Evet	20	87	22	73,3
Hayır	3	13	8	26,7
Toplam	23	100	30	100

Trabzon Orman Bölge Müdürlüğü idari sınırları içinde çalışan ormancılık üretim işçilerinin iş deneyimleri ve mesleki eğitim alıp almama durumları incelenmiştir. Katılanların %72,8'i de mesleki eğitimin gerekli olduğunu belirtmiştir (Enez, 2008). Enez (2008)'in yaptığı çalışma ile hazırlanan tez çalışmasında işçiler mesleki anlamda bir eğitime ihtiyaçlarının farkına vardıklarını ifade etmektedirler.

Orman üretim işçilerinin mesleki alanda eğitime ihtiyaç olduğunun farkında olmaları verilecek eğitimlere katılım isteğini arttırmada etken olduğu söylenebilir. Orman üretim işçilerinin eğitim eksiklerinin olduğunun farkında olduklarını da başka bir bakış açısıyla ortaya koymaktadır.

Orman üretim işçilerinin ormancılık eğitimine ihtiyaç durumu ait verileri K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ yani $,492 < 1,96$ ve P değeri $,969 > 0,05$ olduğundan ormancılık eğitimi alma yollarına ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 9. Orman üretim işçilerinin ormancılık eğitimine ihtiyaç durumlarına ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

9-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			9-2. Eşit varyans t-testine göre t, Sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	Sd	P
Orm_eğt_1	6,629	,013	Orm_eğt_1	1,249	50,999	,217

Farklı yıllarda çalışan iki ayrı orman üretim işçi grubunun ormancılık eğitimine ihtiyaç duyma durumları arasında Levene testi sonucuna göre $P < 0,05$ olduğundan ortalamaların varyansları eşit değildir (Tablo 9-1). Eşit olmayan varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan $P > 0,05$ önem düzeyinde anlamlı farklılık yoktur (Tablo 9-2). Her iki grup orman işçisinin de verdikleri cevaplar doğrultusunda ormancılık eğitimi alma konusunda farkındalık sahibi oldukları tespit edilmektedir.

3.1.2.3. Orman Üretim İşçilerinin Sertifikasyon Kapsamında Herhangi Bir Eğitim Alma Durumu

Orman üretim işçilerinin sertifikasyon kapsamında eğitim alma durumu gösterilmektedir (Tablo 10).

Orman üretim işçilerinin sertifikasyon kapsamında bir eğitim alıp almadıkları öğrenilmek istendiğinde 2011 yılı verilerine göre %87'sini temsil eden 20 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %83,3'ünü temsil eden 25 kişinin eğitim aldıkları tespit edilmektedir. Sertifikasyon kapsamında herhangi bir eğitim almayanların ise 2011 yılı verilerine göre işçilerin %13'ünü temsil eden 3 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %16,7'sini temsil eden 5 kişi oldukları tespit edilmektedir (Tablo 10).

Tablo 10. Orman üretim işçilerinin sertifikasyon eğitimi alma durumu

Sertifikasyon kapsamında bir eğitim aldınız mı?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Evet	20	87	25	83,3
Hayır	3	13	5	16,7
Toplam	23	100	30	100

Orman üretim işçilerinin sertifikasyon kapsamında eğitim alma durumuna ait verileri K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$, $,492 < 1,96$ ve $,969 > 0,05$ olduğundan sertifikasyon kapsamında eğitim alma durumuna ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 11. Orman üretim işçilerinin sertifikasyon eğitimi alma durumlarına ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

11-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			11-2. Eşit varyans t-testine göre t, Sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	Sd	P
Ser_eğt_1	,004	,952	Ser_eğt_1	,030	51	,976

Farklı yıllarda çalışan iki ayrı orman üretim işçi grupları arasında sertifikasyon eğitimi alma durumu bakımından Levene testi sonucuna göre $P > 0,05$ olduğundan eşit varyans dağılımı göstermektedir (Tablo 11-1). Eşit varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan $P > 0,05$ önem düzeyinde sertifikasyon alma durumu açısından gruplar arasında istatistiksel bakımdan anlamlı farklılık yoktur (Tablo 11-2). İki grubun da sertifikasyon eğitimi alma düzeyleri arasında farklılık olmadığı tespit edilmektedir. Orman üretim işçilerinin sertifikasyon kapsamında eğitimlere büyük

oranda katılım sağlamaları sertifikasyon konusundaki farkındalıklarını ortaya koymaktadır.

3.1.2.4. Orman Üretim İşçilerinin İlk Yardım Eğitimi Alma Durumu

Orman üretim işçilerinin ilkyardım eğitimi alma durumu tabloda verilmektedir (Tablo 12).

Tablo 12. Orman üretim işçilerinin ilkyardım eğitimi alma durumu

İlkyardım eğitimi aldınız mı?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Evet	17	73,9	21	70
Hayır	6	26,1	9	30
Toplam	23	100	30	100

Orman üretim işçilerinin ilkyardım eğitimi alma durumu incelendiğinde işçilerinin 2011 yılı verilerine göre %73,9'unu temsil eden 17 kişi ile 2012 yılı verilerine göre ise %70'ini temsil eden 21 kişinin de evet cevabı verdiği görülmektedir (Tablo 12). Eğitim seminerlerine devam eden ilkyardım eğitimi alanların ilkyardım konusunda farkındalıklarının oluştuğu tespit edilmektedir.

Orman üretim işçilerinin ilkyardım eğitimi alma durumu verileri K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,340 < 1,96$ ve $1,000 > 0,05$ olduğundan ilkyardım eğitimi alma durumu verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 13. Orman üretim işçilerinin ilkyardım eğitimi almalarına ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

13-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			13-2. Eşit varyans t-testine göre t, Sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	Sd	P
İlkyrdm_eğt_1	2,695	,107	İlkyrdm_eğt_1	-,828	51	,412

Farklı yıllarda çalışan iki ayrı orman üretim işçi grubu aldıkları ilkyardım eğitimi bakımından Levene testi sonucuna göre $P>0,05$ olduğundan eşit varyans dağılımı göstermektedir (Tablo 13-1). Eşit varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan $P>0,05$ önem düzeyinde iki farklı işçi grubu arasında aldıkları ilkyardım eğitimi bakımından anlamlı bir farklılık yoktur (Tablo 13-2). Her iki işçi grubu da ilkyardım eğitimi alınması yönünde farkındalığa sahip oldukları tespit edilmektedir.

3.1.3. Hatırlama/Hatırda Tutma Bulguları ve Tartışma

3.1.3.1. Orman Üretim İşçilerinin İş Güvenliği Bilgisi Durumu

Katılımcıların 2011 yılındaki ankete verdikleri cevaplar içinde iş güvenliği bilgisine sahip olanların %78,3'ünü temsil eden 18 kişinin; 2012 yılı verilerine göre %90'ını temsil eden 27 kişinin olduğu tespit edilmektedir (Tablo 14).

Tablo 14. Orman üretim işçilerinin iş güvenliği bilgisi durumu

İş güvenliği konusunda bilginiz var mı?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Evet	18	78,3	27	90
Hayır	5	21,7	3	10
Toplam	23	100	30	100

“Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)”nın yaptığı sınıflamaya göre orman işçiliği, ağır iş grubuna giren işlerdendir (ILO 1998). İş yerinde çalışan işçilerin korunmasıyla meslek hastalıkları ve iş kazaları sonucu ortaya çıkan iş gücü ve iş günü kayıpları azalacak, dolayısıyla üretim korunacak, daha sağlıklı ve güvenli çalışma ortamının işçiye verdiği güvenle iş veriminde artma olacaktır. Bu şekilde üretim güvenliği sağlanmış olacaktır. İş güvenliği çalışmalarının ana amacını oluşturan esas konu çalışanları korumaktır. Çalışanları iş yerinin olumsuz etkilerinden korumak rahat ve güvenli bir ortamda çalışmalarını sağlamak, başka bir ifade ile çalışanları iş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı koruyarak ruh ve beden

bütünlüklerinin sağlanması amaçlanmaktadır (URL-3). Bu bilgilere göre ağır işler grubundaki orman işçilerinin iş güvenlikleri önem taşımaktadır.

Orman üretim işçilerinin iş güvenliği bilgi durumuna ait veriler, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,424 < 1,96$ ve $,994 > 0,05$ olduğundan iş güvenliği bilgi durumuna ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 15. Orman üretim işçilerinin iş güvenliği bilgilerine ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

15-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			15-2. Eşit varyans t-testine göre t, Sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	Sd	P
İsg_b_1	5,726	,020	İsg_b_1	-1,128	38,497	,266

İki farklı orman üretim işçi grubu iş güvenliği bilgisi bakımından Levene testi sonucuna göre ortalamaların varyansları eşit değildir (Tablo 15-1). Eşit olmayan varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan iki orman üretim işçi grubu değerlerinin ortalamaları arasında $P > 0,05$ önem düzeyinde fark yoktur (Tablo 15-2). Her iki grup orman üretim işçisinin de iş sağlığı ve güvenliği konularında aldıkları eğitimlerin hatırdaki kalıcı olduğu belli bir hatırlama düzeyinde oldukları tespit edilmiştir.

3.1.3.2. Orman Üretim İşçilerinin Sürdürülebilir Odun Üretimi ve Teknikleri Konusundaki Bilgi Durumu

Orman üretim işçilerinin sürdürülebilir odun üretimi ve teknikleri konusundaki bilgi durumları Tablo 16'da gösterilmektedir. Katılımcıların 2011 yılı verilerine göre %69,6'sını temsil eden 16 kişi ile 2012 yılına ait verilere göre %60'ını temsil eden 18 kişinin sürdürülebilir odun üretimi ve teknikleri konusunda bilgilerinin olduğu cevabını verdikleri belirlenmiştir (Tablo 16).

Tablo 16. Orman üretim işçilerinin sürdürülebilir odun üretimi ve teknikleri konusundaki bilgi durumu

Sürdürülebilir odun üretimi ve teknikleri konusunda bilginiz var mı?	2011		2012	
	Kişi Sayı	%	Kişi Sayı	%
Evet	16	69,6	18	60
Hayır	7	30,4	12	40
Toplam	23	100	30	100

Orman üretim işçilerinin sürdürülebilir odun üretimi ve teknikleri bilgisine ait veriler, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,345 < 1,96$ ve $1,000 > 0,05$ olduğundan sürdürülebilir odun üretimi ve teknikleri bilgisine ait verilerin normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir.

Tablo 17. Orman üretim işçilerinin sürdürülebilir odun üretimi ve teknik bilgi durumuna ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

17-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			17-2. Eşit varyans t Testine göre t, Sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	Sd	P
Sout_b_1	2,055	,158	Sout_b_1	,706	51	,481

Orman üretim işçilerinin sürdürülebilir odun üretimi ve teknikleri konusundaki bilgileri ile ilgili olarak Levene testine göre iki grubun $P > 0,05$ olması sebebiyle eşit varyans dağılımı gösterdiği görülmektedir (Tablo 17-1). Eşit varyans bağımsız iki örnek t-testine göre $P > 0,05$ olduğundan sürdürülebilir odun üretimi ve teknikleri konusundaki bilgileri bakımından ise iki grup arasında anlamlı bir farklılık yoktur (Tablo 17-2). Her iki orman işçisi grubunun sürdürülebilir odun üretimi ve teknikleri konusundaki bilgilerinin hatırdı kalıcı olduğu tespit edilmiştir.

3.1.3.3. Orman Üretim İşçilerinin Sertifikasyon Tanımı Yapabilme Durumu

Orman üretim işçilerinin sertifikasyon tanımını yapabilme durumu incelenmektedir (Tablo 18).

Tablo 18. Orman üretim işçilerinin sertifikasyon tanımını yapabilme durumu

Sertifikasyonun tanımını yapabilir misiniz?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Evet	15	65,2	18	60
Hayır	8	34,8	12	40
Toplam	23	100	30	100

Orman üretim işçilerinin sertifikasyon tanımını yapabilirim diyenler, 2011 yılı verilerine göre %65,2'sini temsil eden 15 kişi ile 2012 yılı verilerine göre de %60'ını temsil eden 18 orman üretim işçisinin olduğu tespit edilmektedir (Tablo 18).

Orman üretim işçilerinin sertifikasyon tanımını yapabilme durumuna ait veriler, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,188 < 1,96$ ve $1,000 > 0,05$ olduğundan sertifikasyon tanımını yapabilme durumuna ait verilerin normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir.

Tablo 19. Orman üretim işçilerinin sertifikasyon tanımını yapabilme durumuna ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

19-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			19-2. Eşit varyans t-testine göre t, Sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	Sd	P
Ser_tnm_1	,596	,444	Ser_tnm_1	,382	51	,704

Farklı yıllarda çalışan iki ayrı orman üretim işçi grubu sertifikasyon tanımını yapabilirliliği bakımından Levene testi sonucuna göre $P > 0,05$ olduğundan eşit varyans dağılımı göstermektedir (Tablo 19-1). Eşit varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan $P > 0,05$ önem düzeyinde iki grup arasında ise anlamlı bir farklılık yoktur (Tablo 19-2). İki grup açısından sertifikasyonun tanımının hatırlanabildiği tespit edilmiştir.

3.1.3.4. Orman Üretim İşçilerinin Kendi Cümleleriyle Oluşturdukları Sertifikasyonun Tanımı Yazabilme Durumu

Orman üretim işçilerinin sertifikasyon tanımını yazabilme durumu tabloda verilmektedir (Tablo 20). Sertifikasyon tanımını tam olarak yazanların katılımcıların 2011 yılı verilerine göre %47,8'ini temsil eden 10 kişi ile 2012 yılı verilerine göre ise %30'unu temsil eden 9 kişi olduğu tespit edilmektedir. 2011 ve 2012 yıllarında sırasıyla tanım yazamayanların ise %43,5'ini temsil eden 10 kişi ile %56,7'sini temsil eden 17 kişi olduğu tespit edilmektedir. Sertifikasyonu yetersiz olarak tanımlayanların da 2011 yılı itibariyle %8,7'sini temsil eden 2 kişi ile 2012 yılı itibariyle %13,3'ünü temsil eden 4 kişinin olduğu görülmektedir (Tablo 20).

Tablo 20. Orman üretim işçilerinin sertifikasyon tanımını yazabilme durumu

Sertifikasyon sizce nedir?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Tam Tanım	11	47,8	9	30
Yetersiz Tanım	2	8,7	4	13,3
Tanım Yok	10	43,5	17	56,7
Toplam	23	100	30	100

Orman üretim işçilerinin sertifikasyon tanımını yazabilme durumuna ait veriler, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,643 < 1,96$ ve $,802 > 0,05$ olduğundan sertifikasyon tanımını yazabilme durumuna ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 21. Orman üretim işçilerinin sertifikasyon tanımını yazabilme durumuna ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

21-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			21-2. Eşit varyans t-testine göre t, Sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	Sd	P
Ser_cml_1	,962	,331	Ser_cml_1	1,194	51	,238

Farklı yıllarda çalışan iki ayrı orman üretim işçi grubu sertifikasyon tanım cümlesi yazabilmeleri bakımından Levene testi sonucuna göre eşit varyans dağılımı göstermektedir (Tablo 21-1). Eşit varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan $P > 0,05$ önem düzeyinde sertifikasyon tanım cümlesi yazabilmeleri bakımından gruplar arasında istatistiksel bakımdan anlamlı farklılık yoktur (Tablo 21-2). Her iki orman üretim işçisinin yabancı kökenli olan sertifikasyon sözcüğünü öğrendikleri halde açıklamasını yazamadıkları tespit edilmektedir.

3.1.3.5. Orman Üretim İşçilerinin FSC Kısaltmasının Açıklamasını Yazabilme Durumu

Orman üretim işçilerinin Orman Yönetim Konseyi (FSC-Forest Stewardship Council) kısaltmasını yazma durumu Tablo 14’te gösterilmektedir. Orman üretim işçilerine yönelik hazırlanan sertifikasyon eğitim seminerleri içeriğinde bahsedilen FSC sözcüğünün açılımını yazmaları istenmektedir. 2011 yılı verilerine göre ankete katılanların %56,5’ini temsil eden 13 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %40’ını temsil eden 12 kişinin de tam tanım yaptıkları tespit edilmiştir (Tablo 22).

Tablo 22. Orman üretim işçilerinin FSC kısaltmasının açıklamasını yazabilme durumu

FSC Tanımı	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Tam Tanım	13	56,5	12	40
Yetersiz Tanım	2	8,7	4	13,3
Tanım Yok	8	34,8	14	46,7
Toplam	23	100	30	100

Orman üretim işçilerinin 2011 yılı verilerine göre %34,8’ini temsil eden 8 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %46,7’sini temsil eden 14 kişinin de tanım yapamadıkları tespit edilmektedir. Orman üretim işçilerinin 2011 yılı verilerine göre yetersiz tanım yapanların katılımcıların %8,7’sini temsil eden 2 kişi ile 2012 yılı verilerine göre

%13,3'ünü temsil eden 4 kişinin yetersiz tanım yaptıkları tespit edilmektedir (Tablo 22).

Orman üretim işçilerinin FSC kısaltmasının açıklamasını yazabilme durumuna ait veriler, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,596 < 1,96$ ve $,869 > 0,05$ olduğundan FSC kısaltmasının açıklamasını yazabilme durumuna ait verilerin normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir.

Tablo 23. Orman üretim işçilerinin FSC kısaltmasının açıklamasını yazabilme durumuna ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

23-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			23-2. Eşit varyans t-testine göre t, Sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	Sd	P
FSC_cml_1	,024	,876	FSC_cml_1	1,082	51	,284

Farklı yıllarda çalışan iki ayrı orman üretim işçi grubu FSC kısaltmasını yazabilme durumu bakımından Levene testi sonucuna göre eşit varyans dağılımı göstermektedir (Tablo 23-1). Eşit varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan $P > 0,05$ önem düzeyinde FSC kısaltmasını yazabilme durumu bakımından gruplar arasında istatistiksel bakımdan anlamlı farklılık yoktur (Tablo 23-2). Her iki orman üretim işçi grubu da FSC kelimesinin açıklamasını yazabilme açısından yakın oranlarda hatırlayabildiği bulgusuna ulaşılmaktadır.

3.1.4. Tutum/Tercih Bulguları ve Tartışma

3.1.4.1. Orman Üretim İşçilerinin Orman Yönetimi Sertifikasyonu İçin Yapılan Eğitim Seminerlerini Yeterli Bulma Durumu

Orman üretim işçilerinin orman yönetimi sertifikasyonu amacıyla yapılan eğitim seminerlerini yeterli bulup bulmadıkları araştırılmaktadır (Tablo 24).

Orman yönetimi sertifikasyonu amacıyla yapılan eğitim seminerlerini yeterli bulma hakkındaki görüşleri doğrultusunda en yüksek oranda evet diyenlerin; 2011 yılı verilerine göre %60,9'ünü temsil eden 14 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %90'ını temsil eden 27 kişinin de evet cevabını verdikleri tespit edilmektedir (Tablo 24).

Tablo 24. Orman üretim işçilerinin orman yönetimi sertifikasyonu için yapılan eğitim seminerlerini yeterli bulma durumu

Orman yönetimi sertifikasyonu amacıyla yapılan eğitim seminerlerini yeterli buldunuz mu?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Evet	14	60,9	27	90
Hayır	-	-	1	3,3
Bir fikrim yok	9	39,1	2	6,7
Toplam	23	100	30	100

Orman üretim işçilerinin orman yönetimi sertifikasyonu amacıyla yapılan eğitim seminerlerini yeterli bulma durumuna ait veriler, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $1,171 < 1,96$ ve $,129 > 0,05$ olduğundan yapılan eğitim seminerlerini yeterli bulma durumuna ait verilerin normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir.

Tablo 25. Orman üretim işçilerinin eğitim seminerlerini yeterli bulma durumuna ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

25-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			25-2. Eşit varyans t-testine göre t, Sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	Sd	P
Eğt_sem_y_1	43,507	,000	Eğt_sem_y_1	-2,683	31,450	,012

Farklı yıllarda çalışan iki ayrı orman üretim işçi grubunun eğitim seminerlerinin yeterliliği konusundaki görüşleri bakımından Levene testi sonucuna göre ortalamaların varyansları eşit değildir (Tablo 25-1). Eşit olmayan varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan $P < 0,05$ önem düzeyinde iki ayrı orman üretim işçi grubunun eğitim seminerlerinin yeterliliği konusundaki görüşleri bakımından aralarında anlamlı farklılık bulunmaktadır (Tablo 25-2). Eğitim seminerlerini yeterli bulanların sayısında 2012 yılında %29,1 oranında bir artış gerçekleşmiştir.

3.1.4.2. Orman Üretim İşçilerinin Orman İşletme Müdürlüğü'nün Halkla İlişkiler Çalışmaları Hakkındaki İzlenim Durumu

Orman üretim işçilerinin genel olarak Orman İşletme Müdürlüğü'nün halkla ilişkiler çalışmaları hakkındaki izlenimleri incelenmektedir (Tablo 26).

Tablo 26. Orman üretim işçilerinin Orman İşletme Müdürlüğü'nün Halkla İlişkiler çalışmaları hakkındaki izlenim durumu

Orman İşletme Müdürlüğü'nün halkla ilişkiler çalışmaları hakkındaki izlenimleriniz nelerdir?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Çok İyi	11	47,8	15	50
İyi	4	17,4	9	30
Orta	1	4,3	2	6,7
Kötü	-	-	1	3,3
Çok kötü	-	-	1	3,3
Bir fikrim yok	7	30,4	2	6,7
Toplam	23	100	30	100

Orman üretim işçilerinin genel olarak Orman İşletme Müdürlüğü'nün halkla ilişkiler çalışmaları hakkında 2011 yılına ait verilerde %47,8'ini temsil eden 11 kişinin çok iyi bir izlenime sahip olduğu, %17,4'ünü temsil eden 4 kişinin iyi bir izlenim sahibi olduğu tespit edilmektedir. Orman üretim işçilerinin genel olarak Orman İşletme Müdürlüğü'nün halkla ilişkiler çalışmaları hakkındaki 2012 yılına ait verilerde ise %50'sini temsil eden 15 kişinin çok iyi olduğu, %30'unu temsil eden 9 kişinin görüşünde oldukları tespit edilmektedir (Tablo 26).

Orman üretim işçilerinin, Orman İşletme Müdürlüğü'nün halkla ilişkiler çalışmaları hakkındaki izlenim durumuna ait veriler, K-S testi ile test edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,858 < 1,96$ ve $,454 > 0,05$ olduğundan Orman İşletme Müdürlüğü'nün halkla ilişkiler

çalışmaları hakkındaki izlenim durumuna ait verilerin normal dağılım gösterdiği bulgusuna ulaşılmıştır.

Tablo 27. Orman üretim işçilerinin Orman İşletme Müdürlüğü'nün Halkla İlişkiler çalışmaları hakkındaki izlenim durumuna ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

27-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			27-2. Eşit varyans t-testine göre t, Sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	Sd	P
OİM_hi_i_1	12,199	,001	OİM_hi_i_1	-1,538	51	,130

Farklı yıllarda çalışan iki ayrı orman üretim işçi grubunun Daday Orman İşletme Müdürlüğü'nün halkla ilişkiler çalışmaları hakkındaki izlenimleri bakımından görüşleri Levene testi sonucuna göre ortalamaların varyansları eşit değildir (Tablo 27-1). Eşit olmayan varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan $P > 0,05$ önem düzeyinde iki ayrı orman üretim işçi grubunun eğitim seminerlerinin yeterliliği konusundaki görüşleri bakımından aralarında anlamlı farklılık yoktur. (Tablo 27-2). Farklı yıllarda çalışan iki ayrı orman üretim işçi grubunun Daday Orman İşletme Müdürlüğü'nün halkla ilişkiler çalışmaları hakkındaki izlenimleri bakımından görüşlerini çok iyi ve iyi yönünde ifade ettikleri bulgusuna ulaşılmıştır. Diğer bir ifadeyle orman üretim işçilerinin halkla ilişkiler çalışmaları hakkındaki izlenimlerinin, çok iyi ve iyi olması; halkla ilişkiler çalışmalarının istenilen yönde olduğu fikrini de vermektedir.

3.1.4.3. Sertifikasyonla İlgili Yapılan Çalışmaların Orman Üretim İşçileri ile Paylaşılma Durumu Hakkındaki Görüşleri

Orman üretim işçileri ile sertifikasyon sürecinde yapılan çalışmaların paylaşılma durumu tabloda gösterilmektedir (Tablo 28).

Sertifikasyon ile ilgili yapılan çalışmaların kendileriyle yeterince paylaşılma durumu üzerine olan görüşleri ile ilgili olarak; 2011 yılı verilerine göre orman üretim işçilerinin %65,2'sini temsil eden 15 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %70'ini temsil eden 21 kişinin de yeterince paylaşıldığı tespit edilmektedir (Tablo 28).

Tablo 28. Sertifikasyonla ilgili yapılan çalışmaların orman üretim işçileri ile paylaşılma durumu

Sertifikasyon ile ilgili yapılan çalışmaların sizlerle yeterince paylaşıldığını düşünüyor musunuz?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Evet	15	65,2	21	70
Hayır	8	34,8	9	30
Toplam	23	100	30	100

Sertifikasyon çalışmalarının orman üretim işçileri ile yeterince paylaşılması hakkındaki görüşlerine ait veriler, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,173 < 1,96$ ve $1,000 > 0,05$ olduğundan Sertifikasyon çalışmalarının orman üretim işçileri ile yeterince paylaşılması hakkındaki görüşlerine ait verilerin normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir.

Tablo 29. Sertifikasyonla ilgili yapılan çalışmaların orman üretim işçileri ile paylaşılma durumuna ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

29-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			29-2. Eşit varyans t-testine göre t, Sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	Sd	P
Ser_pay_y_1	,505	,480	Ser_pay_y_1	-,363	51	,718

Orman üretim işçilerinin, sertifikasyonda yapılan çalışmaların orman üretim işçileri ile paylaşılma durumu hakkındaki görüşleri Levene testi sonucuna göre ortalamaların varyansları $P > 0,05$ değerinde olup eşittir (Tablo 29-1). Eşit varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan $P > 0,05$ önem düzeyinde farklı iki orman üretim işçi grubu arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir (Tablo 29-2). Orman üretim işçileri sertifikasyonla ilgili yapılan çalışmalarının kendileriyle paylaşıldığı görüşündedirler.

3.1.4.4. Orman İşletmelerinin Yapmış Olduğu Çalışmaların Orman Üretim İşçileri ile Paylaşılma Durumu Üzerine Görüşleri

Orman işletmelerinin yapmış olduğu çalışmaların orman üretim işçileriyle paylaşılma durumu hakkındaki görüşleri tabloda verilmektedir (Tablo 30).

Orman işletmelerinin yapmış olduğu çalışmaların orman üretim işçileriyle yeterince paylaşılma durumu hakkındaki görüşleri üzerine verdikleri cevaplardan 2011 yılı verilerine göre %69,6'sını temsil eden 16 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %80'ini temsil eden 24 kişinin de olumlu görüş bildirdikleri tespit edilmektedir (Tablo 30).

Tablo 30. Orman işletmelerinin yapmış olduğu çalışmaların orman üretim işçileri ile paylaşılma durumu üzerine görüşleri

Orman işletmelerinin yapmış olduğu çalışmaların sizlerle yeterince paylaşıldığını düşünüyor musunuz?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Evet	16	69,6	24	80
Hayır	7	30,4	6	20
Toplam	23	100	30	100

Orman işletmelerinin yapmış olduğu çalışmaların orman üretim işçileriyle yeterince paylaşılma durumu hakkındaki görüşlerine ait veriler, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,377 < 1,96$ ve $,999 > 0,05$ olduğundan orman işletmelerinin yapmış olduğu çalışmaların orman üretim işçileriyle yeterince paylaşılma durumu hakkındaki görüşlerine ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır. İki farklı orman üretim işçi grubunun vermiş olduğu cevaplar arasındaki fark bağımsız iki örnek t-testi ile test edilmektedir.

Tablo 31. Orman işletmelerinin yapmış olduğu çalışmaların orman üretim işçileri ile paylaşılma durumuna ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

31-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			31-2. Eşit varyans t-testine göre t, Sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	Sd	P
OİM_pay_y_1	2,872	,096	OİM_pay_y_1	-,865	51	,391

Daday Orman İşletme Müdürlüğü'nün yapmış olduğu çalışmaları orman üretim işçileri ile paylaşılması durumu üzerine görüşleri Levene testi sonucuna göre ortalamaların varyansları $P > 0,05$ değerinde olup eşittir (Tablo 31-1). Eşit varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan $P > 0,05$ önem düzeyinde farklı iki orman üretim

işçi grubu arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir (Tablo 31-2).Orman üretim işçileri sertifikasyonla ilgili yapılan çalışmalarının kendileriyle paylaşıldığı görüşünde oldukları gibi Daday Orman İşletmeleri'nin yapmış olduğu çalışmaların da kendileriyle paylaşıldığı görüşündedirler. Yapılan çapraz sorgusuna da aynı şekilde görüş bildirmişlerdir. Daday Orman İşletmeleri'nin sertifikasyonda yapılan çalışmaların orman üretim işçileriyle paylaşıldığı görüşünde oldukları bulgusuna ulaşılmıştır.

3.1.5. Davranış Bulguları ve Tartışma

3.1.5.1. Orman Üretim İşçilerinin İş Kazası Geçirme Durumu

Orman üretim işçilerinin ormancılık faaliyetleri sırasında herhangi bir kaza geçirip geçirmediği bilgileri tabloda verilmektedir. Orman üretim işçilerinin ormancılık faaliyetleri sırasında herhangi bir kaza geçirip geçirmediği öğrenilmek istendiğinde 2011 yılı verilerine göre herhangi bir kaza geçirdiklerini ifade edenlerin %60,9'unu temsil eden 14 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %10'unu temsil eden 3 kişinin kaza geçirdiği tespit edilmektedir. Ormancılık faaliyetleri sırasında 2011 yılı verilerine göre kaza geçirmediğini beyan edenlerin %39,1'ini temsil eden 9 kişinin olduğu, 2012 yılı verilerine göre %90'ını temsil eden 27 kişinin kaza geçirmediği tespit edilmektedir (Tablo 32).

Tablo 32. Orman üretim işçilerinin iş kazası geçirme durumu

Ormancılık faaliyetleri sırasında ne tür kazalar geçirdiniz?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Kaza Yok	9	39,1	27	90
Kaza Var	14	60,9	3	10
Toplam	23	100	30	100

İş kazası, iş yerinde bulunduğu sırada, işveren tarafından yürütülmekte olan iş dolayısıyla, işveren tarafından görev ile başka bir yere gönderilmesi yüzünden asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda, işverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere

toplu olarak götürülüp getirilmesi sırasında sigortalının başına gelebilecek kazaların tümüne iş kazası denilmektedir. Fiziki etkenlerle olan meslek hastalıkları, mesleki deri hastalıkları, meslek solunum sistemi hastalıkları gibi nedenler meslek hastalığı çeşitlerindedir. İş kazası sebepleri insan faktörlü yorgunluk, acemilik, dikkatsizlik, ihmalkârlık vd. olabileceği gibi eğitimsizlik ile çevresel kaynaklı da olabilmektedir. Meslek hastalığı, sigortalının çalıştığı işin niteliğine göre tekrarlanan bir nedenle veya işin şartları yüzünden uğradığı geçici veya sürekli hastalık, sakatlık veya ruhi arıza halleridir (URL-3).

Orman üretim işçilerinin ormancılık faaliyetleri sırasında herhangi bir kaza geçirip geçirmediğine ait veriler, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,894 < 1,96$ ve $,401 > 0,05$ olduğundan orman üretim işçilerinin ormancılık faaliyetleri sırasında herhangi bir kaza geçirip geçirmediğine ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 33. Orman üretim işçilerinin iş kazası geçirme durumuna ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

33-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			33-2. Eşit varyans t-testine göre t, Sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	Sd	P
İş_kaza_1	22,491	,000	İş_kaza_1	-2,269	34,842	,039

Orman üretim işçilerinin 1. ve 2. (2011-2012) olarak belirlenen grupların verileri bağımsız iki örnek t-testi bulguları davranış ölçümü açısından irdelenmektedir. Orman üretim işçilerinin iş kazası geçirme durumu Levene testi sonucuna göre ortalamalarının varyansları $P < 0,05$ önem düzeyinde eşit olmayıp iki grup arasında $P < 0,05$ olduğundan orman üretim işçilerinin iş kazası geçirme durumu açısından iki grup arasında anlamlı bir farklılık vardır (Tablo 33-1: Tablo 33-2). İş kazası geçirme durumundaki azalışın farklı iki orman üretim işçi grubu açısından olumlu bir farklılık oluşturduğunu söylemek mümkündür. Halkla ilişkiler çerçevesinde verilen eğitim seminerlerinin farkında olan orman üretim işçilerinin, KKE'lerini yapılan iş çeşidine göre doğru bir şekilde giydikleri, eğitim içeriğini iyi anladığı bununla birlikte davranışa yansıtıldığı şeklinde yorumlamak mümkündür.

3.1.5.2. Orman Üretim İşçilerinin Ormancılık Faaliyetleri Sırasında Kullandıkları Kişisel Koruyucu Ekipman Çeşidi

Orman üretim işçilerinin ormancılık faaliyetleri sırasında kullandıkları KKE çeşidi istatistikî olarak incelenmektedir. Orman üretim işçilerinin, ormancılık faaliyetleri sırasında kullandıkları KKE'lerinden 2011 yılı verilerine göre %65,2'sini temsil eden 15 kişinin koruyucu iş elbisesi kullandığı, çeşitli KKE kombinasyonlarını kullananların %34,8'ini temsil eden 8 kişi olduğu tespit edilmektedir (Tablo 34).

Orman üretim işçilerinin 2012 yılı verilerine göre %10'unu temsil eden 3 kişinin koruyucu iş elbiseleri kullandıkları tespit edilmektedir. 2012 yılı verilerine göre %16,7'sini temsil eden 5 kişinin baret kullandığı, %3,3'ünü temsil eden 1 kişinin işitme koruyucu kullandığı, %6,7'sini temsil eden 2 kişinin göz koruyucu kullandığı, %16,7'sini temsil eden 5 kişinin koruyucu eldiven kullandığı tespit edilmektedir. 2012 yılı verilerine göre tüm KKE çeşitlerini birlikte kullanımının katılımcıların, %13,3'ünü temsil eden 4 kişinin olduğu, diğer KKE kombinasyonlarını kullananların %33,3'ünü temsil eden 10 kişi olduğu tespit edilmektedir (Tablo 35).

ILO'nun yaptığı sınıflamaya göre orman işçiliği, ağır iş grubuna giren işlerdendir (ILO, 1998). Ormancılığın en ağır ve en riskli işleri üretim işleridir. Odun üretim işleri; kesme, devirme, dallardan temizleme, uç alma, kabuk soyma, tomruklama, sınıflandırma, bölmeden çıkarma, yükleme ve taşıma işlerini kapsar (Enez, 2008). Ağır ve tehlikeli ormancılık işlerinde işçi sağlığı ve güvenliği gereği KKE'lerin orman işçileri tarafından kullanılması gerekmektedir.

Tehlikeli çalışma koşulları olan işletmelerde makine ve tesislerde koruyucuların bulunmaması, mevcut koruyucuların makine üzerinde bulunmaması, hatalı makine, araç gereçlerinin bulunması, bakım ve onarımın yeterli ve zamanında yapılamaması, kişisel iş güvenliği malzemelerinin çalışanlara verilmemesi veya uygun koruyucu malzemelerin seçilmemesi gibi şartlar iş kazalarını oluşturmaktadır. Bir iş yerinde üretim güvenliğinin sağlanması beraberinde verimin artması sonucunu doğuracağından özellikle ekonomik açıdan önemlidir (URL-3).

Tablo 34. Orman üretim işçilerinin kullandıkları kişisel koruyucu ekipmanlar-2011

Kişisel koruyucu ekipman çeşidi	2011	
	Kişi Sayısı	%
Koruyucu İş Elbisesi	15	65,2
Baret, İşitme-Göz-Bacak Koruyucu, Testere Korumalı Ayakkabı, Koruyucu Eldiven ve Diğer Kullanım Kombinasyonları	8	34,8
Toplam	23	100

Tablo 35. Orman üretim işçilerinin kullandıkları kişisel koruyucu ekipmanlar-2012

Kişisel koruyucu ekipman çeşidi	2012	
	Kişi Sayısı	%
Baret	5	16,7
İşitme Koruyucu	1	3,3
Göz Koruyucu	2	6,7
Bacak Koruyucu	-	-
Testere Korumalı Ayakkabı	-	-
Koruyucu Eldiven	5	16,7
Koruyucu İş Elbisesi	3	10
Tüm KKE Çeşitlerini Kullananlar	4	13,3
Diğer Kullanım Kombinasyonları	10	33,3
Toplam	30	100

Orman üretim işçilerinin ormancılık faaliyetleri sırasında kullandıkları KKE çeşidine ait veriler, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05

düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,894 < 1,96$ ve $,401 > 0,05$ olduğundan orman üretim işçilerinin ormancılık faaliyetleri sırasında kullandıkları KKE çeşidine ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 36. Orman üretim işçilerinin kullandıkları kişisel koruyucu ekipmanlara ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

36-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			36-2. Eşit varyans t-testine göre t, Sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	Sd	P
Kke_1	25,349	,000	Kke_1	-,951	34,288	,348

Orman üretim işçilerinin KKE kullanım durumu Levene testi sonucuna göre $P < 0,05$ önem düzeyinde ortalamalarının varyansları eşit olmayıp iki grup arasında $P > 0,05$ anlamlı bir farklılık yoktur (Tablo 36-1: Tablo 36-2). İşçilerin KKE'lerini alınan eğitimle birlikte kullandıklarını kullanım durumunun yapılan işin ağırlığına ve tehlikesine göre giyildiği ancak iki yıl içinde anlamlı derecede farklılık oluşturmadığı tespit edilmiştir.

3.1.5.3. Orman Üretim İşçilerinin Orman Yan Ürünlerini İzinli Toplama Durumu

Orman üretim işçilerinin orman yan ürünlerini izinli toplanıp toplanmaması hakkındaki durumu tabloda verilmektedir (Tablo 37).

Tablo 37. Orman üretim işçilerinin orman yan ürünlerini izinli toplama durumu

Ormandan topladığınız mantar, kozalak, soğanlı çiçekler, ot, yaprak, dal, çalı vs. avladığınız kuş, tavşan, tilki vs. için orman teşkilatından izin alınmaması konusunda ne düşünüyorsunuz?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
İzin alınması gerekir	18	93,3	29	96,7
İzin alınması gerekmez	4	6,7	1	3,3
Toplam	22	100	30	100

Burada orman üretim işçilerine, “Ormandan topladığınız mantar, kozalak, soğanlı çiçekler, ot, yaprak, dal, çalı vs. avladığınız kuş, tavşan, tilki vs. için orman teşkilatından izin alınıp alınmaması konusunda ne düşünüyorsunuz?” sorusu sorulmaktadır. Orman üretim işçilerinin verdikleri cevaplara göre anket katılımcılarının %93,3’ünü temsil eden 18 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %96,7’sini temsil eden 29 kişinin de izin alınması gerektiği görüşünde olduğu ifade edilmektedir (Tablo 37). Verilen eğitimler aracılığı ile işçilerin alması gereken mesajları aldıkları dolayısıyla işletmenin istediği uyulması istenen kurallara büyük çoğunlukla uyularak kendilerinden beklenen davranışı gösterdikleri bulgusuna ulaşılır.

Orman üretim işçilerinin orman yan ürünlerini izinli toplanıp toplanmaması hakkındaki görüşlerine ait veriler, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96’dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,507 < 1,96$ ve $,959 > 0,05$ olduğundan orman üretim işçilerinin orman yan ürünlerini izinli toplanıp toplanmaması hakkındaki görüşlerine ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 38. Orman üretim işçilerinin orman yan ürünlerini izinli toplama durumuna ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

38-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			38-2. Eşit varyans t-testine göre t, Sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	Sd	P
Tplm_izni_1	14,677	,000	Tplm_izni_1	-1,608	29,476	,118

Orman üretim işçilerinin orman yan ürünlerini izinli toplanma durumu Levene testi sonucuna göre $P < 0,05$ önem düzeyinde ortalamalarının varyansları eşit olmayıp iki grup arasında $P > 0,05$ anlamlı bir farklılık yoktur (Tablo 38-1: Tablo 38-2). Farklı iki grup orman üretim işçisinin orman yan ürünlerini izinli olarak toplamaları konusunda hem fikir oldukları iki yıl için farklılık oluşmadığı tespit edilmektedir.

3.1.5.4. Orman Üretim İşçilerinin Makine ve Motor Yağlarını Değerlendirme Yöntemleri

Orman üretim işçilerinin makine ve motor yağlarını nasıl değerlendirildiği sorulduğunda verilen cevaplar arasında 2011 yılı verilerine göre %34,8’ini temsil

eden 8 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %43,3'ünü temsil eden 13 kişinin bidonlara doldurarak biriktirme yöntemini kullandığı tespit edilmektedir (Tablo 39).

Ormandaki sanayi atık yağ depolarına biriktirme cevabını % 39,1'ini temsil eden 9 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %36,7'sini temsil eden 11 kişinin olduğu tespit edilmektedir. Sertifikasyon sürecinde yapılan atık yağı depolamanın yaygınlaştırılması için gerekli bilincin oluştuğu ve bunu hedef kitlenin davranışlarına yansıtıkları verilen cevapların frekansından belirlenmektedir (Tablo 39).

Tablo 39. Orman üretim işçilerinin makine ve motor yağlarını değerlendirme yöntemleri

Makine ve motorlarınızın sanayi yağlarını nasıl değerlendiriyorsunuz?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Bidonlara doldurma	8	34,8	13	43,3
Ormandaki sanayi atık deposuna biriktirme	9	39,1	11	36,7
Ormana bırakma	6	26,1	4	13,3
Bidonlara doldurma-Ormandaki atık deposuna biriktirme	-	-	2	6,7
Toplam	23	100	30	100

Ormandaki sanayi atık yağ depolarına biriktirme cevabını % 39,1'ini temsil eden 9 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %36,7'sini temsil eden 11 kişinin olduğu tespit edilmektedir. Orman üretim işçilerinin makine ve motor yağlarını değerlendirme biçimlerinden sorulduğunda 13 kişinin bidonlara biriktirme ile %36,7'sini temsil eden 11 kişinin ise ormandaki sanayi atık yağ depolarına biriktirme cevabını verdikleri tespit edilmiştir. Sertifikasyon sürecinde yapılan atık yağı depolamanın yaygınlaştırılması için gerekli bilincin oluştuğu ve bunu hedef kitlenin davranışlarına yansıtıkları verilen cevapların frekansından belirlenmektedir (Tablo 39). İşçilerden beklenen çevre duyarlılığının oluşmaya başladığı bilgisine ulaşılır.

Orman üretim işçilerinin makine ve motor yağlarını değerlendirme yöntemine ait veriler, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,460 < 1,96$ ve $,984 > 0,05$ olduğundan orman üretim işçilerinin makine ve motor yağlarını değerlendirme yöntemine ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 40. Orman üretim işçilerinin makine ve motor yağlarını değerlendirme yöntemlerine ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

40-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			40-2. Eşit varyans t-testine göre t, Sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	Sd	P
Motory_d_1	,000	,988	Motory_d_1	-1,051	51	,298

Farklı iki orman üretim işçi grubunun makine motor yağı atığı kullanım durumlarının bağımsız iki örnek t-testi bulguları, davranış ölçümü açısından irdelenmektedir. Farklı iki orman üretim işçi grubunun makine motor yağı atığı kullanım durumları bakımından eşit varyans dağılımı gösterirken iki grup arasında anlamlı bir fark yoktur (Tablo 40-1: Tablo 40-2). Her iki gruptaki orman üretim işçilerinin kullanılmış makine ve motor yağlarını bidonlara doldurarak evlerine getirdikleri, ormandaki sanayi atık yağ depolarında biriktirdikleri ve ormana bıraktıkları şeklinde verdikleri cevaplar arasında önemli bir farklılık bulunmamaktadır. Bu konuda istenilen oranda ormandaki atık yağ depolarında biriktirmenin gerçekleşmediği bulgusuna ulaşılmıştır.

3.1.5.5. Orman Üretim İşçilerinin Üretim Sırasında Oluşan Çöplerini Değerlendirme Yöntemi

Orman üretim işçilerinin ormandaki çalışmaları sırasında oluşan çöplerini değerlendirme yöntemi öğrenilmek istenildiğinde 2011 yılı itibariyle verdikleri cevaplardan katılımcıların %82,6'sını temsil eden 12 kişinin çöp kutusu kullandığı; 2012 yılı verilerine göre %76,7'sini temsil eden 23 kişinin de çöp kutusu kullandığı tespit edilmiştir (Tablo 41).

Tablo 41. Orman üretim işçilerinin üretim sırasında oluşan çöplerini değerlendirme yöntemi

Üretim sırasında çöplerinizi nereye bırakıyorsunuz?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Çöp kutusuna	19	82,6	23	76,7
Çalışma alanına	1	8,7	4	13,3
Cam, metal ve kâğıdı evde biriktirme	1	4,3	3	10
Dereye bırakma	2	4,3	-	-
Toplam	23	100	30	100

Orman üretim işçilerinin ormandaki çalışmaları sırasında oluşan çöplerini değerlendirme yöntemlerine ait veriler, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,204 < 1,96$ ve $1,000 > 0,05$ olduğundan Orman üretim işçilerinin ormandaki çalışmaları sırasında oluşan çöplerini değerlendirme yöntemlerine ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 42. Orman üretim işçilerinin üretim sırasında oluşan çöplerini değerlendirme yöntemine ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

42-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			42-2. Eşit varyans t-testine göre t, Sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	Sd	P
Çöp_1	,391	,535	Çöp_1	-,036	51	,972

Farklı iki grup orman üretim işçisinin, ormandaki çalışmaları sırasında çıkan çöpleri değerlendirme yöntemleri Levene testi sonucuna göre $P > 0,05$ önem düzeyinde ortalamaları eşit varyans dağılımı gösterirken $P > 0,05$ olduğundan iki grup arasında anlamlı bir fark yoktur (Tablo 42-1: Tablo 42-2). Farklı iki grup orman üretim işçisinin de aynı şekilde çöplerini kutusuna attıkları konusunda aynı davranışı gösterdikleri, cam, metal, plastik şeklindeki çöp biriktirme yönteminin henüz yeterli oranda kullanılmadığı tespit edilmiştir.

3.1.5.6. Orman Üretim İşçilerinin İlk Yardım Setine Sahip Olma Durumu

Orman üretim işçilerinin 2011 yılı verilerine göre %73,9'unu temsil eden 17 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %83,3'ünü temsil eden 25 kişinin ilkyardım setine sahip olduğu bilgisine ulaşılmaktadır (Tablo 43).

Tablo 43. Orman üretim işçilerinin ilkyardım setine sahip olma durumu

İlk yardım setiniz var mı?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Evet	17	73,9	25	83,3
Hayır	6	26,1	5	16,7
Toplam	23	100	30	100

Orman üretim işçilerinin kendilerinden beklenen sağlık ve güvenlikleri açısından önem taşıyan ilkyardım setine sahip oldukları anlaşılmaktadır. Buradan istenilen davranışın oluşmaya başladığı bulgusuna ulaşılır.

Orman üretim işçilerinin ilkyardım setine sahip olma durumuna ait veriler, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,141 < 1,96$ ve $1,000 > 0,05$ olduğundan orman üretim işçilerinin ilkyardım setine sahip olma durumuna ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 44. Orman üretim işçilerinin ilkyardım setine sahip olma durumuna ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

44-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			44-2. Eşit varyans t-testine göre t, Sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	Sd	P
İlkyrdm_kit_1	,388	,536	İlkyrdm_kit_1	,308	51	,760

Orman üretim işçilerinin ilkyardım setine sahip olma durumu bakımından Levene testi sonucuna göre ortalamalarının varyansları eşit varyans dağılımı göstermektedir. Eşit varyans t-testine göre iki grup arasında anlamlı bir fark yoktur. Her iki orman üretim işçi grubunun da ilkyardım setine sahip olma durumu arasında farklılık bulunmamaktadır.

3.1.5.7. İşletmenin Ormancılık Faaliyetleri Yapılacak Alanı Orman Köylüsünü Önceden Haberdar Etme Durumu

Orman üretim işçilerinin faaliyet yapılacak alan hakkında önceden bilgilendirilme durumu tabloda verilmektedir (Tablo 45).

Tablo 45. Ormancılık faaliyetleri yapılacak alanda orman köylüsü olarak işaret ve işaretçilerle, bilgilendirme panolarıyla veya genel duyuru ile önceden haberdar edilme durumu

Ormancılık faaliyetleri yapılacak alanda önceden orman köylüsü olarak işaret ve işaretçilerle, bilgilendirme panolarıyla veya genel duyuru ile haberdar edilmekte misiniz?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Evet	16	69,6	22	73,3
Hayır	7	30,4	8	26,7
Toplam	22	100	30	100

Orman köylüsü olan orman üretim işçilerine ormancılık faaliyetleri yapılacak alanda önceden haberdar edilip edilmediği sorulduğunda; 2011 yılı verilerine göre %69,6'sını temsil eden 16 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %73,3'ünü temsil eden 22 kişi haberdar edildikleri tespit edilmektedir (Tablo 45).

Orman üretim işçilerinin faaliyet yapılacak alan hakkında önceden bilgilendirilme durumuna ait veriler, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $0,136 < 1,96$ ve $1,000 > 0,05$ olduğundan orman üretim işçilerinin faaliyet yapılacak alan hakkında önceden bilgilendirilme durumuna ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 46. Ormancılık faaliyetleri yapılacak alanda orman köylüsü olarak işaret ve işaretçilerle, bilgilendirme panolarıyla veya genel duyuru ile önceden haberdar edilme durumuna ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

46-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			46-2. Eşit varyans t-testine göre t, Sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	Sd	P
Pano_b_1	,343	,561	Pano_b_1	-,296	51	,768

Orman üretim işçilerinin 1. ve 2. (2011-2012) olarak belirlenen grupların verileri bağımsız iki örnek t-testi bulguları davranış ölçümü açısından irdelenmektedir. Orman üretim işçilerine ait veriler ormancılık faaliyetleri yapılacak alanda önceden haberdar edilme durumu bakımından eşit varyans dağılımı gösterirken iki grup arasında anlamlı bir fark yoktur (Tablo 46-1: Tablo 46-2). Her iki farklı orman üretim işçi grubu ormancılık faaliyetleri yapılacak alanda önceden haberdar edildiklerini ifade etmektedirler.

3.2. Müşterilere Ait Bulgular ve Tartışma

Daday Orman İşletme Müdürlüğü müşterilerine ait sosyo-demografik bulgular ile farkındalık anlama ölçümüne dâhil olan soruların frekans dağılımları ve bağımsız iki örnek t-testi bulguları ilerleyen paragraflarda sırasıyla verilmektedir.

3.2.1. Müşterilere Ait Sosyo-demografik Bulgular ve Tartışma

Daday Orman İşletme Müdürlüğü'nde odun hammaddesi ihalelerine katılan müşterilere ait sosyo-demografik verilerden ilerleyen paragraflarda bahsedilmektedir.

Müşterilerin yaş sınıflarına dağılımı tabloda gösterilmektedir (Tablo 47).

Tablo 47. Müşterilerin yaş sınıfına dağılımları

Yıllar Yaş Sınıfı_2	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
18-40	3	37,5	8	26,7
41-50	5	62,5	13	43,3
51-60	0	0	8	26,7
61≥	0	0	1	3,3
Toplam	8	100	30	100

Müşterilerin yaş sınıflarına dağılımları incelenmiştir. Müşterilerin 2011 yılı verilerine göre %62,5'ini temsil eden 5 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %43,3'ünü temsil eden 13 kişinin 41-50 yaş sınıfına ait olduğu belirlenmiştir (Tablo 47).

Müşterilerin meslek sınıflarına dağılımı tabloda verilmektedir (Tablo 48).

Tablo 48. Müşterilerin meslek sınıflarına dağılımları

Meslek Sınıfı	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Keresteci	6	75	20	66,7
Marangoz	1	12,5	3	10
Nakliyeci	-	-	3	10
Bilgi İşlem	1	12,5	-	-
Muhasebeci	-	-	1	3,3
Ahşap Doğramacısı	-	-	1	3,3
Müteahhit	-	-	1	3,3
Pazarlamacı	-	-	1	3,3
Toplam	8	100	30	100

2011 yılı verilerine göre katılımcıların %75'ini temsil eden 6 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %66,7'sini temsil eden 20 kişinin kereste tüccarı olduğu tespit edilmektedir (Tablo 48).

Tablo 49. Müşterilerin eğitim sınıflarına dağılımı

Yıllar Eğitim Düzeyi_2	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
İlkokul	1	12,5	9	30
Ortaokul	0	0	3	10
Lise	6	75	15	50
Üniversite	1	12,5	3	10
Toplam	8	100	30	100

Müşterilerin 2011 ve 2012 yılı verilerine göre de sırasıyla %75 ve %50 oranında lise eğitim düzeyinde oldukları tespit edilmektedir (Tablo 49).

3.2.2. Farkındalık/Anlama Bulguları ve Tartışma

3.2.2.1. Müşterilerin Sertifikasyonu Yazılı/Basılı Yayın Araçlarından Öğrenme Durumu

Müşterilerin 2011 yılı verilerine göre %50'sini temsil eden 4 kişi ile 2012 yılı verilerine göre katılımcıların %36,7'sini temsil eden 11 kişinin de sertifikasyonu el ilanı, broşür, afiş vs. ile öğrendiği tespit edilmektedir. Müşterilerin internet, TV, el ilanı, broşür, afiş vs. aracılığıyla sertifikasyon farkındalığı olduğu bulgusuna ulaşılmıştır (Tablo 50).

Tablo 50. Müşterilerin sertifikasyonu yazılı/basılı yayın araçlarından öğrenme durumu

Sertifikasyonu hangi yazılı / basılı yayın araçlarından öğrendiniz?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
El ilanı, broşür, vs.	4	50	11	36,7
Kurum personelinin duyurusu ile	2	25	9	30
Gazete	-	-	3	10
İnternet	1	12,5	3	10
Radyo	-	-	-	-
TV.	1	12,5	2	6,7
Gazete, el ilanı, broşür, vs. amirlerin duyurusu ile	-	-	1	3,3
El ilanı, broşür, vs. amirlerin duyurusu ile	-	-	1	3,3
Toplam	8	100	30	100

Halkla ilişkiler, TV kuruluşlarında bir yönetim aracı olduğu kadar, aynı zamanda bir pazarlama aracı olarak da kullanılır. Halkla ilişkiler, pazarlama stratejilerinde yer alan dağıtım kanallarındaki araçlar, satış noktalarındaki insanlar ve sonuçta müşteriler ile tüketicilerle de ilgilenmektedir. Buradan halkla ilişkilerin pazarlama karmasının her ögesine katkısı olduğu gibi, pazarlama karmasındaki diğer öğelerin doğru kullanımının da halkla ilişkilere yararı olacağı gerçeği ortaya çıkmaktadır (Gürüz, 2003). Daday Orman İşletmeleri'ndeki müşterilere hem yeni politikanın durumunda hem de bir pazarlama aracı olarak TV iletişim aracının kullanılması gerektiği bilgisine ulaşılmaktadır.

Müşterilerin sertifikasyonu yazılı/basılı yayın araçlarından öğrenme durumuna ait veriler, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,293 < 1,96$ ve $1,000 > 0,05$ olduğundan Müşterilerin sertifikasyonu yazılı/basılı yayın araçlarından öğrenme durumuna ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 51. Müşterilerin sertifikasyonu yazılı/basılı yayın araçlarından öğrenme durumuna ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

Tablo 51-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			Tablo 51-2. Eşit varyans t-testine göre t, sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	Sd	P
Yyn_arc_2	1,312	,260	Yyn_arc_2	,067	36	,947

Farklı yıllardaki iki ayrı müşterileri grubu sertifikasyonu yazılı / basılı yayın araçlarından öğrenme durumu eşit varyans dağılımı göstermekle birlikte aralarında anlamlı bir farklılık yoktur. İki farklı müşteri grubunun internet, TV, broşür, afiş vs., el ilanı aracılığıyla sertifikasyon farkındalığı oluşması bakımından Levene testi sonucuna göre $P > 0,05$ önem düzeyinde eşit varyans t-testine göre iki grup arasında fark yoktur (Tablo 51-1: Tablo 51-2).

Her iki grupta da sertifikasyon farkındalığının çeşitli basın yayın araçları kullanarak oluştuğu tespit edilmektedir. Müşteriler el ilanı ve broşür ile sertifikasyon farkındalığına sahip oldukları tespit edilmektedir. Bunu internet ve TV izlemektedir.

3.2.2.2. Müşterilerin Sertifikasyonun Odun Ürünleri Satışına Getireceği Yenilik Hakkındaki Bilgi Durumları

Müşterilerin eğitim düzeyleri ile sertifikasyonun, odun ürünleri satışına nasıl bir yenilik getireceği konusundaki bilgi durumları arasındaki ilişki tabloda verilmektedir (Tablo 52).

Sertifikasyonun odun satışlarına nasıl bir yenilik getireceği konusunda bir bilginiz var mı sorusuna 2011 yılı verilerine göre katılımcıların %50'sini temsil eden 4 kişi ile 2012 yılı verilerine göre katılımcıların %86,7 'sini oluşturan 26 kişinin de bilgilerinin olmadığını ifade ettikleri tespit edilmektedir. Katılımcıların 2011 yılı verilerine göre %50'sini temsil eden 3 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %13,3'ünü temsil eden 4 kişinin de bilgilerinin olduğu tespit edilmektedir (Tablo 52).

Tablo 52. Müşterilerin sertifikasyonun odun ürünleri satışına getireceği yenilik konusundaki bilgi durumları

Sertifikasyonun, odun ürünleri satışına nasıl bir yenilik getireceği konusunda bir bilginiz var mı?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Evet	4	50	4	13,3
Hayır	4	50	26	86,7
Toplam	8	100	30	100

Müşterilerin sertifikasyonun odun ürünleri satışına getireceği yenilik hakkındaki bilgi durumlarına ait veriler, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,607 < 1,96$ ve $,854 > 0,05$ olduğundan müşterilerin sertifikasyonun odun ürünleri satışına getireceği yenilik hakkındaki bilgi durumlarına ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 53. Müşterilerin sertifikasyonun odun ürünleri satışına getireceği yenilik konusundaki bilgi durumlarına ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

Tablo 53-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			Tablo 53-2. Eşit varyans t Testine göre t, sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	Sd	P
Satış_yeni_2	6,480	,015	Satış_yeni_2	1,249	8,735	,244

Farklı yıllardaki iki ayrı müşterileri grubunun sertifikasyonun odun ürünleri satışına getireceği yenilik konusundaki bilgi durumları Levene testi sonucuna göre eşit olmayan varyans dağılımı göstermektedir (Tablo 53-1). Eşit olmayan varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan $P > 0,05$ önem düzeyinde iki grup arasında anlamlı bir farklılık yoktur (Tablo 53-2). Her iki müşteri grubu da sertifikasyonun odun ürünleri satışına getireceği yenilik hakkındaki bilgi açısından yetersizdirler. Bu konuda farkındalık oluşmamış olduğu bulgusuna ulaşılmaktadır.

3.2.3. Hatırlama/Hatırda Tutma Bulguları ve Tartışma

3.2.3.1. Müşterilerin Sürdürülebilir Odun Üretimi ve Teknikleri Konusundaki Bilgi Durumları

Müşterilerin sürdürülebilir odun üretimi ve teknikleri konusundaki bilgilerinin durumu tabloda gösterildiği şekildedir (Tablo 54).

Tablo 54. Müşterilerin sürdürülebilir odun üretimi ve teknikleri konusundaki bilgi durumları

Sürdürülebilir Odun Üretimi ve Teknikleri Konusunda Bilginiz Var mı?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Evet	3	37,5	4	13,3
Hayır	5	62,5	26	86,7
Toplam	8	100	30	100

Müşterilerin 2011 yılı verilerine göre %37,5'ini temsil eden 3 kişinin sürdürülebilir odun üretimi ve teknikleri konusunda bilgisinin olduğunu ifade ettikleri; müşterilerin

%62,5'ini temsil eden 5 kişinin ise sürdürülebilir odun üretimi ve teknikleri konusunda bilgisinin bulunmadığını ifade ettikleri tespit edilmiştir (Tablo 54).

Müşterilerin 2012 yılı verilerine göre sürdürülebilir odun üretimi ve teknikleri konusunda %86,7'sini temsil eden 26 kişinin bilgilerinin bulunmadığı tespit edilmiştir (Tablo 54).

Müşterilerin sürdürülebilir odun üretimi ve teknikleri konusundaki bilgi durumuna ait veriler, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,607 < 1,96$ ve $,854 > 0,05$ olduğundan müşterilerin sertifikasyonun odun ürünleri satışına getireceği yenilik hakkındaki bilgi durumlarına ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 55. Müşterilerin sürdürülebilir odun üretimi ve teknikleri konusundaki bilgi durumlarına ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

Tablo 55-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			Tablo 55-2. Eşit varyans t-testine göre t, sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	Sd	P
Sout_b_2	6,480	,015	Sout_b_2	1,249	8,735	,244

İki müşteri grubunun sürdürülebilir odun üretimi ve teknikleri konusunda bilgilerinin durumu, sertifikasyon tanımı yapabilme durumu bakımından Levene testi sonucuna göre eşit olmayan varyans dağılımı göstermektedir (Tablo 55-1). Eşit olmayan varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan $P < 0,05$ önem düzeyinde sürdürülebilir odun üretimi ve teknikleri konusunda bilgilerinin durumu ve sertifikasyon tanımı yapabilme durumu açısından gruplar arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir farklılık yoktur (Tablo 55-2). Her iki grubun da bilgi açısından eksiklikleri görülmektedir.

3.2.3.2. Müşterilerin Sertifikasyon Tanımı Yapabilme Durumu

Müşterilerin tanım yapabilme durumu tabloda olduğu gibidir (Tablo 56).

Müşterilerden sertifikasyonun tanımını bilip bilmedikleri öğrenilmek istenildiğinde 2011 yılı verilerine göre %50'sini temsil eden 4 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %90'ını temsil eden 27 kişinin de hayır cevabını verdikleri tespit edilmiştir.

Müşterilerin 2011 yılı verilerine göre %50'sini temsil eden 4 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %10'unu temsil eden 3 kişinin evet cevabı verdiği tespit edilmiştir (Tablo 56).

Tablo 56. Müşterilerin sertifikasyon tanımını yapabilme durumu

Sertifikasyonun tanımını yapabilir misiniz?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Evet	4	50	3	10
Hayır	4	50	27	90
Toplam	8	100	30	100

Müşterilerin sertifikasyon konusundaki bilgi durumuna ait veriler, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $1,005 < 1,96$ ve $,264 > 0,05$ olduğundan müşterilerin sertifikasyon konusundaki bilgi durumuna ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 57. Müşterilerin sertifikasyon tanımını yapabilme durumuna ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

Tablo 57-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			Tablo 57-2. Eşit varyans t-testine göre t, sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	Sd	P
Ser_tnm_2	13,474	,001	Ser_tnm_2	2,030		8,254

Eşit olmayan varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan $P < 0,05$ önem düzeyinde sürdürülebilir odun üretimi ve teknikleri konusunda bilgilerinin durumu ve sertifikasyon tanımını yapabilme durumu açısından gruplar arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir farklılık yoktur (Tablo 57-1: Tablo 57-2). Her iki grubun da bilgi açısından eksiklikleri görülmektedir.

3.2.3.3. Müşterilerin Sertifikasyon Tanımını Yazabilme Durumu

Müşterilerden sertifikasyonun tanımını yazmaları istenmektedir. Müşterilerin sertifikasyonun tanımını yazabilme durumu tabloda verilmektedir (Tablo 58).

Tablo 58. Müşterilerin sertifikasyon tanımını yazabilme durumu

Sertifikasyon sizce nedir?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Tam tanım	4	50	2	6,7
Yetersiz tanım	1	12,5	3	10
Tanım yok	3	37,5	25	83,3
Toplam	8	100	30	100

Müşterilerin, sertifikasyonun tanımını kendi cümleleri ile yazmaları istendiğinde 2011 yılı verilerine göre %50'sini temsil eden 4 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %6,7'sini temsil eden 2 kişinin tam tanım yapabildikleri tespit edilmektedir. Katılımcıların 2011 yılı verilerine göre %37,5'ini temsil eden 3 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %83,3'ünü temsil eden 25 kişi herhangi bir tanım veremedikleri tespit edilmektedir (Tablo 58).

Müşterilerin sertifikasyon tanımını yazma durumuna ait veriler, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $1,152 < 1,96$ ve $,141 > 0,05$ olduğundan müşterilerin sertifikasyon tanımını yazma durumuna ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 59. Müşterilerin sertifikasyon tanımını yazabilme durumuna ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

Tablo 59-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			Tablo 59-2. Eşit varyans t-testine göre t, sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	Sd	P
Ser_cml_2	9,629	,004	Ser_cml_2	2,440	8,266	,040

Sertifikasyon tanımını yazabilme durumu ile ilgili olarak Levene testine göre iki farklı müşteri grubu eşit olmayan varyans göstermektedir (Tablo 59-1). Eşit olmayan varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan $P < 0,05$ önem düzeyinde değerlerinin ortalamaları birbirinden farklıdır. Eşit olmayan t-testine göre $P > 0,05$ olduğundan iki müşteri grubu arasında istatistiksel bakımdan önemli bir farklılık vardır (Tablo 59-2).

3.2.3.4. Müşterilerin FSC Hakkındaki Bilgi Durumları

Daday Orman İşletme Müdürlüğü katılımcıların 2011 yılı verilerine göre %75'ini temsil eden 6 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %83,3 'ünü temsil eden 25 kişinin de hayır cevabını verdiği tespit edilmiştir (Tablo 60).

Tablo 60. Müşterilerin FSC hakkındaki bilgi durumları

FSC hakkında bir bilginiz var mı?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Evet	2	25	5	16,7
Hayır	6	75	25	83,3
Toplam	8	100	30	100

Müşterilerin FSC hakkındaki bilgi durumuna ait veriler, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,209 < 1,96$ ve $1,000 > 0,05$ olduğundan müşterilerin FSC hakkındaki bilgi durumuna ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 61. Müşterilerin FSC hakkındaki bilgi durumuna ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

Tablo 61-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			Tablo 61-2. Eşit varyans t-testine göre t, sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	Sd	P
FSC_b_2	,965	,332	FSC_b_2	,528	36	,601

Müşterilerin FSC hakkındaki bilgi durumuna ait veriler Levene testine göre iki farklı müşteri grubu eşit varyans göstermektedir (Tablo 61-1). Eşit varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan $P > 0,05$ önem düzeyinde değerlerinin ortalamaları arasında farklılık yoktur. Eşit varyans t-testine göre $P > 0,05$ olduğundan iki müşteri grubu arasında istatistiksel bakımdan önemli bir farklılık yoktur (Tablo 61-2).

3.2.3.5. Müşterilerin FSC Kısaltmasının Açıklamasını Yazabilme Durumu

Müşterilerden FSC kısaltmasının açıklamasını yazmaları istenildiğinde, 2011 yılındaki müşterilerin %100'ünü temsil eden 8 kişi ile 2012 yılı verilerine göre katılımcıların %93,3'ünü temsil eden 28 kişinin FSC kısaltmasının açıklamasını yazamadıkları tespit edilmektedir (Tablo 62).

Tablo 62. Müşterilerin FSC kısaltmasının açıklamasını yazabilme durumu

FSC kelimesinin açıklımını yazar mısınız?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Açıklama Yazabilenler	-	-	2	6,7
Açıklama Yazamayanlar	8	100	28	93,3
Toplam	8	100	30	100

Müşterilerin FSC tanımı yazabilme durumuna ait veriler, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,168 < 1,96$ ve $1,000 > 0,05$ olduğundan müşterilerin FSC hakkındaki bilgi durumuna ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 63. Müşterilerin FSC kısaltmasının açıklamasını yazabilme durumuna ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

Tablo 63-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			Tablo 63-2. Eşit varyans t-testine göre t, sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	Sd	P
FSC_cml_2	2,511	,122	FSC_cml_2	-,736	36	,467

Müşterilerin FSC cümlesinin açıklamasını yazabilme durumuna ait veriler Levene testine göre iki farklı müşteri grubu eşit varyans göstermektedir (Tablo 63-1). Eşit varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan $P > 0,05$ önem düzeyinde değerlerinin ortalamaları arasında fark önemli bir farklılık yoktur. Eşit varyans t-testine göre $P > 0,05$ olduğundan iki müşteri grubu arasında istatistiksel bakımdan önemli bir farklılık yoktur (Tablo 63-2).

3.2.4. Tutum/Tercih Bulguları ve Tartışma

3.2.4.1. Müşterilerin Sertifikasyonla İlgili Yapılan Bilgilendirme Çalışmaları Yeterliliği Konusundaki Görüşleri

Müşterilerin sertifikasyon bilgilendirme çalışma yeterliliği konusundaki görüşlerine ait frekans tablosu aşağıda verilmektedir (Tablo 64).

Tablo 64. Müşterilerin sertifikasyon bilgilendirme çalışmalarının yeterliliği konusundaki görüşleri

Sertifikasyonla ilgili yapılan bilgilendirme çalışmaları sizce yeterli midir?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Evet	1	12,5	8	26,7
Hayır	5	62,5	16	53,3
Bir fikrim yok	2	25	6	20
Toplam	8	100	30	100

Müşterilerin 2011 yılı verilerine göre anket kâğıdınının 11. sorusuna verdikleri cevaplara göre %62,5'ini temsil eden 5 kişinin yetersiz olduğu görüşünü belirtirken, 2012 yılı verilerine göre katılımcıların %53'ünü temsil eden 16 kişinin de yetersiz olduğu görüşünde olduğu tespit edilmektedir (Tablo 64).

Müşterilerin, bilgilendirme çalışmalarının yeterliliği konusundaki görüşlerine ait veriler, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,356 < 1,96$ ve $1,000 > 0,05$ olduğundan müşterilerin yapılan bilgilendirme çalışmalarının yeterliliği konusundaki görüşlerine ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 65. Müşterilerin sertifikasyon bilgilendirme çalışmalarının yeterliliği konusundaki görüşlerine ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

Tablo 65-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			Tablo 65-2. Eşit varyans t-testine göre t, sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	Sd	P
OBM_b_y_2	,106	,746	OBM_b_y_2	-,706	36	,485

Farklı iki müşterileri grubunun sertifikasyonla ilgili yapılan bilgilendirme çalışmalarının yeterliliği konusundaki görüşleri bakımından Levene testi sonucuna göre eşit varyans dağılımı göstermektedir (Tablo 65-1). Eşit varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan $P < 0,05$ önem düzeyinde sertifikasyonla ilgili yapılan bilgilendirme çalışmalarının yeterliliği hakkındaki görüşleri bakımından gruplar arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir fark yoktur (Tablo 65-2).

3.2.4.2. Müşterilerin Sertifikasyon Sürecinde Yapılan Toplantılarda Paydaşlar Konusundan Yeterince Bahsedilme Durumu Hakkındaki Görüşleri

Müşterilerin sertifikasyon sürecinde yapılan toplantılarda paydaşlar konusunda bahsedilme yeterliliği hakkındaki görüşleri öğrenilmek istenildiğinde; 2011 yılı verilerine göre %75'ini temsil eden 6 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %80'ini temsil eden 24 kişinin de hayır cevabını verdiği tespit edilmektedir (Tablo 66).

Tablo 66. Müşterilerin sertifikasyon sürecinde yapılan toplantılarda paydaşlar konusundan yeterince bahsedilme durumu hakkındaki görüşleri

Sertifikasyon sürecinde yapılan toplantılarda paydaşlar konusunda yeterince bahsedildiğini düşünüyor musunuz?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Evet	2	25	6	20
Hayır	6	75	24	80
Toplam	8	100	30	100

Müşterilerin sertifikasyon sürecinde yapılan toplantılarda paydaşlar konusunda bahsedilme yeterliliğine ait veriler, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S

testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,126 < 1,96$ ve $1,000 > 0,05$ olduğundan müşterilerin sertifikasyon sürecinde yapılan toplantılarda paydaşlar konusunda bahsedilme yeterliliğine ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 67. Müşterilerin sertifikasyon sürecinde yapılan toplantılarda paydaşlar konusunda yeterince bahsedilme durumuna ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

Tablo 67-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			Tablo 67-2. Eşit varyans t-testine göre t, sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	Sd	P
Ser_pay_py_2	,327	,571	Ser_pay_py_2	,300	36	,766

Farklı yıllardaki iki ayrı müşterileri grubu ile sertifikasyon sürecinde yapılan toplantılarda paydaşlar konusunda yeterince bahsedilebilirdik durumu hakkındaki görüşleri durumu bakımından Levene testi sonucuna göre eşit varyans dağılımı göstermektedir (Tablo 67-1). Eşit varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan $P < 0,05$ önem sertifikasyon sürecinde yapılan toplantılarda paydaşlar konusunda yeterince bahsedilebilirdik durumu bakımından gruplar arasında anlamlı bir fark yoktur (Tablo 67-2). Her iki grup da paydaşlar konusunda bahsedilmediği görüşünde hem fikir oldukları bulgusuna ulaşmıştır.

3.2.4.3. Müşterilerin Halkla İlişkiler Çalışmaları Hakkındaki İzlenimleri

Müşterilerin 2011 yılı verilerine göre genel olarak halkla ilişkiler çalışmaları hakkındaki izlenimleri hakkındaki görüşleri öğrenilmek istenildiğinde, 2011 yılı verilerine göre katılımcıların %50'sini temsil eden 4 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %6,7'sini temsil eden 2 kişinin çok iyi olduğu tespit edilmektedir (Tablo 68).

Müşterilerin anket sorusuna verdikleri cevaplar içinde, 2011 yılı verilerine göre %50'sini temsil eden 4 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %30'unu temsil eden 9 kişinin halkla ilişkiler çalışmaları hakkındaki izlenimlerinin iyi olduğu yönünde görüş bildirdikleri tespit edilmektedir (Tablo 68).

Tablo 68. Müşterilerin genel olarak halkla ilişkiler çalışmaları hakkındaki izlenimleri

Halkla ilişkiler çalışmaları hakkındaki izlenimleriniz nelerdir?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Çok iyi	4	50	2	6,7
İyi	4	50	9	30
Orta	-	-	7	23,3
Kötü	-	-	2	6,7
Çok kötü	-	-	6	20
Bir fikrim yok	-	-	4	13,3
Toplam	8		30	100

Ancak, müşterilerin 2012 yılı verilerine göre %23,3'ünü temsil eden 7 kişinin izlenimlerinin orta olduğu, %6,7'sini temsil eden 2 kişinin izlenimlerinin kötü olduğu, %20'sini temsil eden 6 kişinin de izlenimlerinin de çok kötü olduğu tespit edilmektedir. Müşterilerden bu konu ile ilgili olarak görüş beyan etmeyenlerin ise 2012 yılı verilerine göre katılımcıların %13,3'ünü temsil eden 4 kişi olduğu tespit edilmektedir (Tablo 68).

Müşterilerin halkla ilişkiler çalışmaları hakkındaki izlenimlerine ait veriler, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $1,005 < 1,96$ ve $,264 > 0,05$ olduğundan müşterilerin halkla ilişkiler çalışmaları hakkındaki izlenimlerine ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 69. Müşterilerin genel olarak halkla ilişkiler çalışmaları hakkındaki izlenimlerine ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

Tablo 69-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			Tablo 69-2. Eşit varyans t-testine göre t, sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	Sd	P
OBM_hi_i_2	11,399	,002	OBM_hi_i_2	2,694	33,714	,011

Genel olarak müşterilerin halkla ilişkiler çalışmaları hakkındaki izlenim durumu iki grup bakımından Levene testi sonucuna göre eşit olmayan varyans dağılımı göstermektedir (Tablo 69-1). Müşterilerin halkla ilişkiler çalışmaları hakkındaki izlenim durumu eşit olmayan varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan $P < 0,05$ önem gruplar arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir farklılık vardır (Tablo 69-2).

3.2.5. Davranış Bulguları ve Tartışma

3.2.5.1. Müşterilerin Ürünlerini Uluslararası Şirketlere Pazarlayabilme Durumu

Müşterilerin ürünlerini uluslararası şirketlere pazarlayabilme durumu ile ilgili olarak katılımcıların 2011 yılı verilerine göre %87,5'ini temsil eden 7 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %90'ını temsil eden 27 kişinin de hayır cevabı verdikleri tespit edilmektedir (Tablo 70).

Tablo 70. Müşterilerin ürünlerini uluslararası şirketlere pazarlayabilme durumu

Ürünlerinizi, uluslararası şirketlere pazarlayabiliyor musunuz?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Evet	1	12,5	3	10
Hayır	7	87,5	27	90
Toplam	8	100	30	100

Müşterilerin karşılaştığı önemli sorunlardan diğeri de ürünlerini uluslararası şirketlere pazarlayamama sorunudur. Uluslararası şirketlerin FSC markalı ürün satın almak istemelerinden kaynaklanmaktadır. Müşterilerin bu ülkelere satış yapabilmeleri zorlaşmaktadır.

Müşterilerin ürünlerini uluslararası şirketlere pazarlayabilme durumu ait veriler, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani

,063<1,96 ve 1,000>0,05 olduğundan müşterilerin ürünlerini uluslararası şirketlere pazarlayabilme durumu ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 71. Müşterilerin ürünlerini uluslararası şirketlere pazarlayabilme durumuna ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

Tablo 71-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			Tablo 71-2. Eşit varyans t-testine göre t, sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	Sd	P
Ou_uls_p_2	,154	,697	Ou_uls_p_2	,199	36	,843

İki farklı müşteri grubunun kendi odun hammaddesi mamul yarı mamullerini uluslararası şirketlere pazarlayabilme durumu bakımından Levene testi sonucuna göre eşit varyans dağılımı göstermektedir (Tablo 71-1). Eşit varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan $P < 0,05$ önem düzeyinde müşterilerin odun hammaddesi mamul yarı mamullerini uluslararası şirketlere pazarlayabilme durumu bakımından gruplar arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir farklılık yoktur (Tablo 71-2). Müşteri grupları uluslararası pazarlara mamul ve yarı mamullerini pazarlayamadıkları konusunda aynı sorunu yaşamaktadırlar.

3.2.5.2. Müşterilerin Ürünlerini AB Kapsamındaki Ünelere Pazarlayabilme Durumu

Müşterilerin 2011 yılı verilerine göre %87,5'ini temsil eden 7 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %96,7'sini temsil eden 29 kişinin de ürünlerini Avrupa Birliği (AB) kapsamındaki ülkelere pazarlayamadıklarını ifade ettikleri tespit edilmektedir (Tablo 72). Özellikle AB kapsamındaki şirketler orman ürünlerinde FSC markası aramaktadırlar. Bu sebeple müşterilerin bu ülkelere satış yapabilmeleri zorlaşmaktadır. Türkiye'nin uluslararası şirketlerle odun hammaddesinden ziyade mobilya, kasa, laminant parke vb. işlenmiş orman ürünleri satışı gerçekleştirmektedir. Ancak AB ülkeleri orman ürünleri satın alırken orman ürünleri sertifikası olup olmadığına dikkat etmektedir. Bu nedenle ülkemizdeki şirketler uluslararası piyasada ürünlerini pazarlayamamaktadır. Müşterilerin ürünlerini AB kapsamındaki şirketlere pazarlayamadıkları tespit edilmektedir.

Tablo 72. Müşterilerin ürünlerini AB kapsamındaki ülkelere pazarlayabilme durumu

Ürünlerinizi AB kapsamındaki ülkelere pazarlayabiliyor musunuz?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Evet	1	12,5	1	3,3
Hayır	7	87,5	29	96,7
Toplam	8	100	30	100

Müşterilerin ürünlerini AB kapsamındaki ülkelere pazarlayabilme durumu ait veriler, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,230 < 1,96$ ve $1,000 > 0,05$ olduğundan müşterilerin ürünlerini AB kapsamındaki ülkelere pazarlayabilme durumu ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 73. Müşterilerin ürünlerini AB kapsamındaki ülkelere pazarlayabilme durumuna ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

Tablo 73-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			Tablo 73-2. Eşit varyans t-testine göre t, sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	Sd	P
Ou_ab_p_2	4,057	,051	Ou_ab_p_2	1,019	36	,315

İki farklı müşteri grubunun ürünlerini AB kapsamındaki ülkelere pazarlayabilme durumu bakımından Levene testi sonucuna göre eşit varyans dağılımı göstermektedir (Tablo 73-1). Eşit varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan $P < 0,05$ önem düzeyinde müşterilerin odun hammaddesi mamul yarı mamullerini AB kapsamındaki ülkelere pazarlayabilmeleri açısından gruplar arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir farklılık yoktur (Tablo 73-2). Müşterilerin ürünlerini AB kapsamındaki ülkelere pazarlayamadıkları tespit edilmiştir.

3.2.5.3. Müşterilerin İşletmelerden Aldıkları Orman Ürünlerinin İhtiyaçlarının Tamamını Karşılatabilme Durumu

Müşterilere sorulan işletmelerden aldığınız orman ürünleri ihtiyacınızı tamamıyla karşılayabiliyor mu sorusuna 2011 yılında verdikleri cevaplar içinde %50'sini temsil

eden 4 kişinin ihtiyacını karşılayabildiği, %50'sini temsil eden 4 kişinin de ihtiyacını karşılayamadığı görüşünde olduğu tespit edilmektedir. Müşterilerin bu soruya 2012 yılında verdikleri cevaplar içerisinde %63,3'ünü temsil eden 19 kişinin ihtiyacını karşılayamadıkları, %36,7'sini temsil eden 11 kişinin ise ihtiyacını karşılayabildiği tespit edilmektedir (Tablo 74).

Tablo 74. Müşterilerin işletmelerden aldıkları orman ürünlerinin ihtiyaçlarının tamamını karşılayabilme durumu

İşletmelerden aldığımız orman ürünleri tamamıyla ihtiyaçlarınızı karşılayabiliyor mu?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Evet	4	50	11	36,7
Hayır	4	50	19	63,3
Toplam	8	100	30	100

Müşterilerin işletmelerden almış oldukları ürünlerin kendi işletmelerinin ihtiyaçlarını karşılayamadığı görülmektedir. İşletme tarafından müşterilerin istekleri doğrultusundaki ürünlerin ihalelerde yer almamasından dolayı müşteriler odun hammaddesi ihtiyacını işletmelerden karşılayamadıkları düşünülmektedir.

Müşterilerin işletmelerden almış oldukları ürünlerin kendi işletmelerinin ihtiyaçlarını karşılama durumuna ait veriler, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,335 < 1,96$ ve $1,000 > 0,05$ olduğundan müşterilerin işletmelerden almış oldukları ürünlerin kendi işletmelerinin ihtiyaçlarını karşılama durumuna ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 75. Müşterilerin işletmelerden aldıkları orman ürünlerinin ihtiyaçlarının tamamını karşılayabilme durumuna ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

Tablo 75-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			Tablo 75-2. Eşit varyans t-testine göre t, sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	Sd	P
İşl_ou_y_2	,580	,451	İşl_ou_y_2	,671	36	,506

İki farklı müşteri grubunun Daday Orman İşletmesi'nden aldıkları orman ürünlerinin tamamıyla ihtiyaçlarını karşılayabilme durumu hakkındaki görüşleri bakımından

Levene testi sonucuna göre eşit varyans dağılımı göstermektedir (Tablo 75-1). Eşit varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan $P < 0,05$ önem düzeyinde müşterilerin İşletme Müdürlüğü'nden aldıkları orman ürünlerinin tamamıyla ihtiyaçlarını karşılayabilme durumu hakkındaki görüşleri bakımından gruplar arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir farklılık yoktur (Tablo 75-2).

3.3. Kurum Personeline Ait Bulgular ve Tartışma

3.3.1. Kurum Personeline Ait Sosyo-demografik Bulgular ve Tartışma

Ankete verilen cevaplar doğrultusunda yaş sınıflarına göre tablo düzenlenmiştir. Kurum personelinin yaş sınıflarına dağılımı tabloda gösterildiği şekildedir. Kurum personelinin 2011 yılı verilerine göre %41,7'sini temsil eden 10 kişinin 18-40 yaş grubuna dâhil olduğu, %45,8'ini temsil eden 11 kişinin 41-50 yaş sınıfında olduğu, %12,5'ini temsil eden 3 kişinin 51-60 yaş sınıfına dâhil olduğu tespit edilmektedir (Tablo 76).

Tablo 76. Kurum personelinin yaş durumu

Yıllar Yaş Sınıfı_3	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
18-40	10	41,7	10	38,5
41-50	11	45,8	13	50
51-60	3	12,5	3	11,5
Toplam	24	100	26	100

Kurum personelinin 2012 yılı verilerine göre %38,5'ini temsil eden 10 kişinin 18-40 yaş grubuna dâhil olduğu, %50'sini temsil eden 13 kişinin 41-50 yaş sınıfına dâhil olduğu, %11,5'ini temsil eden 3 kişinin 51-60 yaş sınıfına dâhil olduğu tespit edilmektedir (Tablo 76).

Tablo 77. Kurum personelinin eğitim durumu

Yıllar Eğitim_3	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
İlkokul	4	16,7	4	15,4
Ortaokul	7	29,2	9	34,6
Lise	9	37,5	8	30,8
Üniversite	2	8,3	5	19,2
Yüksek Lisans	2	8,3	0	0
Toplam	24	100	26	100

Kurum personelinin 2011 ve 2012 yılları itibariyle eğitim düzeylerine dağılımı istatistikî olarak tabloda gösterildiği şekildedir (Tablo 77).

Kurum personelinin 2011 yılı verilerine göre %37,5'ini temsil eden 9 kişinin lise, %29,2'sini temsil eden 7 kişinin ortaokul mezunu olduğu tespit edilmektedir. 2011 yılı verilerine göre %16,7'sini temsil eden 4 kişinin ilkokul, %8,3'ünü temsil eden 2 kişinin üniversite, %8,3'ünü temsil eden 2 kişinin de yüksek lisans eğitim düzeyinde olduğu tespit edilmektedir (Tablo 77).

Kurum personelinin 2012 yılı verilerine göre %30,8'ini temsil eden 8 kişinin lise, %34,6'sını temsil eden 9 kişinin ortaokul, %19,2'sini temsil eden 5 kişinin üniversite, %15,4'ünü temsil eden 4 kişinin ilkokul eğitim seviyesinde olduğu tespit edilmektedir (Tablo 77).

3.3.2. Farkındalık/Anlama Bulguları ve Tartışma

3.3.2.1. Kurum Personelinin Sertifikasyon Eğitimi Alma Durumu

Kurum personelinin sertifikasyon eğitimi alma durumu ile ilgili bilgiler tabloda verilmektedir (Tablo 78). Kurum personelinin sertifikasyon eğitimi alma durumu ile ilgili olarak anket katılımcılarının 2011 yılı verilerine göre %58,3'ünü temsil eden 14 kişinin sertifikasyon eğitimi almadıkları tespit edilmektedir. Kurum personelinin sertifikasyon eğitimi alma durumu ile ilgili olarak anket katılımcılarının 2012 yılı verilerine göre %38,5'ini temsil eden 10 kişinin de sertifikasyon eğitimi almadıkları tespit edilmektedir. Kurum personelinin 2011 yılı verilerine göre %41,7'sini temsil eden 10 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %61,5'ini temsil eden 16 kişinin de sertifikasyon eğitimi aldıkları bilgisine ulaşılmaktadır (Tablo 78).

Katılımın arttırılması işletmeye gelen müşterilerin sorularına yanıt vermek ve orman üretim işçilerini işlerine motive etmek açısından ilk önce kurum çalışanlarının konuya hâkim olması daha uygun olacaktır. Kurum personelinin sertifikasyon eğitiminden geçtikleri tespit edilmektedir.

Tablo 78. Kurum personelinin sertifikasyon eğitimi alma durumu

Sertifikasyon konusunda bir eğitim gördünüz?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Evet	10	41,7	16	61,5
Hayır	14	58,3	10	38,5
Toplam	24	100	26	100

Kurum personelinin sertifikasyon eğitimi alma durumuna ait veriler, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,702 < 1,96$ ve $,708 > 0,05$ olduğundan kurum personelinin sertifikasyon eğitimi alma durumuna ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 79. Kurum personelinin sertifikasyon eğitimi alma durumu ait bağımsız t-testi tablosu

79-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			79-2. Eşit varyans t-testine göre t, sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	sd	P
Ser_eğt_3	,198	,658	Ser_eğt_3	-1,405	48	,167

Farklı yıllardaki iki ayrı kurum personeli grubu sertifikasyon eğitimi alma durumu bakımından Levene testi sonucuna göre eşit varyans dağılımı göstermektedir (Tablo 79-1). Eşit varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan $P < 0,05$ önem düzeyinde sertifikasyon eğitimi alma durumu bakımından gruplar arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir farklılık yoktur (Tablo 79-2).

3.3.2.2. Kurum Personeli Tarafından Alınan Sertifikasyon Eğitim Çeşidi

Kurum personelinin aldığı sertifikasyon eğitim çeşitleri tabloda verildiği şekildedir (Tablo 80).

Kurum personeline ait anket kâğıdı 7. sorunun frekans dağılımında 2011 yılı verilerine göre tamamı 24 kişi olan katılımcıların %62,5'ini oluşturan 15 kişinin

hizmet içi eğitim gördüğü, 2012 yılı verilerine göre katılımcıların %38,5'ini temsil eden 10 kişinin de hizmet içi eğitim gördüğü tespit edilmektedir (Tablo 80).

Tablo 80. Kurum personeli tarafından alınan sertifikasyon eğitim çeşidi

Sertifikasyon konusunda ne gibi bir eğitim gördünüz?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Amirin verdiği bilgiler	7	29,2	15	57,7
Hizmet içi	15	62,5	10	38,5
Kısa süreli	1	4,2	1	3,8
Amirin verdiği bilgiler/hizmet içi eğitim	1	4,2	-	-
Toplam	24	100	26	100

Katılımcıların %4,2'sini temsil eden 1 kişinin kısa süreli eğitim gördüğü, 2012 yılı verilerine göre katılımcıların %3,8 'ini temsil eden 1 kişinin de kısa süreli eğitim aldığı tespit edilmektedir. Katılımcıların %35 'ini temsil eden 7 kişinin amirin verdiği bilgiler ile eğitildiği, 2012 yılı verilerine göre katılımcıların %57,7'sini temsil eden 15 kişinin de amirin verdiği bilgiler ile eğitim aldığı tespit edilmektedir. 2011 yılı verilerine göre katılımcıların %5'ini temsil eden 1 kişinin hem amirin verdiği bilgiler hem de hizmet içi eğitimden bilgilendirildiği tespit edilmektedir (Tablo 80). Kurum personelinin ağırlıklı olarak amirin verdiği bilgilerle eğitildiği tespit edilmektedir. Kurum personeli, amirlerin verdiği bilgiler doğrultusunda eğitim aldıkları için sertifikasyon eğitimi dâhilinde eğitimcilerin de eğitici sertifikası alımı için bir eğitim programı düzenlenmiştir. Bu programın devam ettirilmesi gerekliliği ön plana çıkmaktadır.

Kurum personelinin aldığı sertifikasyon eğitim çeşidine ait veriler, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,861 < 1,96$ ve $,449 > 0,05$ olduğundan kurum personelinin aldığı sertifikasyon eğitim çeşidine ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 81. Kurum personeli tarafından alınan sertifikasyon eğitim çeşidine ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			2. Eşit varyans t-testine göre t, sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	sd	P
Ser_eğt_ç_3	,004	,951	Ser_eğt_ç_3	-1,554	48	,127

Farklı yıllardaki iki ayrı kurum personeli grubu alınan sertifikasyon eğitim çeşidi bakımından Levene testi sonucuna göre eşit olmayan varyans dağılımı göstermektedir (Tablo 81-1).

Eşit olmayan varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan $P < 0,05$ önem düzeyinde alınan sertifikasyon eğitim çeşidi bakımından gruplar arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir farklılık yoktur (Tablo 81-2).

3.3.2.3. Kurum Personelinin Sertifikasyonu Yazılı/Basılı Yayın Araçlarından Öğrenme Durumu

Kurum personelinin 2011 yılı verilerine göre %20,8'ini temsil eden 5 kişinin sertifikasyonu el ilanı, broşür, afiş vd. ile duydukları tespit edilmektedir (Tablo 82). Halkla ilişkiler uygulamasında, tanıtım yayıncılığı açısından broşürün, basılı yayımla içerisinde önemli bir yeri vardır. Broşürü ilgili kuruluş hazırlayıp dağıtacağı için tamamen denetim altındadır. Bu açıdan bakıldığında gazete ve dergilerden ayrılmaktadır. Broşür ufak bir dergi ebadında, az sayfadan oluşup sekiz ile on altı sayfa arasında değişmektedir. Ön ve arka kapakları ve orta sayfaları ilgi çekicilik açısından önemlidir. Özenli ve dikkatli bir çalışma ister. Kuşe kâğıda basılan broşürde konular belli bir sırayı takip eder. Az söz ve bol resimle çok şey anlatılmaya çalışılır (Bülbül, 2004). Broşürler özel amaçlı olarak ürünü tanıtmaya ve satışa yönelik olarak hazırlanacağı gibi genel amaçlara yönelik olarak kuruluşun faaliyetleri, hizmetleri, tarihçesi vb. kapsayacak şekilde de hazırlanabilir (Petekoğlu, 2012). Kuruluşu hedef kitlelerle genel ortamlarda bir araya getirmek amacıyla bir iletişim ürünü olan afiş; kısa ve özlü yazılardan oluşan iletileriyle dikkat çekici bir grafik tasarımının, resim-resimlerin uyumundan meydana gelir. Bu yolla heterojen nitelikteki geniş topluluklara ulaşabilmektedir (Bıçakçı, 2012).

Tablo 82. Kurum personelinin sertifikasyonu yazılı/basılı yayın araçlarından öğrenme durumu

Sertifikasyonu daha önce duymuşsanız hangi yayın araçlarından öğrendiniz?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Amirler	7	29,2	14	53,8
El ilanı, broşür vd.	5	20,8	-	-
Gazete	2	8,3	4	15,4
İnternet	2	8,3	3	11,5
İnternet, Amirler	2	8,3	-	-
TV	1	4,2	2	7,7
TV, internet	1	4,2	-	-
TV, internet, el ilanı, broşür vd.	1	4,2	-	-
TV, el ilanı, broşür vd.	1	4,2	-	-
TV, amirler	1	4,2	-	-
Gazete, internet, amirler	1	4,2	-	-
İnternet, el ilanı, broşür vd.	-	-	1	3,8
TV, gazete, el ilanı, broşür vd.	-	-	1	3,8
Gazete, internet, el ilanı, broşür vd., amirler	-	-	1	3,8
Toplam	24	100	26	100

Kurum personelinin 2011 yılı verilerine göre %8,3'ünü temsil eden 2 kişi ile 2012 yılı verilerine göre anket katılımcılarının %15,4'ünü temsil eden 4 kişinin de gazete ile duydukları, tespit edilmektedir. Kurum personelinin 2011 yılı verilerine göre %8,3'ünü temsil eden 2 kişi ile 2012 yılı verilerine göre anket katılımcılarının

%11,5'ini temsil eden 3 kişinin de internet ile duydukları tespit edilmektedir (Tablo 82). İnternet klasik medya araçlarına rakip olmaya adaydır (Bal, 2010). "Türkiye'de Ormancılık Örgütünün Halkla İlişkiler Çalışmalarının Değerlendirilmesi" adlı yapılan çalışmada "Türkiye Ormanları hakkındaki bilgilere en çok hangi iletişim aracı sayesinde ulaşıyorsunuz?" sorusu yöneltildi. Cevaplara TV, internet, dergi, gazete, broşür sıkları konuldu. Ankete cevap verenlerden 66'sı (%56,42) si TV, 27'si (%23,09) internet, 3'ü (%2,56) dergi, 13'ü (%11,11) gazete, 6'sı (%5,12) broşür şikkını seçti. 2 katılımcı (%1,70) ise soruyu yanıtsız bıraktı (Tablo 82). "Türkiye'de Ormancılık Örgütünün Halkla İlişkiler Çalışmalarının Değerlendirilmesi" adlı çalışmada katılımcıların Türkiye Ormanları hakkındaki bilgilere en %56,42'sinin çok TV iletişim aracı sayesinde ulaştıkları, %23,09'unun internet iletişim aracı ile ulaştıkları bilgisine ulaşılmıştır. Bu bulguların aksine Daday Orman İşletme Müdürlüğü'nde kurum personelinin sertifikasyonu öncesinde ve sonrasında %4,2 - %7,7 TV ile %8,3 - %11,5 internet iletişim araçları ile duydukları bulgusuna ulaşılmıştır. Bu kadar yaygın olarak kullanılan TV ve internet yayın araçlarının Daday Orman İşletme Müdürlüğü'nde sertifikasyon sürecinde yeterli yüzdede temsil edilmediği bulgusuna ulaşılmaktadır.

Kurum personelinin 2011 yılı verilerine göre %29,2'sini temsil eden 7 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %53,8'ini temsil eden 14 kişinin de amirlerin duyurusu ile duydukları tespit edilmektedir. Kurum personelinin 2011 yılı verilerine göre %4,2'sini temsil eden 1 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %7,7'sini temsil eden 2 kişinin de TV'den duydukları tespit edilmektedir (Tablo 82). Kitle iletişimi, yüz yüze iletişimden niteliksel farklılıkları olan bir sistem olarak bilinmektedir. Bu sistemin araçları içerisinde kitlelere en kolay ulaşabilen ve en çok etkide bulunanı ise TV'dir. TV aile içi ilişkilerin niteliğini etkilemekten kamuoyu oluşturmaya kadar çok yönlü bir role sahiptir (Bal, 2010). Daday Orman İşletme Müdürlüğü'nün yeni politikalarını duyurumda TV'yi yeterli ölçüde kullanmadığı bulgusuna ulaşılmıştır.

TV imaj yaratmada önemli bir rol oynayan, etkileri oldukça yoğun bir kitle iletişim aracıdır (Ertekin, 1983). Daday ile ilgili TV'de yapılan haberlerin sayısı, saati ve sıklığı duyurumun ulaşabildiği hedef kitle sayısını etkileyebilir. Her alandan olduğu gibi TV'nin kapalı devre yayınlarıyla eğitim alanında kullanılması mümkündür. Kurum içi halkla ilişkilerin geliştirilmesi ve ılımlı örgüt iklimi yaratmada büyük

katkıları söz konusu olabilir. Kurulan kapalı devre TV sistemiyle kurum içi iletişim kolaylaştırılıp bilgiler daha hızlı bir şekilde aktarılabilir (Gürdal, 1997). Daday Orman İşletme Müdürlüğü'nde duyurum ve eğitimler için kapalı devre yayınlarının olmadığı dikkate alınır, kapalı devre yayınlarına ihtiyaç olduğu düşünülebilir. Böylece kurulan kapalı devre TV sistemiyle kurum içi iletişimi kolaylaştırıp ilgilerin daha hızlı aktarımı sağlanabilir.

Özel programlar geliştirilerek öğle tatilleri ve mola saatlerinde eğitsel konularla personelin eksikliklerinin giderilmesi mümkündür. Çalışanların eğlenerek eğitilmesi sağlanabilir (Gürdal, 1997.) İşletme İçinde ve dışında yoğun olarak hizmet veren kurum personelinin moral isteklendirme açısından eğlenerek eğitim sağlanabileceği ortamların oluşturulması gereği dikkati çekmektedir. Tez çalışması kapsamındaki etkinliklerin tümünün eğitimlere ve eğitim uygulamalarına yönelik olduğu dikkati çekmektedir.

Sertifikasyonu daha önce duyduğunu söyleyenlerin 2011 yılı verilerine göre %29,3'ünü temsil eden 7 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %9,9'unu temsil eden 3 kişinin de çeşitli yazılı/basılı yayın araçlarından duydukları tespit edilmektedir (Tablo 82).

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), Tez Hazırlama Yönergesi'ne uygun olarak hazırlanan uzmanlık tezinde TV kuruluşlarının kurum içine yönelik halkla ilişkiler faaliyetlerinden bahsedilmektedir (Ellialtı, 2011).

Kurum çalışanları için hizmet içi eğitim ve seminerler ile motive edici aktiviteler düzenlemektedir. Çalışanlar için bülten yayınlamakta ve kurumun web sayfası ile kurum içi iletişimi etkin bir biçimde sağlamaktadırlar. Ayrıca, çalışanlarının isteklendirmesini artırmak için yemek, piknik, kokteyl, gezi, tiyatro, sinema, konser vb. gibi faaliyetler düzenlemektedirler. Halkla ilişkiler birimlerinde, çalışanların kendilerini geliştirmelerini ve daha verimli çalışmalarını sağlamak amacıyla araştırmalar yapılmakta ve sonuçlara göre programlar düzenlemektedir. Bölgesel ve yerel TV kuruluşları ise halkla ilişkiler faaliyetleri kapsamında çalışanları için toplantı, yemek ve eğlence vb. faaliyetler düzenlemektedir (Ellialtı, 2011). Daday Orman İşletme Müdürlüğü halka ilişkiler faaliyetleri kapsamında basın/yayın

araçlarının hedef kitlelerin eğitimi için en etkinlerinin ve yaygınlarının ihtiyaca göre belirlenip daha yoğun kullanılabilceği düşünülmektedir.

Kurum personelinin sertifikasyonu yazılı/basılı yayın araçlarından öğrenme durumuna ait veriler, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,623 < 1,96$ ve $,833 > 0,05$ olduğundan kurum personelinin sertifikasyonu yazılı/basılı yayın araçlarından öğrenme durumuna ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 83. Kurum personelinin sertifikasyonu yazılı/basılı yayın araçlarından öğrenme durumuna ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

83-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			83-2. Eşit varyans t-testine göre t, Sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	Sd	P
Yyn_arc_3	1,259	,267	Yyn_arc_3	,908	48	,368

Farklı yıllardaki iki ayrı kurum personeli grubu sertifikasyonu öğrendikleri basılı/yazılı yayın araç çeşitleri bakımından Levene testi sonucuna göre eşit varyans dağılımı göstermektedir (Tablo 83-1). Eşit varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan $P < 0,05$ önem düzeyinde gruplar arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir farklılık yoktur (Tablo 83-2).

3.3.3. Hatırlama/Hatırda Tutma Bulguları ve Tartışma

3.3.3.1. Kurum Personelinin Sürdürülebilir Orman Yönetimi Konusundaki Bilgi Durumu

Daday Orman İşletme Müdürlüğü kurum personeline uygulanan anket sorgusundaki "Sürdürülebilir orman yönetimi konusunda bilginiz var mı?" sorusuna verilen cevaplar incelenmiştir. Kurum personelinden bilgisi olduğunu söyleyenlerin 2011 yılı verilerine göre %58,3'ünü temsil eden 14 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %61,5'ini temsil eden 16 kişinin olduğu tespit edilmektedir (Tablo 84).

Sürdürülebilir Orman Yönetiminde Ölçüt ve Göstergelerin Uygulanması ne derece kilit öneme sahipse, ölçüt ve göstergelerin uygulanmasında da katılımcılık o derece

öneme sahiptir. Dünyanın pek çok ülkesinde olduğu gibi ülkemizde de bu konuda çok mesafe kayıt edilememiştir.

Tablo 84. Kurum personelinin sürdürülebilir orman yönetimi konusundaki bilgi durumu

Sürdürülebilir orman yönetimi konusunda bilginiz var mı?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Evet	14	58,3	16	61,5
Hayır	10	41,7	10	38,5
Toplam	24	100	26	100

Birleşmiş Milletler raporlarına göre sürdürülebilir orman yönetiminde beklenen başarının gerçekleşmemesinde en önemli faktör, katılımcılık hususun yeterince önemsenmemiş olmasıdır. Otoritelere göre de bunun temel nedenleri; etken bir faktör olarak katılımcılığa inancın olmayışı, katılımcılık için yeterli yasal düzenlemelerin bulunmayışı, kullanılan yöntemler, merkezi yönetim alışkanlıkları, şeffaflıktan kaçınma gibi hususlardır. Ülkemizde de durum bundan çok farklı değildir, katılımcı yöntemlerle yapılan pek çok çalışma şeklen katılımcı olmakta, sonuç olarak kararlar yine bilindiği gibi alınmaktadır, bu yüzden sorunlar çözümsüzlüğünü devam ettirmektedir.

Çalışmada yapılan halkla ilişkiler etkinlikleri kurum içi ve kurum dışı hedef kitlenin aynı zamanda katılımcılığını sağlama yönünde atılan adımlar olarak değerlendirilebilir.

Ülkemizin de üye olduğu Avrupa Ormanlarının Korunması Bakanlar Konferansı sürecinde her ülkeden gönüllü uzmanların oluşturduğu grubun yapmış olduğu çalışma Viyana Konferansına sunulmuş ve yapılan katılımcılık tanımı kabul görmüştür. Esas itibarıyla Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO), Avrupa Ekonomik Komisyonu (ECE) ve ILO'dan oluşan ortak komisyonun yapmış olduğu tanımın revize edilmiş şekli olan bu tanım aşağıdaki gibidir.

“İnsanların gündemdeki konu hakkında, tek tek veya organize gruplar halinde, bilgi değişimini gerçekleştirdikleri, görüşlerini ifade ettikleri, menfaatlerini belirttikleri, alınacak kararlara veya sonuca etki etme potansiyeline sahip oldukları gönüllü bir süreçtir.” (URL-4). Katılımcıların sorumluluklara ortak olması, taraflar ve sektörler arası işbirliğini güçlendirir, taraflar arasında güven ortamı oluşur. Mahallinde yaratılan bu görevdeşlik ile merkezi yönetimlerin iş yükü azalır ve kaynakların daha etkin kullanılması sağlanır.

Kurum personelinin sürdürülebilir orman yönetimi konusundaki bilgi durumuna ait veriler, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96’dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,113 < 1,96$ ve $1,000 > 0,05$ olduğundan kurum personelinin sürdürülebilir orman yönetimi konusundaki bilgi durumuna ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 85. Kurum personelinin sürdürülebilir orman yönetimi konusundaki bilgi durumuna ait bağımsız t-testi tablosu

85-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			85-2. Eşit varyans t-testine göre t, sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	sd	P
Soy_b_3	,198	,658	Soy_b_3	-,227	48	,822

Farklı yıllardaki iki ayrı kurum personeli grubu sürdürülebilir orman yönetimi konusunda bilgilerinin durumu bakımından Levene testi sonucuna göre eşit varyans dağılımı göstermektedir (Tablo 85-1). Eşit varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan, $P < 0,05$ önem düzeyinde gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur (Tablo 85-2).

3.3.3.2. Kurum Personelinin Sertifikasyonun Tanımını Yapabilme Durumu

Kurum personelinin sertifikasyon tanımını yapabilme durumu tabloda gösterildiği şekildedir (Tablo 86).

Tablo 86. Kurum personelinin sertifikasyonun tanımını yapabilme durumu

Sertifikasyonun tanımını yapabilir misiniz?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Evet	15	62,5	21	80,8
Hayır	9	37,5	5	19,2
Toplam	24	100	26	100

Kurum personelinin 2011 yılı verilerine göre katılımcıların %62,5'ini temsil eden 15 kişi ile 2012 yılı verilerine göre katılımcıların %80,8'ini temsil eden 21 kişinin de sertifikasyonun tanımını yapabildikleri tespit edilmektedir. Kurum personelinin 2011 yılı verilerine göre %37,5'ini temsil eden 9 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %19,2'sini temsil eden 5 kişinin de tanım yapamadıklarını ifade ettikleri tespit edilmektedir (Tablo 86).

Kurum personelinin 2011 yılı verilerine göre sertifikasyon tanımını yapamayacağını ifade edenler içinde %89,9'unu temsil eden 8 kişinin sertifikasyon eğitimi aldığı, 2012 yılı verilerine göre sertifikasyon tanımını yapamayacağını ifade edenlerin %20'sini temsil eden 1 kişinin de sertifikasyon eğitimi aldığı tespit edilmektedir. Kurum personelinin 2011 yılı verilerine göre sertifikasyon tanımını yapabileceğini ifade edenlerin %40'ını temsil eden 6 kişinin eğitim aldığı, kurum personelinin 2012 yılı verilerine göre sertifikasyon tanımını yapabileceğini ifade edenlerin %71,4'ünü temsil eden 15 kişinin de eğitim aldığı tespit edilmektedir (Tablo 86).

Kurum personelinin sertifikasyon tanımını yapabilme durumuna ait verileri, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,645 < 1,96$ ve $,799 > 0,05$ olduğundan kurum personelinin sertifikasyon tanımını yapabilme durumuna ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 87. Kurum personelinin sertifikasyonun tanımını yapabilme durumuna ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

87-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			87-2. Eşit varyans t-testine göre t, sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	sd	P
Ser_tnm_3	7,961	,007	Ser_tnm_3	-1,426	44,309	,161

Farklı yıllardaki iki ayrı kurum personeli grubu sertifikasyon tanımını yapabilme durumu bakımından Levene testi sonucuna göre eşit olmayan varyans dağılımı göstermektedir (Tablo 87-1). Eşit olmayan varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan $P < 0,05$ önem düzeyinde gruplar arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir farklılık yoktur (Tablo 87-2).

3.3.3.3. Kurum Personelinin Sertifikasyonun Tanımını Yazabilme Durumu

Kurum personelinin sertifikasyon eğitimi alma durumu ile sertifikasyonun tanımını yazabilme durumu arasındaki ilişki 2011 ve 2012 yılları itibariyle tabloda verilmektedir (Tablo 88).

Kurum personelinden sertifikasyonun tanımını yapabiliyorlarsa bir cümle ile ifade etmeleri istendiğinde anket katılımcılarının 2011 yılı verilerine göre %54,2'sini temsil eden 13 kişi ile 2012 yılı verilerine göre ise %30,8'ini temsil eden 8 kişinin de tanım yapamadığı tespit edilmektedir (Tablo 88).

Tablo 88. Kurum personelinin sertifikasyonun tanımını yazabilme durumu

Sertifikasyonun tanımını yapabiliyorsanız bir cümle ile tanımlar mısınız?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Tam tanım	8	33,3	14	53,8
Yetersiz tanım	3	12,5	4	15,4
Tanım yok	13	54,2	8	30,8
Toplam	24	100	26	100

Kurum personelinin 2011 yılı verilerine göre %33,3'ünü temsil eden 8 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %53,8'ini temsil eden 14 kişinin tam tanım yapabildiği tespit edilmektedir (Tablo 88).

Kurum personelinin sertifikasyon tanımını yazabilme durumuna ait verileri, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani ,827 < 1,96 ve ,502 > 0,05 olduğundan kurum personelinin sertifikasyon tanımını yazabilme durumuna ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 89. Kurum personelinin sertifikasyonun tanımını yazabilme durumuna ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

89-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			89-2. Eşit varyans t-testine göre t, sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	sd	P
Ser_cml_3	,101	,752	Ser_cml_3	-1,687	48	,098

Farklı yıllardaki iki ayrı kurum personeli grubu sertifikasyon tanımını yazabilme durumu bakımından Levene testi sonucuna göre eşit varyans dağılımı göstermektedir (Tablo 89-1). Eşit varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan, $P < 0,05$ önem düzeyinde gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur (Tablo 89-2).

3.3.3.4. Kurum Personelinin FSC Kısaltmasını Daha Önceden Duyma Durumu

Kurum personelinin FSC kısaltmasını daha önceden duyup duymadıkları araştırılmaktadır. Kurum personelinin FSC kısaltmasının duyumunun durumu tabloda verilmektedir (Tablo 90).

FSC sözcüğünü daha önce duydunuz mu sorusuna katılımcıların verdiği cevaplar içinde 2011 yılı verilerine göre katılımcıların %45 'ini temsil eden 9 kişi ile 2012 yılı verilerine göre katılımcıların %42,3'ünü temsil eden 11 kişinin de hayır cevabını verdikleri tespit edilmektedir. Katılımcıların 2011 yılı verilerine göre %55'ini temsil eden 11 kişi ile 2012 yılı verilerine göre katılımcıların %57,7'sini temsil eden 15 kişinin de evet cevabını verdikleri tespit edilmektedir (Tablo 90).

Tablo 90. Kurum personelinin FSC kısaltmasını daha önceden duyma durumu

FSC sözcüğünü daha önce duydunuz mu?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Evet	11	45,8	15	57,7
Hayır	13	54,2	11	42,3
Toplam	24	100	26	100

2011 ve 2012 yılları için FSC sözcüğünün duyulma oranındaki artışın etkinlik kapsamında internet sitesinden duyurum, tanıtım toplantıları ile bilgilendirme toplantılarının sıklığındaki artışla ilgili olabileceği düşünülmektedir.

Kurum personelinin FSC sözcüğünün duyumuna ait verileri, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,419 < 1,96$ ve $,995 > 0,05$ olduğundan kurum personelinin FSC sözcüğünün duyumuna ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 91. Kurum personeline ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

91-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			91-2. Eşit varyans t-testine göre t, sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	sd	P
Duyum_3	,219	,642	Duyum_3	-,827	48	,412

Farklı yıllardaki iki ayrı kurum personeli grubu FSC kısaltmasını daha önce duyma durumu bakımından Levene testi sonucuna göre eşit varyans dağılımı göstermektedir (Tablo 91-1). Eşit varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan, $P < 0,05$ önem düzeyinde gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur (Tablo 91-2).

3.3.3.5. Kurum Personelinin Yöreye Özgü Bitki ve Hayvan Türleri Hakkında Bilgiye Sahip Olma Durumu

Kurum personelinin 2011 yılı verilerine %70,8'ini temsil eden 17 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %84,6'sını temsil eden 22 kişinin yöreye özgü bitki ve hayvan türleri hakkında bilgiye sahip olduğu tespit edilmektedir (Tablo 92). Kurum personelinin etkinlikler dâhilinde konu ile ilgili yapılan uygulama çalışmalarının 2012 yılında artması ile konu hakkındaki bilgi düzeylerinde artış sağlandığı düşünülmektedir.

Tablo 92. Kurum personelinin yöreye özgü bitki ve hayvan türleri hakkında bilgiye sahip olma durumu

Yöreye özgü bitki ve hayvan türleri hakkında bilgiye sahip misiniz?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Evet	17	70,8	22	84,6
Hayır	7	29,2	4	15,4
Toplam	24	100	26	100

Kurum personelinin yöreye özgü bitki ve hayvan türleri hakkında bilgiye sahip olma durumuna ait verileri, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,487 < 1,96$ ve $,972 > 0,05$ olduğundan kurum personelinin yöreye özgü bitki ve hayvan türleri hakkında bilgiye sahip olma durumuna ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 93. Kurum personelinin yöreye özgü bitki ve hayvan türleri hakkında bilgiye sahip olma durumuna ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

93-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			93-2. Eşit varyans t-testine göre t, sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	sd	P
Ybh_b_3	5,636	,022	Ybh_b_3	-1,157	43,841	,254

Farklı yıllardaki iki ayrı kurum personeli grubu yöreye özgü bitki ve hayvan türleri hakkında bilgiye sahip olma durumu bakımından Levene testi sonucuna göre eşit olmayan varyans dağılımı göstermektedir (Tablo 93-1). Eşit olmayan varyans t-

testine göre tespit edilen yargılardan $P < 0,05$ önem düzeyinde gruplar arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir farklılık yoktur (Tablo 93-2).

3.3.3.6. Kurum Personelinin İş Güvenliği ve Uluslararası Sözleşmeler Konusunda Hizmet İçi Eğitim Görme Durumu

Kurum personelinin iş güvenliği ve uluslararası sözleşmeler konusunda hizmet içi eğitim durumu tabloda verilmektedir (Tablo 94).

Tablo 94. Kurum personelinin iş güvenliği ve uluslararası sözleşmeler konusunda hizmet içi eğitim görme durumu

İş güvenliği ve uluslararası sözleşmeler konusunda bir hizmet içi eğitim gördünüz mü?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Evet	13	54,2	15	57,7
Hayır	11	45,8	11	42,3
Toplam	24	100	26	100

Katılımcıların iş güvenliği ve uluslararası sözleşmeler konusunda herhangi bir hizmet içi eğitim görüp görmedikleri öğrenilmek istendiğinde verilen cevaplardan 2011 yılı verilerine göre %54,2'sini temsil eden 13 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %57,7'sini temsil eden 15 kişinin de evet cevabını verdikleri tespit edilmektedir (Tablo 94).

Kurum personelinin iş güvenliği ve uluslararası sözleşmeler konusunda hizmet içi eğitim görme durumuna ait verileri, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $1,25 < 1,96$ ve $1,000 > 0,05$ olduğundan kurum personelinin iş güvenliği ve uluslararası sözleşmeler konusunda hizmet içi eğitim görme durumuna ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 95. Kurum personelinin iş güvenliği ve uluslararası sözleşmeler konusunda hizmet içi eğitim görme durumuna ait bağımsız t-testi tablosu

95-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			95-2. Eşit varyans t-testine göre t, sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	sd	P
İşçi_k_b_3	,219	,642	İşçi_k_b_3	-,246	48	,807

Farklı yıllardaki iki ayrı kurum personeli grubu iş güvenliği ve uluslararası sözleşmeler konusunda bir hizmet içi eğitim görme durumu bakımından Levene testi sonucuna göre eşit varyans dağılımı göstermektedir (Tablo 95-1). Eşit varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan, $P < 0,05$ önem düzeyinde gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur (Tablo 95-2).

3.3.4. Tutum/Tercih Bulguları ve Tartışma

3.3.4.1. Kurum Personelinin Uygulanan Halkla İlişkiler Çalışmaları Hakkındaki İzlenim Durumu

Kurum personelinin uygulanan halkla ilişkiler hakkındaki izlenim durumu tabloda gösterilmektedir (Tablo 96).

Tablo 96. Kurum personelinin yapılan halkla ilişkiler çalışmaları hakkındaki izlenim durumu

Genel olarak yapılan halkla ilişkiler çalışmaları hakkındaki izlenimleriniz nelerdir?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Çok İyi	8	33,3	15	57,7
Hiç İyi Değil	2	8,3	1	3,8
Bir Fikre Sahip Değilim	14	58,3	10	38,5
Toplam	20	100	26	100

Kurum personelinin 2011 yılı verilerine göre %58,3'ünü temsil eden 14 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %38,5'ini temsil eden 10 kişinin genel olarak uygulanan halkla ilişkiler çalışmaları hakkındaki izlenimleri hakkında bir fikirlerinin olmadığı tespit edilmektedir (Tablo 96).

Kurum personelinin 2011 yılı verilerine göre %33,3'ünü temsil eden 8 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %57,7'sini temsil eden 15 kişinin izlenimlerinin çok iyi olduğu tespit edilmektedir (Tablo 96).

Bir basın kuruluşunun halkla ilişkileri başka kuruluşların hepsinden farklı bir özellik taşımaktadır. Herhangi bir kuruluşun halkla ilişkileri, kuruluşun hedefi olan kitlenin destek ve beğenisini kazanma amacını taşıırken basın kuruluşu, hem hedef kitlenin beğeni düzeyini yükseltmek hem de bu düzeye layık olacak yayın politikası izlemek gibi zor bir halkla ilişkiler amacı gütmek zorundadır (Asna, 1993). Daday Orman İşletme Müdürlüğü'nde gerçekleştirilen halkla ilişkiler, kuruluşun hedefi olan kitlenin destek ve beğenisini kazanma amacını taşımıştır. İşletmede yapılan orman yönetim sertifikasının bilinirliğinin sağlanmasının ardından üretilecek olan çok özellikli ürüne beğeni düzeyini yükseltecek, çevreci yaklaşımları artmış, ürünlerinin korunmuş ormanlardan geldiğini bilen ve bu ürünleri isteyen hedef kitlenin yaratılmasında yayın politikasının özenle düzenlenmesinin gerekliliği çıkmaktadır. Daday Orman işletme Müdürlüğü bir basın kuruluşu gibi hedef kitlesinin sosyo-kültürel değişimini sağlayarak beğeni düzeyini yükseltecek yayın politikası izleme gereği ortaya çıkmaktadır.

Kurum personelinin yapılan halkla ilişkiler çalışmaları hakkındaki izlenimine ait verileri, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,861 < 1,96$ ve $,449 > 0,05$ olduğundan kurum personelinin yapılan halkla ilişkiler çalışmaları hakkındaki izlenimine ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 97. Kurum personelinin yapılan halkla ilişkiler çalışmaları hakkındaki izlenim durumu ait bağımsız t-testi tablosu

97-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			97-2. Eşit varyans t-testine göre t, sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	sd	P
OBM_hi_i_3	,543	,465	OBM_hi_i_3	-1,622	48	,111

Farklı yıllardaki iki ayrı kurum personeli grubu halkla ilişkiler çalışmaları hakkındaki izlenim durumu bakımından Levene testi sonucuna göre eşit varyans dağılımı göstermektedir (Tablo 97-1). Eşit varyans t-testine göre tespit edilen

yargılardan $P < 0,05$ önem düzeyinde gruplar arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir farklılık yoktur (Tablo 97-2).

3.3.4.2. Kurum Personelinin Uygulanan Sertifikasyon Çalışmaları Yeterliliği Konusundaki Görüşleri

Kurum personelinin sertifikasyonla ilgili yapılan halkla ilişkiler çalışmalarının yeterliliği hakkındaki görüşleri tabloda yer aldığı şekildedir (Tablo 98).

Tablo 98. Kurum personelinin sertifikasyonla ilgili yapılan halkla ilişkiler çalışmalarının yeterliliği hakkındaki görüşleri

Sertifikasyonla ilgili yapılan halkla ilişkiler çalışmaları yeterli midir?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Evet	11	45,8	14	53,8
Hayır	5	20,8	5	19,2
Bir fikrim yok	8	33,3	7	26,9
Toplam	24	100	26	100

Kurum personelinin 2011 yılı verilerine göre %33,3'ünü temsil eden 8 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %26,9'unu temsil eden 7 kişinin uygulanan halkla ilişkiler çalışmalarının yeterliliği hakkında bir fikirlerinin olmadığı tespit edilmektedir. Sertifikasyonla ilgili yapılan halkla ilişkiler çalışmalarının yeterliliği hakkında 2011 yılı verilerine göre %45,8'ini temsil eden 11 kişi ile 2012 yılı verilerine göre ise %53,8'ini temsil eden 14 kişinin de sertifikasyonla ilgili yapılan çalışmaları yeterli buldukları tespit edilmektedir (Tablo 98).

Ancak kurum personelinin 2011 yılı verilerine göre %20,8'ini temsil eden 5 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %19,2'sini temsil eden 5 kişinin de yeterli olmadığı görüşünde olduğu tespit edilmektedir (Tablo 98). Kurum personelinin etkinliklere önem verdiği önemi göstermektedir.

Kurum personelinin sertifikasyon çalışmaları yeterliliği hakkındaki görüşlerine ait verileri, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05

düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,283 < 1,96$ ve $1,000 > 0,05$ olduğundan kurum personelinin sertifikasyon çalışmalarını yeterliliği hakkındaki görüşlerine ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 99. Kurum personelinin sertifikasyonla ilgili yapılan halkla ilişkiler çalışmalarının yeterliliği hakkındaki görüşlerine ait bağımsız t-testi tablosu

99-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			99-2. Eşit varyans t-testine göre t, sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	Sd	P
OBM_hi_y_3	,022	,883	OBM_hi_y_3	-,575	48	,568

Farklı yıllardaki iki ayrı kurum personeli grubu sertifikasyonla ilgili yapılan halkla ilişkiler çalışmalarının yeterliliği hakkındaki görüşleri bakımından Levene testi sonucuna göre eşit varyans dağılımı göstermektedir (Tablo 99-1). Eşit varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan $P < 0,05$ önem düzeyinde gruplar arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir farklılık yoktur (Tablo 99-2).

3.3.4.3. Kurum Personelinin Yapılan Çalışmaların Kendileriyle Yeterince Paylaşılması Hakkındaki Görüşleri

Kurum personelinin yapılan çalışmaların kendileriyle yeterince paylaşılma konusundaki görüşlerinin; 2011 yılı verilerine göre %66,7'sini temsil eden 14 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %69,2'sini temsil eden 18 kişinin paylaşımın yeterli olduğu görüşü tespit edilmektedir (Tablo100).

Tablo 100. Kurum personelinin yapılan çalışmaların kendileriyle yeterince paylaşılma durumu hakkındaki görüşleri

Yapılan çalışmaların sizlerle yeterince paylaşıldığını düşünüyor musunuz?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Evet	14	66,7	18	69,2
Hayır	10	33,3	8	30,8
Toplam	24	100	26	100

Kurum personelinin yapılan çalışmaların kendileriyle yeterince paylaşılma konusundaki düşüncelerinin; 2011 yılı verilerine göre %33,3'ünü temsil eden 10 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %30,8'ini temsil eden 8 kişinin yeterince paylaşamadığı görüşünde oldukları tespit edilmektedir (Tablo 100).

Kurum personelinin yapılan çalışmaların kendileriyle paylaşılma yeterliliği durumuna ait verileri, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,385 < 1,96$ ve $,998 > 0,05$ olduğundan kurum personelinin yapılan çalışmaların kendileriyle paylaşılma yeterliliği durumuna ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 101. Kurum personelinin yapılan çalışmaların kendileriyle yeterince paylaşılma durumu hakkındaki görüşlerine ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

101-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			101-2. Eşit varyans t-testine göre t, sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	sd	P
Ser_pay_y_3	2,203	,144	Ser_pay_y_3	-,791	48	,433

Farklı yıllardaki iki ayrı kurum personeli grubu yapılan sertifikasyon çalışmalarının kurum personeli ile yeterince paylaşılması üzerine görüşleri bakımından Levene testi sonucuna göre eşit varyans dağılımı göstermektedir (Tablo 101-1). Eşit varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan $P < 0,05$ önem düzeyinde gruplar arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir farklılık yoktur (Tablo 101-2).

3.3.4.4. Kurum Personelinin Uygulanan Eğitim Programlarında Halkla İlişkiler Eğitiminin Verilmesi Gerekliliği Üzerine Görüşleri

Kurum personelinin halkla ilişkiler konusunda herhangi bir eğitim almalarına gerek olup olmadığı hakkındaki görüşleri Tablo 102'de gösterilmektedir.

Kurum içi personele uygulanan eğitim programlarında halkla ilişkiler konusunda herhangi bir eğitimin verilmesi hakkındaki düşünceleri öğrenilmek istenildiğinde eğitim olmalı diyenlerin 2011 yılı verilerine göre katılımcıların %62,5'ini temsil eden 15 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %84,6'sını temsil eden 22 kişi olduğu tespit edilmektedir (Tablo 102).

Tablo 102. Kurum personelinin uygulanan eğitim programlarında halkla ilişkiler eğitiminin verilmesi gerekliliği üzerine görüşleri

Kurum içi personele uygulanan eğitim programlarında halkla ilişkiler konusunda herhangi bir eğitimin verilmesi hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Eğitim olmalı	15	62,5	22	84,6
Eğitimin olması gerekmez	2	8,3	1	3,8
Bir fikrim yok	7	29,2	3	11,5
Toplam	24	100	26	100

Kurum içi personele uygulanan eğitim programlarında halkla ilişkiler konusunda herhangi bir eğitimin verilmesi hakkındaki düşünceleri öğrenilmek istenildiğinde eğitim olmalı diyenlerin 2011 yılı verilerine göre katılımcıların %62,5'ini temsil eden 15 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %84,6'sını temsil eden 22 kişi olduğu tespit edilmektedir (Tablo 102).

Bütün kamu kurum ve kuruluşlarında olduğu gibi yeni medya halkla ilişkiler aracı olarak yerel yönetimler tarafından da geniş bir şekilde kullanılmaktadır. Hatta yeni medya kullanımının dünyadaki örneklerine de bakıldığında bu uygulamaların öncelikli olarak yerel yönetimlerdeki uygulamalarla başlatılmış olup, sonra diğer kamu kurum ve kuruluşlarına yayılması dikkat çekmektedir (Safari, 2012). Dolayısıyla işletmeler bünyesinde tüm diğer kamu kuruluşları gibi halkla ilişkilerin ormancılıkta birim olarak çalışmaya geçmesiyle halkla ilişkiler eğitiminin kurum içinde verilmesi kabul gören genel bir uygulama olmaktadır.

Kurum personelinin halkla ilişkiler konusunda eğitim alma isteklerine ait verileri, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,781 < 1,96$ ve $,575 > 0,05$ olduğundan kurum personelinin halkla ilişkiler konusunda eğitim alma isteklerine ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 103. Kurum personelinin uygulanan eğitim programlarında halkla ilişkiler eğitiminin verilmesi gerekliliği üzerine görüşlerine ait bağımsız t-testi tablosu

103-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			103-2. Eşit varyans t-testine göre t, sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	Sd	P
Ki_hi_eğt_3	10,193	,002	Ki_hi_eğt_3	-1,741	41,780	,089

Farklı yıllardaki iki grup kurum personeli, kurum içi personele uygulanan eğitim programlarında halkla ilişkiler konusunda herhangi bir eğitimin verilmesi hakkındaki düşünceleri bakımından Levene testi sonucuna göre eşit olmayan varyans dağılımı göstermektedir (Tablo 103-1). Eşit olmayan varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan $P < 0,05$ önem düzeyinde gruplar arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir farklılık yoktur (Tablo 103-2).

3.3.4.5. Kurum Personelinin Orman İşletme Müdürlüklerinde Bir Alt Birim Olarak Çalışacak Halkla İlişkiler Ünitesine İhtiyaç Durumu Konusundaki Görüşleri

Katılımcıların Orman İşletme Müdürlükleri'nde bir alt birim olarak çalışacak "Halkla İlişkiler" ünitesine ihtiyaç var mıdır, konusundaki görüşleri öğrenilmek istenilmiştir. En yüksek oranda 2011 yılı verilerine göre %41,7'sini temsil eden 10 kişi ile 2012 yılı verilerine göre % 23,1'ini temsil eden 6 kişinin de olması gerekir görüşünde olduğu tespit edilmektedir (Tablo 104).

Katılımcıların Orman İşletme Müdürlüklerinde bir alt birim olarak çalışacak "Halkla İlişkiler" ünitesine ihtiyaç durumu konusundaki görüşleri öğrenilmek istenilmiştir. 2011 yılı verilerine göre %29,2'sini temsil eden 7 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %30,8'ini temsil eden 8 kişinin de çok iyi olur görüşünde olduğu tespit edilmektedir. Katılımcıların %8,3'ünü temsil eden 2 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %38,5'ini temsil eden 10 kişinin de bazı hallerde olması gerekir görüşünde olduğu tespit edilmektedir (Tablo 104). Araştırma yapılan İzmir Belediyesi ile ilgili olarak 26 İzmir belediyesinin 16'sında halka ilişkiler ve tanıtım birimi ya da bölümü bulunmakta iken 10'nunda ise bu birim ya da bölüme rastlanılmamıştır (Yurdakul ve ark., 2011). Bir kamu kuruluşu olan Daday Orman İşletme Müdürlüğü'nde ve Türkiye'deki diğer tüm işletme müdürlüklerinde halka ilişkiler ve tanıtım birimi ya da bölümü

bulunmamaktadır. Türkiye’deki devletin veya özel sektörün işletmeleri bünyesinde halkla ilişkiler birimleri zaman içinde oluşturulmuş olsa da farklı bir işletmecilik yapısına sahip Devlet Orman İşletmeleri bünyesinde halkla ilişkiler birimlerinin yapılandırılmasına müsait olup olmadığının belirlenmesi zaman içinde yapılacak çalışmalarla ortaya konulabilir.

Tablo 104. Kurum personelinin Orman İşletme Müdürlükleri’nde bir alt birim olarak çalışacak “Halkla İlişkiler” ünitesine ihtiyaç durumu konusundaki görüşleri

Orman İşletme Müdürlüklerinde bir alt birim olarak çalışacak ‘Halkla İlişkiler’ ünitesine ihtiyaç var mıdır?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Çok iyi olur	7	29,2	8	30,8
Olması gerekir	10	41,7	6	23,1
Bazı hallerde	2	8,3	10	38,5
Olması gerekmez	-	-	1	3,8
Bir fikrim yok	5	20,8	1	3,8
Toplam	24	100	26	100

Bir kamu kuruluşu olarak belediyeler halkla ilişkiler ile ilgili birim oluşturmuş bulunmaktadır. Ormancılıkta da işletme bünyesinde halkla ilişkiler biriminin işlerini yoğun çalışma sistemine sahip olan işletme şefleri yürütmektedir. İşletme bünyesinde ayrıca bir birim bulunmadığı tespit edilmiştir (Anonim, 2012).

Tablo 105. Kurum personelinin Orman İşletme Müdürlükleri’nde bir alt birim olarak çalışacak “Halkla İlişkiler” ünitesine ihtiyaç durumu konusundaki görüşlerine ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

105-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			105-2. Eşit varyans t-testine göre t, sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	sd	P
OİM_hi_br_3	1,754	,192	OİM_hi_br_3	-,406	48	,686

Kurum personelinin ‘Orman İşletme Müdürlükleri’nde bir alt birim olarak çalışacak “Halkla İlişkiler” ünitesinin var olması konusundaki görüşlerine ait verileri, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü

test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre Zhesap<Ztablo ve P>0,05 yani ,600<1,96 ve ,864>0,05 olduğundan kurum personelinin 'Orman İşletme Müdürlükleri'nde bir alt birim olarak çalışacak "Halkla İlişkiler" nitesinin var olması konusundaki görüşlerine ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Farklı yıllardaki iki ayrı kurum personeli grubu Orman İşletme Müdürlüğü'nde ayrıca bir halkla ilişkiler ünitesinin yapılandırılmasına ihtiyaç durumu görüşleri bakımından Levene testi sonucuna göre eşit varyans dağılımı göstermektedir (Tablo 105-1). Eşit varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan P<0,05 önem düzeyinde gruplar arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir farklılık yoktur (Tablo 105-2). Her iki grup da çoğunlukla ayrıca bir halkla ilişkiler birimine ihtiyaç olduğu görüşündedirler.

3.3.5. Davranış Bulguları ve Tartışma

3.3.5.1. Kurum Personelinin Sertifikasyonda Yapılan Faaliyetlere Katkılarının Olma Durumu Hakkındaki Görüşleri

Kurum personelinin etkinlik çalışmalarına katkılarının durumu hakkındaki görüşleri tabloda verildiği şekildedir (Tablo 106).

Tablo 106. Kurum personelinin sertifikasyonda yapılan faaliyetlere katkılarının olma durumu hakkındaki görüşleri

Sertifikasyon sürecindeki yapılan faaliyetlere bir katkınız olduğunu düşünüyor musunuz?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Evet	12	50	17	65,4
Hayır	3	12,5	6	23,1
Düşünmedim	9	37,5	3	11,5
Toplam	24	100	26	100

Katılımcılara "Sertifikasyon sürecindeki yapılan faaliyetlere bir katkınızın olduğunu düşünüyor musunuz?" sorusuna katılımcıların verdiği cevaplar içinde 2011 yılı

verilerine göre en yüksek oranda %50'sini temsil eden 12 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %65,4'ünü temsil eden 17 kişinin de bir katkılarının olduğunu düşündüklerini ifade etmektedirler. Katılımcıların 2011 yılı verilerine göre %12,5'ini temsil eden 3 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %23,1'ini temsil eden 6 kişinin de bir katkılarının olmadığını düşündüklerini ifade etmektedirler. Katılımcıların 2011 yılı verilerine göre %37,5'ini temsil eden 9 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %11,5'ini temsil eden 3 kişinin de hiç düşünmedikleri ifade etmektedirler (Tablo 106).

Kurum personelinin sertifikasyon sürecindeki yapılan faaliyetlere herhangi bir katkılarının olmasına dair görüşlerine ait verileri, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,917 < 1,96$ ve $,369 > 0,05$ olduğundan kurum personelinin sertifikasyon sürecindeki yapılan faaliyetlere herhangi bir katkılarının olmasına dair görüşlerine ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 107. Kurum personelinin sertifikasyonda yapılan faaliyetlere katkılarının olma durumu hakkındaki görüşlerine ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

107-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			107-2. Eşit varyans t-testine göre t, sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	sd	P
Katkı_3	8,423	,006	Katkı_3	-1,739	42,390	,089

Farklı yıllardaki iki ayrı kurum personeli grubu sertifikasyon sürecinde yapılan faaliyetlere katkılarının olması hakkındaki düşünceleri bakımından Levene testi sonucuna göre eşit olmayan varyans dağılımı göstermektedir (Tablo 107-1). Eşit olmayan varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan $P < 0,05$ önem düzeyinde gruplar arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir farklılık yoktur (Tablo 107-2).

3.3.5.2. Kurum Personelinin Dünya Çevre Günü'nde Yapılan Faaliyetlerden Haberdar Olma Durumu

Kurum personelinin Dünya Çevre Günü'nde yapılan faaliyetlerden haberdar edilme durumları tabloda verilmektedir (Tablo 108).

Kurum personelinin 2011 yılı verilerine göre %87,5'ini temsil eden 21 kişinin yapılan faaliyetlerden haberdar olmadığını ifade ederken; %12,5'ini temsil eden 3

kişinin Dünya Çevre Günü'nde yapılan faaliyetlerden haberdar olduklarını belirtmektedirler (Tablo 108).

Tablo 108. Kurum personelinin Dünya Çevre Günü'nde yapılan faaliyetlerden haberdar olma durumu

Dünya Çevre Günü'nde ne gibi faaliyetler yapılmıştır?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Evet	3	12,5	11	42,3
Hayır	21	87,5	15	57,7
Toplam	24	100	26	100

Kurum personelinin 2012 yılı verilerine göre %57,7'sini temsil eden 15 kişinin Dünya Çevre Günü'nde ne gibi faaliyetler yapıldığını bilmediklerini ifade ederken, %42,3'ünü temsil eden 11 kişinin de faaliyetlerden haberdar olduklarını ifade ettikleri tespit edilmektedir (Tablo108). Etkinlik kapsamında kurum içi iletişim konusunda yeterliliğe ulaşabilmek için tüm çalışanlara internet yolu ile e-mail gönderilmesi ekonomik açıdan da uygun olabilir.

Kurum personelinin “Dünya Çevre Günü” ile ilgili yapılan faaliyetlerle ilgili görüşlerine dair verileri, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre Zhesap<Ztablo ve P>0,05 yani 1,053<1,96 ve ,217>0,05 olduğundan kurum personelinin “Dünya Çevre Günü” ile ilgili yapılan faaliyetlerle ilgili görüşlerine ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 109. Kurum personelinin Dünya Çevre Günü'nde yapılan faaliyetlerden haberdar olma durumuna ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

109-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			109-2. Eşit varyans t-testine göre t, sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	sd	P
Çev_gün_3	26,729	,000	Çev_gün_3	-2,474	43,951	,017

Farklı yıllardaki iki ayrı kurum personeli grubu Dünya Çevre Günü'nde yapılan faaliyetlerin varlığı bakımından Levene testi sonucuna göre eşit olmayan varyans dağılımı göstermektedir (Tablo 109-1). Eşit olmayan varyans t-testine göre tespit

edilen yargılardan $P < 0,05$ önem düzeyinde gruplar arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir farklılık yoktur (Tablo 109-2).

3.3.5.3. Kurum Personelinin Kurum İçi Haberleşme Konusundaki Görüşleri

Kurum personelinin kurum içi haberleşmeye dair görüşleri tabloda verilmektedir (Tablo 110).

Tablo 110. Kurum personelinin kurum içi haberleşme konusundaki görüşleri

Kurumda kurum içi haberleşme var mıdır?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Evet	20	83,3	25	96,2
Hayır	4	16,7	1	3,8
Toplam	24	100	26	100

Kurumda kurum içi haberleşme durumu ortaya konulmak istenmektedir. Bunun için katılımcıların 2011 yılı verilerine göre verdikleri cevapların içinde %83,3'ünü temsil eden 20 kişinin haberleşmenin olduğunu ifade etmektedirler. Bununla birlikte 2012 yılı verilerine göre %96,2'sini temsil eden 25 kişinin de kurum içi haberleşmenin olduğu yönünde cevap verdiği tespit edilmektedir (Tablo 110).

Kurum personelinin kurum içi haberleşme durumu ile ilgili görüşlerine dair verileri, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,453 < 1,96$ ve $,986 > 0,05$ olduğundan kurum personelinin kurum içi haberleşme durumu ile ilgili görüşlerine ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 111. Kurum personelinin kurum içi haberleşme konusundaki görüşlerine ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

111-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			111-2. Eşit varyans t-testine göre t, sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	sd	P
Ki_hbr_3	10,815	,002	Ki_hbr_3	-1,479	33,784	,149

Farklı yıllardaki iki ayrı kurum personeli grubu kurumda kurum içi haberleşmenin olma durumu bakımından Levene testi sonucuna göre eşit olmayan varyans dağılımı göstermektedir (Tablo 111-1). Eşit olmayan varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan $P < 0,05$ önem düzeyinde gruplar arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir farklılık yoktur (Tablo 111-2). Her iki grup da kurum içi haberleşmenin olduğu konusunda hem fikir oldukları bulgusuna ulaşılmaktadır.

3.3.5.4. Kurumun Gerçekleştireceği Etkili Bir Halkla İlişkiler Çalışmasının Paydaşlar Arasında Oluşan Anlaşmazlıkların Giderilmesinde ve Sayısının Azaltılmasında Kurum Personeline Göre Etkililik Düzeyi

Kurum personelinin 2011 yılı verilerine göre %29,2'sini temsil eden 7 kişi ile 2012 yılı verilerine göre ise %3,8'ini temsil eden 1 kişinin kurumun gerçekleştireceği etkili bir halkla ilişkiler çalışmasının, paydaşlar arasında oluşan anlaşmazlıkların giderilmesinde ve sayısının azaltılmasında hiçbir etkisinin olmayacağı yönünde görüş bildirdiği tespit edilmektedir. Katılımcıların 2011 yılı verilerine göre %4,2'sini temsil eden 1 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %3,8'ini temsil eden 1 kişinin kurumun gerçekleştireceği etkili bir halkla ilişkiler çalışmasının paydaşlar arasında oluşan anlaşmazlıkların giderilemeyeceği ve sayısının azaltılamayacağı görüşünde olduğu tespit edilmektedir (Tablo 112).

Katılımcıların 2011 yılı verilerine göre %16,7'sini temsil eden 4 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %15,4'ünü temsil eden 4 kişinin kurumun gerçekleştireceği etkili bir halkla ilişkiler çalışmasının paydaşlar arasında oluşan anlaşmazlıkların belki giderileceği ve sayısının belki azaltılabileceği görüşünde olduğu tespit edilmektedir. Katılımcıların 2011 yılı verilerine göre %20,8'ini temsil eden 5 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %42,3'ünü temsil eden 11 kişinin kurumun gerçekleştireceği etkili bir halkla ilişkiler çalışmasının paydaşlar arasında oluşan anlaşmazlıkların giderilebileceği ve sayısının azaltılabileceği görüşünde olduğu tespit edilmektedir. Katılımcıların 2011 yılı verilerine göre %29,2'sini temsil eden 7 kişi ile 2012 yılı verilerine göre %34,6'sını temsil eden 9 kişinin kurumun gerçekleştireceği etkili bir halkla ilişkiler çalışmasının paydaşlar arasında oluşan anlaşmazlıkların kesinlikle giderilebileceği ve sayısının kesinlikle azaltılabileceği görüşünde olduğu tespit edilmektedir (Tablo 112).

Tablo 112. Kurumun gerçekleştireceği etkili bir halkla ilişkiler çalışmasının paydaşlar arasında oluşan anlaşmazlıkların giderilmesinde ve sayısının azaltılmasında kurum personeline göre etkililik düzeyi

Kurumun gerçekleştireceği etkili bir halkla ilişkiler çalışması, sizce paydaşlar arasında oluşan anlaşmazlıkların giderilmesinde ve sayısının azaltılmasında etkili olabilir mi?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Kesinlikle azalır	7	29,2	9	34,6
Azalır	5	20,8	11	42,3
Belki azalır	4	16,7	4	15,4
Azaltmaz	1	4,2	1	3,8
Hiçbir etkisi olmaz	7	29,2	1	3,8
Toplam	24	100	26	100

Kurum personelinin kurumun gerçekleştireceği etkili bir halkla ilişkiler çalışmasının paydaşlar arasındaki anlaşmazlıkların giderilmesi hakkındaki görüşlerine ait verileri, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,951 < 1,96$ ve $,326 > 0,05$ olduğundan kurum personelinin kurumun gerçekleştireceği etkili bir halkla ilişkiler çalışmasının paydaşlar arasındaki anlaşmazlıkların giderilmesi hakkındaki görüşlerine ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 113. Kurumun gerçekleştireceği etkili bir halkla ilişkiler çalışmasının paydaşlar arasında oluşan anlaşmazlıkların giderilmesinde ve sayısının azaltılmasında kurum personeline göre etkililik düzeyine ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

113-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			113-2. Eşit varyans t-testine göre t, sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	sd	P
K_pay_hi_3	11,770	,001	K_pay_hi_3	-2,144	38,009	,039

Farklı yıllardaki iki ayrı kurum personeli grubu kurumun gerçekleştireceği etkili bir halkla ilişkiler çalışmasının paydaşlar arasında oluşan anlaşmazlıkların

giderilemeyeceği ve sayısının azaltılamayacağı görüşünde hakkındaki görüşleri bakımından Levene testi sonucuna göre eşit olmayan varyans dağılımı göstermektedir (Tablo 113-1). Eşit olmayan varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan $P < 0,05$ önem düzeyinde gruplar arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir farklılık vardır (Tablo 113-2). İki grup kurum personelinin görüşlerinde iki yıl içinde önemli bir değişimin gerçekleştiği kesinlikle azaltır ve azaltır görüşünde olanların oranında artış meydana gelirken, azaltmaz ve hiçbir etkisi olmaz diyenlerin oranında azalma meydana geldiği tespit edilmiştir. İki grup arasında halkla ilişkiler çalışmalarının belirgin bir şekilde etkisi olmaya başladığı görüşü hâkim olmaya başlamış denilebilir.

3.3.5.5. Kurumun Personeli Arasındaki Çatışmaların Giderilmesi ve Sayısının Azaltılmasında Halkla İlişkiler Etkililik Düzeyi

Kurum personelinin 2011 yılı verilerine göre %20,8'ini temsil eden 5 kişi ile 2012 yılı verilerine göre ise %3,8'ini temsil eden 1 kişinin hiçbir etkisinin olmayacağı cevabını verdiği tespit edilmektedir (Tablo 114).

Tablo 114. Kurumun personeli arasındaki çatışmaların giderilmesi ve sayısının azaltılmasında halkla ilişkiler etkililik düzeyi

Kurumun personeli arasındaki çatışmaların giderilmesi ve sayısının azaltılmasında halkla ilişkiler etkililik düzeyi nedir?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Kesinlikle azaltır	9	37,5	8	30,8
Azaltır	4	16,7	10	38,5
Belki azaltır	6	25	6	23,1
Azaltmaz	-	-	1	3,8
Hiçbir etkisi olmaz	5	20,8	1	3,8
Toplam	24	100	26	100

Kurum personelinin 2012 yılı verilerine göre ise %3,8'ini temsil eden 1 kişinin kurumun gerçekleştireceği etkili bir halkla ilişkiler çalışmasının, kurum çalışanları arasında oluşan anlaşmazlıkların giderilemeyeceği sayısının azaltılamayacağı yönünde görüş bildirdiği tespit edilmektedir (Tablo 114).

Kurum personelinin 2011 yılı verilerine göre %25'ini temsil eden 6 kişi ile 2012 yılı verilerine göre ise %23,1'ini temsil eden 6 kişinin kurumun gerçekleştireceği etkili bir halkla ilişkiler çalışmasının, kurum çalışanları arasında oluşan anlaşmazlıkların belki giderileceği ve sayısının belki azaltılabileceği yönünde görüş bildirdiği tespit edilmektedir (Tablo 114).

Kurum personelinin 2011 yılı verilerine göre %16,7'sini temsil eden 4 kişi ile 2012 yılı verilerine göre ise %38,5'ini temsil eden 10 kişinin kurumun gerçekleştireceği etkili bir halkla ilişkiler çalışmasının, kurum çalışanları arasında oluşan anlaşmazlıkların giderileceği ve sayısının azaltılabileceği yönünde görüş bildirdiği tespit edilmektedir (Tablo 114).

Kurum personelinin 2011 yılı verilerine göre %37,5'ini temsil eden 9 kişi ile 2012 yılı verilerine göre ise %30,8'ini temsil eden 8 kişinin kurumun gerçekleştireceği etkili bir halkla ilişkiler çalışmasının, kurum çalışanları arasında oluşan anlaşmazlıkların kesinlikle giderileceği ve sayısının kesinlikle azaltılabileceği yönünde görüş bildirdiği tespit edilmektedir (Tablo 114).

Kurum personelinin kurumun gerçekleştireceği etkili bir halkla ilişkiler çalışmasının, kurum çalışanları arasında oluşan anlaşmazlıkların giderilmesi ve sayısının azaltılması hakkındaki görüşlerine ait verileri, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,600 < 1,96$ ve $,864 > 0,05$ olduğundan kurum personelinin kurumun gerçekleştireceği etkili bir halkla ilişkiler çalışmasının paydaşlar arasındaki anlaşmazlıkların giderilmesi ve sayısının azaltılması hakkındaki görüşlerine ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 115. Kurumun personeli arasındaki çatışmaların giderilmesi ve sayısının azaltılmasında halkla ilişkiler etkililik düzeyine ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

115-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			115-2. Eşit varyans t-testine göre t, sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	sd	P
K_kc_hi_3	6,395	,015	K_kc_hi_3	-1,032	39,877	,308

Farklı yıllardaki iki ayrı kurum personeli grubu kurumun gerçekleştireceği etkili bir halkla ilişkiler çalışmasının, kurum çalışanları arasında oluşan anlaşmazlıkların kesinlikle giderileceği ve sayısının kesinlikle azaltılabileceği yönündeki görüşleri bakımından Levene testi sonucuna göre eşit olmayan varyans dağılımı göstermektedir (Tablo 115-1). Eşit olmayan varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan $P < 0,05$ önem düzeyinde gruplar arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir farklılık yoktur (Tablo 115-2).

3.3.5.6. Kurum Personelinin Amirleri Tarafından Takdir Edilmeleri Durumu

Kurum personeline “Amirleriniz tarafından takdir ediliyor musunuz?” diye sorulduğunda verdikleri cevaplar içinde en yüksek oranda 2011 yılı verilerine göre %37,5’ini temsil eden 9 kişi genellikle cevabını verirken 2012 yılı verilerine göre ise %34,6’sını temsil eden 9 kişinin de genellikle cevabını verdikleri öğrenilmektedir (Tablo 116).

Tablo 116. Kurum personelinin amirleri tarafından takdir edilme durumu

Kurum personelinin üstleri tarafından takdir ediliyor musunuz?	2011		2012	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Daima	7	29,2	7	26,9
Genellikle	9	37,5	9	34,6
Bazen	7	29,2	8	30,8
Hiçbir zaman	1	4,2	2	7,7
Toplam	24	100	26	100

Takdir yetkisi; çeşitli araç, teknik ve yöntemlerle ilgili bir tercih meselesi olarak görülebileceği gibi, bilişsel yetenek ve uzmanlık birikimlerinin kurumsal yapıya aktarılmasıyla ilgili bir konu olarak da değerlendirilebilmektedir. Geleneksel kamu yönetiminde yöneticiler, hem dışsal etkilerden uzak ve etkin bir biçimde kurumsal etkinlikleri sürdürmeye hem de siyaseten belirlenen hedefleri gerçekleştirmeye; formalite, kural ve normları eksiksiz uygulamaya çalışmaktadır. Geleneksel yönetimin sınırlandırıcı ve koruyucu yaklaşımı, yönetsel karar ve eylemlerde daha pratik, hızlı ve uygun sonuçlar elde etmek için terk edilmiştir. Yönetsel sorumlulukta dikkatler, sıkı kural ve izlekler yerine sonuçlar ve başarımlar üzerine çevrilmiştir. Verimlilik, etkinlik ve ekonomiklik, yönetsel sürece yön veren başlıca ilkeler haline gelmiştir (Yıldırım, 2010).

Kurum personelinin üstlerince takdir edilme durumuna ait verileri, K-S testi ile test edilerek normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. 0,05 düzeyinde çift yönlü test kritik değeri 1,96'dır. K-S testine göre $Z_{hesap} < Z_{tablo}$ ve $P > 0,05$ yani $,272 < 1,96$ ve $1,000 > 0,05$ olduğundan kurum personelinin üstlerince takdir edilme durumuna ait verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 117. Kurum personelinin amirleri tarafından takdir edilme durumuna ait bağımsız iki örnek t-testi tablosu

117-1. Levene testi sonuçlarına göre F ve P değerleri			117-2. Eşit varyans t-testine göre t, sd, P değerleri			
Sorular	F	P	Sorular	T	sd	P
Takdir_3	1,041	,313	Takdir_3	-,650	48	,519

Farklı yıllardaki iki ayrı kurum personeli grubu amirleri tarafından takdir edilmeleri hakkındaki görüşleri bakımından Levene testi sonucuna göre eşit varyans dağılımı göstermektedir (Tablo 117-1). Eşit varyans t-testine göre tespit edilen yargılardan $P < 0,05$ önem düzeyinde gruplar arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir farklılık yoktur (Tablo 117-2).

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Daday Orman İşletme Müdürlüğü'nde uygulanan halkla ilişkiler etkinlikleri; eğitim seminerleri sertifikasyon kapsamında üç farklı hedef kitleye uygulanan anketlerden elde edilen verilerin istatistikî analiz sonuçları, sonuç ölçüm yöntemi çeşitlerine göre değerlendirilerek bu tez çalışması ile etkinlik ölçüm sonuçları ortaya konulmuştur. Halkla ilişkiler etkinlikleri ön çalışmasının yapılması, planlanması, hazırlanıp uygulanması, gerekli düzenlemelerin yapıldıktan sonra ölçümleme ve değerlendirmenin yapılması raporlanması aşamalarından oluşur. Uygulama sonuçlarından elde edilen veriler, yeniden etkinlik planlamasında gerekli değişikliklere gidilmesi için veri olarak kullanılmaktadır. Etkinliklerin yeniden planlanması, hazırlanması, uygulanması ve sonuçlarının değerlendirilmesi aşamaları tek tek uzman ekip tarafından iletişimin bütünleşik yönetimi kapsamında gerçekleştirilmesi daha başarılı bir çalışmanın ortaya konulmasında en önemli etken olacaktır.

4.1. Etki Seviyesi Aşamalarına Göre Orman Üretim İşçilerine Ait Sonuç ve Öneriler

Mesajı öğrenenlerin bilgi düzeyi farkındalığı sonuçları incelenmiştir. Orman üretim işçilerinin sertifikasyonu çeşitli yazılı/basılı yayın araçlarından öğrenerek konu hakkında farkındalıkları olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Orman üretim işçilerinin sertifikasyon kapsamındaki alınan eğitime ilgi gösterdiği, kullanılan yazılı/basılı yayın araçları ile farkındalıklarının olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Verilmek istenen mesajların alındığı, mesajları iletmede kullanılan yöntemin farkındalıklarını oluşturmada etkin olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle orman işletmesinin orman üretim işçilerinin bilgilendirilmesinde özellikle yazılı/basılı yayın araçlarını daha sıklıkla kullanması ve daha fazla ağırlık vermesi gerekmektedir. Orman üretim işçilerinin cep telefonlarına birer mesaj ile daha kolay bilgilendirilmeleri sağlanabilir. Orman üretim işçileri için uygulanan etkinliklerin herhangi bir farkındalık oluşturmamış olduğu H_0 hipotezi çürütülerek H_1 hipotezi ispatlanmıştır.

Kavraması artanların sayısı ve tutumları değişenlerin sayısı incelenmiştir. Orman üretim işçilerinin iş güvenliği bilgisine sahip oldukları tespit edilmiştir. Orman

Üretim işçilerinin eğitimlerde verilen bilgiler doğrultusunda çalışmaları esnasında kazalara karşı kendilerini korumak, oluşabilecek kazaları azaltmak ve önlemek adına aldıkları iş bilgisi eğitiminin hatırdaki kalıcı özellik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Kaza oranındaki azalış KKE kullanımının iş çeşidine uygun olarak giyilmeye başlaması da bu sonucu desteklemektedir. Orman retim işçilerinin sürdürülebilir odun üretimi ve teknikleri konusunu kavradıkları tespit edilmiştir. Orman retim işçilerinin sertifikasyon konusunda bilgi sahibi olmaları özellikle orman işletmesinin sertifikasyon ile ilgili yaptıkları çalışmalardan kaynaklanmaktadır. Orman retim işçilerine mesleğe başlamadan verilecek eğitimin işçilerin bilgili olarak işe başlamasını, üretim içine daha hazır olmalarını sağlayabilir. Meslek ncesi eğitim, eğitimli işçilerle birlikte hem orman işletmesinin daha verimli çalışmasını sağlayacak hem de orman üretim işçilerinin daha bilinçli bir şekilde çalışmasını sağlayarak iş güvenliği ve sağlığı açısından da fayda sağlayacaktır. Teknik eğitimlerin hatırdaki kalıcı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Orman retim işçileri için uygulanan etkinlikler hedef kitlede kalıcı bilgi oluşturamamıştır olarak belirlenen Ho hipotezi reddedilerek H1 hipotezi kabul edilmiştir.

Orman retim işçilerinin orman yönetimi için yapılan eğitim seminerlerini yeterli bulma tutumlarında değişim gerçekleşmiştir. Orman retim işçilerinin sertifikasyon kapsamında yapılan eğitim seminerlerini yeterli görme oranında ikinci grupta artış yaşanmıştır. Orman retim işçilerinin Orman İşletme Müdürlüğü'nün halkla ilişkiler çalışmaları hakkındaki izlenimleri hakkında çok iyi, iyi ve orta düzeyde olduğu görüşünde birleşmektedirler. Orman retim işçileri arasında Orman İşletme Müdürlüğü'nün genel anlamda yaptıkları işleri ve sertifikasyon kapsamında yaptıkları çalışmaları kendileriyle paylaştıkları görüşü hkimdir. Bu durumda orman işletmesinin yaptıkları çalışmalar hakkında paydaşları bilgilendirdikleri sonucuna ulaşılmaktadır. İçine kapanık Devlet Orman İşletmeleri'nde klasik yönetim anlayışından uzaklaşılarak, Daday Orman İşletme Müdürlüğü rneğinde olduğu gibi şeffaflığın ön planda olduğu, halkla ilişkilere önem veren, hedef kitleye açık bir işletme haline dönüşümü süreci gerçekleşmektedir sonucuna da varılmaktadır. Sertifikasyon kapsamında paydaşlarla bilgi paylaşımı prensibine göre hareket edildiği sonucuna ulaşılmaktadır. Orman retim işçileri için uygulanan etkinlikler

hedef kitle tutum ve tercihlerinde bir değişiklik oluşturmamıştır olarak iddia edilen H_0 hipotezi reddedilerek H_1 hipotezi kabul edilmiştir.

İstenilen davranışı tekrarlayanların sayısı incelenmiştir. Orman üretim işçilerinin iş sağlığı ve güvenliği konusunda sertifikasyon sürecinde yeterli derecede eğitim aldıkları, aldıkları eğitimle birlikte orman işinin sağlıklı yapılabilmesi, üretim ekipmanlarının kullanılması ve yeterliliği ile ilgili konularda bilgi sahibi oldukları görülmektedir. Bu durum orman üretim işçilerine yönelik üretim ekipmanları ile ilgili çalışmalar ve eğitim faaliyetlerinin yeterli düzeye ulaştığını göstermektedir. Alınan eğitim ile birlikte işin gereklerine göre koruyucu iş elbiselerini doğru şekilde kullanmaya başladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bunun neticesinde özellikle orman üretimi sırasında iş kazalarının belirgin bir Şekilde düşüş gösterdiği ve orman üretim işçilerinin bilgilenmeleri ile paralel olarak daha bilinçli çalıştıkları anlaşılmaktadır. Bu durum öncelikle KKE'lerin kullanımının artması ve doğru kullanımları ile iş güvenliği ve sağlıği konusunda yeterli eğitimi almalarından kaynaklandığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu durumun devamı için özellikle orman üretim içi esnasında orman işçiliği, iş kazaları ve korunma yolları ve üretim ekipmanlarının kullanımları ile ilgili daha fazla eğitim ve bilgilendirme yapılması gerekmektedir. Ancak KKE ormancılık üretiminde kullanılacak düzeyde ergonomik olmadığından daha ergonomik kişisel koruyucu ekipmanlar gerekmektedir. Orman üretim işçilerinin için daha ergonomik her iş için gerekli olan iş elbisesinin giyimi yönünde bir eğitim ile daha ergonomik iş elbiselerinin ihalesinin yapılması mantıklı bir yaklaşım olacaktır. Sertifikasyon kapsamında orman üretim işçilerinin aldığı eğitimler davranışlarda değişiklik meydana getirmiştir.

Orman üretim işçilerinin ilkyardım setine sahip oldukları tespit edilmiştir. Orman üretim işçilerinin ilkyardım setine sahip olmaları sertifikasyon prensipleri gereği istenmektedir. İlkyardım setine sahip olmaları üretim sırasında bir yaralanma anında hastaneye ulaşıncaya kadar kendilerine ilk müdahalenin yapılması aından önem taşımaktadır. Orman üretim işçilerine ilkyardım setini yanlarında bulundurmanın önemi, çeşitli halkla ilişkiler etkinlikleri ile tekrar anlatılması gerekmektedir. Halkla ilişkilerdeki etkinliklerin etkisinin arttırılması tekrar kuralı ile sağlanabilecek bir durumu ifade etmektedir.

Orman üretim işçilerinin makine motor yağlarını değerlendirme davranışında değişiklik meydana gelmiştir. Orman üretim işçilerinin yıllar içinde kazanmış oldukları alışkanlıklarından vazgeçmekte zorlanmaktadırlar. Bu nedenle özellikle makine ve motor yağlarının depo edilmesi ya da çalışma alanında bırakılmaması konusunda daha fazla eğitim ve bilgilendirme faaliyetlerine zaman ayrılması gerekmektedir. İşletmenin üretim zamanı alanları belirli aralıklarla kontrol ederek, konu ile ilgili yaptırımının oluşturulması, orman üretim işçilerinin olumlu yöndeki davranış değişiminde etkili olabilecektir.

Orman üretim işçilerinin üretim sırasında oluşan çöpleri değerlendirme yöntemi arasında anlamlı bir farklılık vardır. Üretim sırasında ortaya çıkan çöplerin, çöp toplama yerlerinde uygun şekilde biriktirildiği bulgusuna dayanarak tercih ve tutumlarda değişimin olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Bu değişiklik davranışlara da olumlu olarak yansımaktadır. Orman üretim işçilerinin yapılan halkla ilişkiler etkinlikleri sonucunda tutumlarının olumlu yönde olduğu ancak tutumlarında değişiklik olanların sayısında anlamlı bir farklılık oluşmadığı tespit edilmiştir.

Ormancılık faaliyetleri yapılacak alanda önceden orman köylüsü olarak işaret ve işaretçileri, bilgilendirme panolarını, genel duyumları dikkate aldıkları davranışlarını ona göre düzenledikleri tespit edilmiştir.Ormancılık faaliyetleri yapılacak alanda önceden orman köylüsü olarak işaret ve işaretçileri, bilgilendirme panolarını veya genel duyumları dikkate alma davranışı arasında 2011 ve 2012 yılları karşılaştırıldığında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Orman üretim işçilerine Daday Devlet Orman İşletmeleri'nde yol güzergâhı üzerine bilgilendirme panoları asarak köylüyü alanda ormancılık çalışması olduğu yönünde haberdar etme İşletme Müdürlüğü'nde ilk kez uygulanmaktadır. Orman köylüsünün traktörü veya bir taşıtı ile orman yolundan geçerken oluşabilecek kazaları önleme açısından önemli olduğu yol güzergâhı üzerinde panoların açıkça görüldüğü tespit edilmiştir. Orman üretim işçilerinden istenilen davranışı gerçekleştirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Orman üretim işçileri için uygulanan etkinlikler hedef kitlede davranış değişikliği oluşturmamıştır olarak ifade edilen Ho hipotezi reddedilerek H1 hipotezi kabul edilmiştir.

Soysal ve kültürel değişiklik incelenmiştir. Orman üretim işçilerinin verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde; ormancılıkta mesleki eğitime büyük oranda ihtiyaç duydukları tespit edilmektedir. Bu bağlamda, orman üretim işçilerinin sertifikasyon kapsamında aldıkları eğitim ile birlikte ilkyardım, iş güvenliği ve sağlığı, üretim sırasında oluşan yağların yağ depolarında biriktirilmesi ve çöpleri değerlendirme konularında yeterince bilgi sahibi oldukları görülmektedir. Orman üretim işçilerinde verilen eğitimlerin ardından sahada yapılan uygulamalar ile orman üretim işçilerinin bilgilerini pekiştirmiştir. Hemen ardından gerçekleştirilen basın/yayın araçları ile yapılan işin medya araç ve yöntemleri ile hedef kitlelere duyurulması, bir şekilde sertifikasyon uyum yasalarının diktesiyle de sosyal ve kültürel anlamda yaşamlarında değişikliklere sebep olduğunu göstermektedir. Elde edilen bu sonuç verileri, orman üretim işçilerinin yaşam ortamlarında ve yaşam kalitelerinde olumlu bir sosyal ve kültürel değişim yansıması olarak kabul edilmektedir. Orman üretim işçilerine verilen eğitimlerin işçi yaşamında sosyal ve kültürel değişiklik yaratmaya başladığı sonucuna ulaşılmıştır.

4.2. Etki Seviyesi Aşamalarına Göre Müşterilere Ait Sonuç ve Öneriler

Mesajı öğrenenlerin bilgi düzeyi farkındalığı müşteriler açısından değerlendirilmiştir. Müşterilerin odun hammaddesinin üretimi ile ilgili kişiler olduğu sertifikasyon sürecindeki gelişmeleri fark edebilecek nitelikte olduğu bilinmektedir. Ancak sertifikasyonun orman ürünleri satışına nasıl bir yenilik getireceği konusunda bilgilerinin olmaması, iletişim araçlarının yetersiz kullanıldığı sonucunu açıklamaktadır. Bu durum, verilen mesaj içeriklerinin de yetersiz olduğunu gösterir. Kaynak ile alıcı arasında oluşturulan mesajların müşterilere yönelik olarak daha özenle seçilmesi uygun olur. Kullanılan iletişim araçlarının da müşterilerin kolaylıkla erişebileceği şekilde seçilmesi gerekir. Müşteriler için e-mail adreslerine gönderilecek e-mektuplar, cep telefonlarına gönderilecek mesajlar farkındalık yaratmada kullanılabilir yayın araçları olarak düşünülebilir. Oluşturulan farkındalık yetersiz kalmıştır. Sonuç olarak müşterilerde sertifikasyon farkındalığı oluşmamış olup 2011 ve 2012 yılları arasında fark anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Müşteriler için uygulanan etkinlikler herhangi bir farkındalık oluşturmamıştır olarak belirlenen Ho hipotezi kabul edilmektedir.

Kavraması artanların sayısı ve tutumları değişenlerin sayısı müşteriler açısından değerlendirilmiştir. Orman Bölge Müdürlüğü'nün bastırıp Daday Orman İşletme Müdürlüğü'nde dağıtılmış olan FSC broşürlerinde anket kâğıtlarında sorulan pek çok sorunun cevabının yer almaktadır. Buna rağmen müşterilerin yapılan etkinlikler çerçevesinde verilen mesajları kavramadıkları, hatırlayamadıkları ve yeterince haberdar olmadıkları sonucuna ulaşılmaktadır. Müşterilerin, sertifikasyon ve FSC ile ilgili yazıları, internetten öğrendikleri halde, gazeteden okudukları halde yazamamalarının sebebinin; dikkat yetersizliği, ilgisizlik olabileceği gibi tanıtımın, anlatımın yetersiz yapılması da olabilir. Bu sebeplerden doğan olumsuz durumu ortadan kaldırmak için mesaj içerikleri tekrar gözden geçirilmeli, broşür, bülten, haber içerikleri herkesin anlayacağı şekilde sadeleştirilmelidir. Yapılacak iş, ihalelere gelen müşterilere özel olarak ayrılan sürede sertifikasyondan bahsetmek broşür dağıtmak, afişleri ihale yapılacak yerlerin giriş kapılarına asmak, bültenleri vs. basın/yayın malzemesini ulaşabilecekleri yerlerde bulundurulması önerilebilir. Farkındalıkları arttırılarak müşterilerin konuyu kavramaları sağlanabilir. Müşteriler için uygulanan etkinlikler hedef kitlede kalıcı bilgi oluşturamamıştır şeklinde kurulan Ho hipotezi kabul edilmektedir.

Müşteriler, sertifikasyonla ilgili yapılan bilgilendirme toplantılarının yeterli olmadığı görüşündedirler. Müşterilere yönelik özel olarak hazırlanacak bilgilendirme toplantılarının yapılmasıyla toplantı sayısının arttırılması bu sorunu çözmeye yardımcı olabilir. Hatta ulusal bir kongre sadece müşteriler için yapılabilir. Müşterilerin sertifikasyon sürecinde yapılan toplantılarda paydaşlar konusundan yeterince bahsedilmediği görüşünde oldukları tespit edilmiştir. Müşterilerin yapılan halkla ilişkiler çalışmaları hakkındaki izlenimlerinin genel olarak iyi, çok iyi olduğu yönüdeyken 2012 yılında olumsuz görüşler de bulunmaktadır. Müşterilerin görüşlerini açıkça belirtmesi işletme yönetiminde şeffaflaşma olarak değerlendirilmektedir. Müşterilerin tutumlarının olumsuz yönde olduğu ve 2011 ve 2012 yılları arasında fark olmadığı tespit edilmiştir. Müşterilerin işletme tarafından yeterli düzeyde bilgilendirme yapılamaması müşterilere sadece ihale, toplantı vs. gibi belli zamanlarda ulaşabilmesi diğer zamanlarda müşterilere herhangi bir yolla ulaşmanın söz konusu olmamasından kaynaklandığı düşünülebilir. Bu eksikliği gidermede müşteriler için ayrıca bilgilendirme toplantıları belirli aralıklarla

düzenlenmesi önerilmektedir. Müşterilere cep telefonlarına gönderilecek kısa mesajla bilgilendirme toplantılarının zamanı bildirimi yapılabilir. Sertifikasyonla ilgili yapılan bilgilendirme toplantılarının yeterliliği, sertifikasyon sürecinde yapılan toplantılarda paydaşlar konusunun bahsedilme yeterliliğini iyi bulmadıkları tespit edildiği göz önüne alınırsa sertifikasyon çalışmalarının genelinin müşterilere ulaşmasında bir sorun olduğu fark edilmektedir. Bu sorunun çözümünde bu sonuç verilerinin yeni yapılacak çalışmalara bir altlık oluşturması gerektiği ve sorunun çözülmesi yönünde çalışmalar yapılması gerektiği düşünülmektedir. Müşteriler için uygulanan etkinlikler hedef kitle tutum ve tercihlerinde bir istenilen düzeyde bir değişiklik oluşturamamıştır. Müşteriler için oluşturulan H_0 hipotezi kabul edilmektedir.

İstenilen davranışı tekrarlayanların sayısı müşteriler açısından değerlendirilmiştir. Müşterilerin karşılaştığı önemli sorunlardan birisi ürünlerini uluslararası şirketlere pazarlayamama sorunudur. Özellikle AB kapsamındaki şirketler orman ürünlerinde FSC markası aradıklarından müşterilerin bu ülkelere satış yapabilmeleri zorlaşmaktadır. Türkiye'nin uluslararası şirketlerle odun hammaddesinden ziyade mobilya, kasa, laminant parke vb. işlenmiş orman ürünleri satışı gerçekleştirmektedir. Ancak AB ülkeleri orman ürünleri satın alırken orman ürünleri sertifikası olup olmadığına dikkat etmektedir. Bu nedenle ülkemizdeki şirketler uluslararası piyasada ürünlerini pazarlayamamaktadır. Müşterilerin ürünlerini AB kapsamındaki şirketlere pazarlayamadıkları tespit edilmektedir. Bu konu üzerine dikkatlice eğilip gereken pazar araştırmasının titizlikle yapılması gerekmektedir. Müşterilerin orman işletmesinden aldıkları orman ürünlerinin tam anlamıyla ihtiyaçlarını karşılayamadıkları konusunda; yapılan anket çalışma sonuçlarının bir sonraki amenajman plan döneminde dikkate alınarak planlama yapılması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Halkla ilişkiler etkinlikleri pazarlama kapsamında algılansa da sonuçları yönetimi ve planlamayı ilgilendirecek boyutlarda olması nedeniyle yönetimin danışma kurulu niteliğinde olarak çağdaş şirketlerde yerini almıştır. Orman ve Su İşleri Bakanlığı'nda da Halkla İlişkilerin danışma organı niteliğinde üst yönetimde hak ettiği yerini alması önerilmektedir. Müşterileri haberdar ederek müşterilerin fikirlerinin alınması konusunda ön toplantının yapılması bu doğrultuda uygun mekân ve zamanda kamuoyu tartışmalarının uygun platforma taşınarak

görüşlerine hem yer hem de müşterilerin görüşlerine değer verilmesi gerekmektedir. Orman Bölge Müdürlüğü ve Orman İşletme Müdürlükleri bu görüşleri aldıktan sonra yeni dönemde derhal görüşleri planlarına uyarlamaları hazırlanan halkla ilişkiler raporundan da yararlanmaları gerekmektedir. Bu bağlamda müşterilerin davranışlarında farklılık oluşmadığı sonucuna ulaşılmaktadır. Müşteriler için uygulanan etkinlikler hedef kitlede davranış değişikliği oluşturmamış olduğunu ifade eden Ho hipotezi kabul edilmektedir. Sosyal ve kültürel değişiklik müşteriler açısından değerlendirilmiştir. Müşterilerin sertifikasyon konusunda bir farkındalığının oluşmadığı, eğitimleri ile meslekleri ve çalışma alanları gereğince konuyu kavrayabilecek durumda oldukları halde konuyu kavramamış oldukları, yapılan çalışmalarda Ormancılık camiası adına olumsuz tutuma sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Konu ile ilgili olarak 2011 ve 2012 yılları arasında sosyal ve kültürel bir değişiklik yoktur.

4.3. Etki Seviyesi Aşamalarına Göre Kurum Personeline Ait Sonuç ve Öneriler

Mesajı öğrenenlerin bilgi düzeyi farkındalığı kurum personeli açısından değerlendirilmiştir. Her iki grup kurum personelinin de amirlerinin verdiği eğitim seminerlerine katılarak belirli bir farkındalığa ulaştıkları çeşitli yazılı/basılı yayın araçlarını da kullanarak verilen mesajları öğrendikleri sonucuna ulaşılmıştır. Yazılı/basılı yayın araçlarında kullanım çeşitliliğinde artışın olduğu görülmektedir. Hazırlanan internet sitesinin, haber bülteninin, yerel medyanın farkındalık yaratmada etkin kullanıldığı sonucuna ulaşılmaktadır. Orman İşletme Müdürlüğü'nde personel için etkin duyurumun amirler ve el ilanı, broşür vb. olduğu görülmektedir. Kullanılan iletişim araçlarının daha sonraki çalışmalarda daha etkin kullanımının planlanması ve cep telefonlarına mesaj uygulamasının başlatılması, verilecek mesaj içeriklerinin özenle seçilerek uzman kişilerce plan dâhilinde hazırlanması önerilmektedir. Kurum personeli, amirlerin verdiği bilgiler doğrultusunda eğitim aldıkları için sertifikasyon eğitimi dâhilinde eğitimcilerin de eğitici sertifikası alımı için bir eğitim programı düzenlenmiştir. Katılımın artırılması işletmeye gelen müşterilerin sorularına yanıt vermek ve orman üretim işçilerini işlerine motive etmek açısından ilk önce kurum çalışanlarının konuya hâkim olması daha uygun olacaktır. Bu programın devam ettirilmesi gerektiği sonucunu doğurmaktadır. Kurum personeli için uygulanan

etkinlikler herhangi bir farkındalık oluşturmamıştır olarak kurulan Ho hipotezi reddedilerek H1 hipotezi kabul edilmektedir.

Kavraması artanların sayısı ve tutumları değişenlerin sayısı kurum personeli açısından değerlendirilmiştir. Sertifikasyon eğitim seminerleri kapsamında ilgili derslerde verilen sertifikasyon ile ilgili bilgilerin kurum personeli açısından hatırlama ve hatırd tutma oranları birbirine yakın olduğu tespit edilmektedir. Kurum personelinin sertifikasyonu kavradıkları ve hatırladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Sertifikasyon eğitim seminerleri kapsamında kurum personeline derslerle ilgili mesaj içeriğinin verilmesi ve kurum personeli tarafından mesaj içeriğinin alınması konularında bir sorun olmadığı anlaşılmaktadır. Eğitim süreci içerisinde bu konuların sıklıkla tekrar edilmesi hatırd tutma hatırlama oranları üzerine olumlu etkisini olduğu düşünülmektedir. Kurum personeli için uygulanan etkinlikler hedef kitlede kalıcı bilgi oluşturamamıştır olarak belirlenen Ho hipotezi reddedilerek H1 hipotezi kabul edilmektedir.

Kurum personelinin yapılan halkla ilişkiler çalışmaları hakkındaki izlenimlerinin çok iyi olduğu yönünde görüş bildirenlerin oranında artış olduğu tespit edilmektedir. İşletmenin halkla ilişkiler alanında kendini geliştirmekte olduğu ve iyi izlenimler bırakmaya başladığı sonucuna ulaşılmaktadır. Kurum personelinin sertifikasyonla ilgili yapılan halkla ilişkiler çalışmalarının yeterli olduğunu ifade edenlerin oranında artış bulunmaktadır. Kurum personelinin hizmet içi eğitimlerde halkla ilişkiler konusunun işlenilme yeterliliği 2012 yılında halkla ilişkiler konusunun işlenilmesi gerekliliği daha iyi kavranmıştır. Bu durumun kurum personelinin tutum ve tercihlerinde az da olsa değişikliğe sebep olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Kamu kurum ve kuruluşlarının kurum politikaları ormancılıkta da kendini yıllarca hissettirmiştir. Çağdaş ormancılık, kaliteli bir işletmecilik yapılması yönünde atılmış önemli bir adım olarak görülmektedir. Bu durumun çağdaş şeffaf işletmecilik anlayışına geçildiği yan sonucuna ulaşılmaktadır. Kurum personelinin aldığı eğitim seminerlerinde halkla ilişkiler eğitiminin verilmesi önerilmektedir. Personelin büyük çoğunluğu halkla ilişkiler eğitiminin ayrıca verilmesi gerektiği ve özellikle orman işletme müdürlükleri bünyesinde bir alt birim olarak halkla ilişkiler ünitesine ihtiyaç olduğunu bildirmektedirler. Araştırma sürecinde halkla ilişkiler boyutunda incelenen noksanlıkların kurum personeli tarafından da fark edildiği ortaya çıkmaktadır. Bu

durum özellikle sahada çalışan teknik personelin gerek sertifikasyon sürecinde orman köylüsü ile yapılacak olan eğitim ve toplantıların ve gerekse halkla ilişkiler kapsamında yapılacak faaliyetlerin kurum personeli tarafından önemli görüldüğünü göstermektedir. Özellikle işletmelerdeki teknik personelin üretim ve diğer ormancılık faaliyetleri gibi ağır ve yoğun mesai harcanması gereken işlerle ilgilenmesi zorunluluğu düşünüldüğünde, orman köylüsü ve halk ile iletişim ve bilgilendirme konusunda işletmelerde ayrı bir birimin olması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. İşletmelerde ayrı bir halkla ilişkiler biriminin var olması gerek sertifikasyon sürecinde yapılacak olan çalışmaların gerekse köylü ve müşterilerle yapılacak olan faaliyetlerde iletişim ve bilgilendirme eksikliğini giderebilecektir. Kurum personeline “Orman İşletme Müdürlükleri”nde bir alt birim olarak çalışacak “Halkla İlişkiler” ünitesine ihtiyaç olduğu görüşünde oldukları tespit edilmiştir. Ancak Türkiye’deki Devlet Orman İşletme Müdürlükleri yapısal olarak bir “Halkla İlişkiler” ünitesini kapsayacak bünyesinde yapılandırılacak şekilde organize edilmemiştir. Konunun yeni olması dolayısıyla ancak Orman ve Su İşleri Bakanlığı ve Orman Genel Müdürlüğü ile Orman Bölge Müdürlükleri bünyesinde organizasyon şemasında “Halkla İlişkiler” ünitesini olarak yapılandırılması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Ormancılık örgütünde yönetimin danışma kurulu olarak çalışacak halkla ilişkiler yapılanmasının “Orman Bölge Müdürlüğü” bünyesinde “Halkla İlişkiler Şube Müdürlüğü” olarak düzenlenmesi önerilmektedir. Konuyla ilgili birimlerin de Halkla İlişkiler Şube Müdürlüğü kapsamına alınmasının iletişimin bütünleşik yönetimi açısından etkin bir birim olarak çalışacağı düşünülmektedir. Kurum personelinin tutumlarının değişmesinde üst yönetimin kurum çalışanlarının görüşlerini dikkate alması ve iki yönlü iletişimi etkin bir şekilde kullanabilecekleri yol ve yöntemleri öğrenmeleri gerekmektedir. Farklı iki kurum personeli grubunun verdiği cevaplar kıyaslandığında olumlu görüş bildirdikleri gruplar arasında fark olmadığı tespit edilmiştir. Kurum Personeli için uygulanan etkinlikler hedef kitle tutum ve tercihlerinde bir değişiklik oluşturmamıştır olarak belirlenen Ho hipotezi kabul edilmiştir. Bu aşamadaki değişikliklerin olmaması her iki kurum personeli grubunun da olumlu görüşlerinin olmasından kaynaklanmaktadır.

İstenilen davranışı tekrarlayanların sayısı kurum personeli açısından incelenmiştir. Dünya çevre gününün faaliyetleri konusunda farklı iki kurum personeli açısından fark

oluştugu sonucuna ulaşılmaktadır. Kurum personelinin sertifikasyon çalışmaları sürecinde yapılan çalışmalara bir katkılarının olduğunu tespit edilmektedir. Kurum içi haberleşme açısından olumlu bir durum söz konusudur. Haberleşmenin arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Kurum personeli takdir edildikleri görüşündedirler. Takdir alışanlarda isteklendirmelerini arttırıcı etki yaptığından sıklıkla kullanılması uygun görülebilir (Aghbashlo, 1996). Kurumun yapacağı etkili bir halkla ilişkiler çalışmasının paydaşlar arasındaki anlaşmazlıkların giderileceği yönündeki görüşleri arasında olumlu yönde artış olduğu tespit edilmiştir. Kurum içi haberleşmenin olduğu, kurum personeli arasında ve personel ile diğer paydaşlar arasında oluşan çatışmaların giderilmesinde etkili bir halkla ilişkiler çalışmasının gerekli olduğunda hem fikir oldukları davranışı tekrarlayanların sayısında az da olsa artış olsa da gruplar arasında farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Kurum Personeli için uygulanan etkinlikler hedef kitlede davranış değişikliği oluşurmamıştır şeklinde kurulan Ho hipotezi kabul edilmiştir. Burada araştırılan etkinlik konularıyla ilgili değişikliğin olmaması her iki grubunda olumlu yönde görüş bildirmesinden kaynaklanmaktadır. İstenilen davranış modeli kurum personelinde hali hazırda zaten var olduğu ortaya konulmuştur. Türkiye'de ilk kez Orman Genel Müdürlüğü'nün emriyle Kastamonu Orman Bölge Müdürlüğü'ne bağlı Daday Orman İşletme Müdürlüğü'nün orman yönetimi sertifikasyonu için belirlenmiş olması sonuçlar doğrultusunda doğru bir tespitin varlığını destekler nitelikte olduğu sonucuna da ulaşılmıştır. Soysal ve kültürel değişiklik kurum personeli açısından değerlendirilmiştir. Yapılan etkinlik çalışmaları kurum personelinin sosyal ve kültürel hayatını geliştirerek olumlu yönde değiştirmeye başladığı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

4.4. Hedef Kitlelere Ait Karşılaştırılmalı Sonuç ve neriler

Sonuç lm yöntemi sonrasında etki seviyesine göre ölçüm sonuçlarının değerlendirilmesi tez çalışmasında önemli düzeyde anlamlı sonuçlar ortaya çıkarılmıştır. Farklı hedef kitleler için oluşturulan hipotezlerin kıyaslanması yapılmaktadır. Daday Orman İşletme Müdürlüğü'nde gerçekleştirilen sertifikasyon sürecinde seçilmiş olan üç hedef kitle için sertifikasyon farkındalığı araştırılmış ve orman üretim işçileri ile kurum personeli hedef kitlelerinin sertifikasyon

farkındalığına sahip oldukları, ancak müşteri hedef kitlesinin sertifikasyon farkındalığını yetersiz kaldığı tespit edilmiştir.

Orman üretim işçileri için kurulan tüm Ho hipotezleri reddedilerek her iki orman üretim işçi grubunda fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Müşteriler için oluşturulan tüm Ho hipotezleri kabul edilerek, yapılan etkinliklerin farklı iki müşteri grubunda istenilen düzeyde fark yaratmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Kurum personeli için kurulan hipotezlerden farkındalık/anlama, hatırlama/hatırda tutma sonuç ölçümü için oluşturulan hipotezlerin iki farklı kurum personeli için kıyaslanmasında farkındalık oluşturup hatırlanma oranlarında değişiklik oluşturduğu tespit edilmiştir. Ancak kurum personeli için oluşturulan tutum/tercih ve davranış sonuç ölçümüne göre hazırlanan Ho hipotezi kabul edilmiş farklı iki kurum personeli grubunda tutum/tercih ve davranışlarında bir değişimin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ancak görüşlerinin olumlu yönde olduğu, kurum personelinin tutum ve tercihlerinin sertifikasyon çalışmaları için uygun olduğu sonucuna da ulaşılmıştır. Etkinlik ölçüm sonuçları için söylenebilecek en önemli sonuç bu tez çalışmasını konu alan eğitim semineri etkinliklerin bir farkındalık yaratmış olduğudur. Müşteriler için farklılık oluşturmadığı, kurum personeli için yarı yarıya anlamlı derecede farklılık oluşturduğu, orman üretim işçileri için ise tamamen fark ettirdiği sonucuna ulaşılmış olduğudur. Her üç hedef kitle için sosyo-kültürel değişimin başladığı düşünülmektedir.

Halkla ilişkiler biliminde etkinlik sonuç ölçme yöntemi; etkinlik sonuçlarının sayısal olarak değerlendirilmesi ve raporlanabilmesini sağlaması açısından çok büyük önem taşımaktadır. Halkla ilişkilerin ölçümlenebilir bilimsel bir nitelik kazanması için 2010 yılında yapılan Uluslararası Halkla İlişkiler Kongresi'nde alınan kararlar ile ölçümlemenin etkinlik sonuç ölçümü şeklinde olması belirlenmiştir. Halkla ilişkiler çalışmaları sonuçları uzun süreçlerde kendini göstermektedir. Ancak işletmeler her yıl halkla ilişkiler uzmanlarına yüksek ücretler ödeyerek halkla ilişkiler etkinlik sonuçlarını raporlandırmaktadırlar. İşletmeler bu etkinlik raporlarından yararlanarak her yıl gelecek ürün ve hizmet üretiminde değişikliğe gidilmesi gerekip gerekmediği konusunda bilgi edinmiş olmaktadır. İşletmelerin yüksek ücretler ödeyerek satın almış oldukları halkla ilişkiler hizmetlerinin sonuçlarını ürün ve hizmet pazarlamasına katkılarını bilmek zorundadırlar. Bu bağlamda Orman ve Su İşleri

Bakanlığı'nın başlatmış olduğu ormanların sertifikalandırması çalışmalarında yapılan etkinlik harcamalarının ürün ve hizmet pazarlamasına katkısının lmlenebilmesi bu tez çalışmasıyla öngörülmektedir. Bu tez çalışması bir ihtiyaç olarak ortaya çıkan etkinliklerin sonuç ölümü lt ve göstergelerinin hazırlanması konusunda çalışmanın bir altlık olarak kullanılabilereği düşünülmektedir.

Yapılan çalışmada hedef kitlelerin "Halkla İlişkiler Birimi" isteği yönündeki olumlu görüşleri de dikkate alındığında merkez ve taşra teşkilatlarında yeniden bir teşkilat yapılanmasına gidilmesi önerilmektedir. Halkla İlişkiler Birimi Orman ve Su İşleri Bakanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatlarında çeşitli şekillerde temsil edilmektedir. Ancak ormancılık teşkilat yapısında yer alan çeşitli hizmet birimleri, halkla ilişkilerin uzmanlık alanına giren konularda özel çalışmaları gerçekleştirmektedirler. Teşkilatın bünyesinde tek bir çatı altında birleştirilmesi yapılacak işlerin tek elden çıkmasını sağlayacaktır. Orman ve Su İşleri Bakanlığı Bakan'a bağlı Halkla İlişkiler Müsteşarlığı, Orman Genel Müdürlüğünde Halkla İlişkiler Başkanlığı, Bölge Müdürlükleri bünyesinde Halkla İlişkiler şube Müdürlüğü, olarak yapılandırılması uygun olacaktır. Orman ve Su İşleri Bakanlığı Bakan'a bağlı Müsteşar görev ve yetki sınırları içinde Personel Daire Başkanlığı, Bilgi İşlem Daire Başkanlığı, AB ve Dış İlişkiler Daire Başkanlığı birimlerinin de tek çatı altında çalışması organizasyon açısından uygun olacağı düşünülmektedir.

Orman Genel Müdürlüğü Merkez Teşkilatı bünyesinde Halkla İlişkiler Başkanlığı çatısı altında Personel Daire Başkanlığı, Dış İlişkiler Eğitim ve Araştırma Dairesi Başkanlığı, Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü, Bilgi Sistemleri Daire Başkanlığı ile zel Kalem Müdürlüğü birimlerinin birlikte çalışması uygun olacaktır.

Orman Bölge Müdürlükleri'nde ise Personel şube Müdürlüğü, Bilgi Teknolojileri ve İletişim şube Müdürlüğü ile Dış İlişkiler şube Müdürlüğü birlikte çalışması gereken birimler olarak önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Aghbashlo, M., 1996. Halkla İlişkilerin İşgücü Verimliliği Üzerindeki Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, s.6.
- Anonim, 2012. Daday Devlet Orman İşletmesi Yıllık Planı, Kastamonu, s.3.
- As, N., 1984. Ormancılık Yönetiminde Halkla İlişkiler. Yüksek Lisans Tezi, İ.Ü., Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Asna, A., 1993. Public Relations, Temel Bilgiler, İstanbul.
- Asna, A., 1998. Public Relations Temel Bilgiler, 2. Basım, Der Yayınları, İstanbul. 1998, s.1.
- Aydın, İ.Z., 2010. Ekoturizmin Türkiye Orman Köyleri Kalkınmaları Üzerindeki Sosyo-Ekonomik Etkilerinin Ölçümü (Artvin-Camili Biyosfer Rezerv Alanı Örneği). Yüksek Lisans Tezi, Trabzon.
- Aydın, T. ve Aydın M., 2011. Determination of the Impact of Population Change on the Land Use Via GIS (Case of Kastamonu-Küre). Kastamonu University, Journal of Forestry Faculty, 11(2), 156-164.
- Bal, H., 2010. İletişim Üzerine Sosyolojik Yaklaşımlar. Fakülte Kitabevi Yay. Dağ. Paz. Ltd. Şti., Isparta.
- Bıçakçı, A.B., 2012. Sürdürülebilirlik Yönetiminde Halkla İlişkilerin Rolü. Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi, Cilt: 4, No: 1, ISSN: 1309-8012, 47-56.
- Bülbül, R.A., 2004. Halkla İlişkiler, 2. Basım, Ankara: Nobel Yayınları, 2004, sf:1-2
- Büyüköztürk, Ş., 2007. Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı, 7. Baskı, Ankara, 46 s.
- Çamdereli, M., 2000. Ana Çizgileriyle Halkla İlişkiler, Çizgi Y., Ankara, s.24.
- Eler, Ü., 2009. Ülkemizde Tarihsel Süreçte Halk-Orman İlişkilerinin Durumu, II. Ormancılıkta Sosyo-Ekonomik Sorunlar Kongresi, Isparta.
- Ellialtı, 2011. Televizyon Kuruluşlarında Halkla İlişkiler Uygulamaları. Uzmanlık Tezi, T.C. Radyo Televizyon Üst Kurulu, Ankara.
- Enez, K., 2008. Ormancılıkta Üretim İşçiliğinde Antropometrik Verilerin ve Çalışma Duruşlarının Kaza Risk Faktörleri Olarak Değerlendirilmesi. Doktora Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Ertekin, Y., 1983. Halkla İlişkiler, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Yayınları, Ankara.

- Gül, H. ve Şeker, G., 2005. Kamu Kuruluşlarında Halkla ilişkiler ve Bir Model Analizi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 7, Sayı: 3, İzmir.
- Gürdal, S., 1997. Halkla İlişkiler ve Yerel Yönetimlerde Uygulamalar. Simge Ofis Matbaacılık.
- Gürüz, D., 2003. Halkla İlişkiler Teknikleri, E.Ü. Basımevi, İzmir.
- TÜHİD, 1997. Halkla İlişkiler Derneği Üye Kataloğu, Medya Birikim Yayın.
- ILO, 1998. Safety and Health in Forestry Work, ILO Publications, CH-1211, 22.
- İnanç, S., 2011. Kırsal Kesimdeki Nüfus Hareketlerinin Orman Varlığı Üzerine Etkilerinin Araştırılması (Trabzon Orman Bölge Müdürlüğü Örneği). Doktora Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Kadıbeşegil, M. S., 1986. Halkla İlişkilerde Temel İlkeler, İzmir, s.22.
- Kalaycı, Ş., 2006. SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri, Asil Yayın Dağıtım, Ankara.
- Kamiloğlu, F., 2004. Halkla İlişkilerde Araştırma Ölçümlemenin Önemi ve Araştırma Alanları Uygulanırlığı. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Karadeniz, M., 2009. Pazarlama Yönetiminde Halkla İlişkilerde Kullanılan Kavram ve Tanımlamalar. Deniz Harp Okulu, İstanbul. Journal of Naval Science and Engineering, 2009, Vol. 5, No.1, 1-16.
- Okay, A., Uzoğlu, S., Okay, A., Uztuğ, F., Akyürek, R. ve Oyman, M., 2005. Kurumsal İletişim Yönetimi. Anadolu Üniversitesi Web-Ofset Tesisleri, Eskişehir.
- Orrick B., 1967. James; Çev., ONARAN, Dr. Oğuz; Halkla İlişkiler Ders Notları, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Basın Yayın Yüksek Okulu, Ankara.
- Özdamar, K., 2003. Modern Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Kaan Kitabevi, 1. Baskı, ISBN:975-6787-07.4, Eskişehir, 321-322-333.
- Özdamar, K., 2004. Paket Programlar İle İstatistiksel Veri Analizi, 5. Baskı, Kaan Kitabevi, Eskişehir.
- Özdönmez, M., Akesen, A. ve Ekizoğlu, A., 1999. Halkla İlişkiler. AB Ofset Bas. Yay. Mat. ve Amb. Sanayi, İstanbul.
- Peltekoğlu, F. B., 2012. Halkla İlişkiler Nedir? Beta Basım A.Ş., Yazın Basım Yayın Matbaacılık Trz. Tic. Ltd. Şti., İstanbul.

- Rağbet, İ., 2013. ‘‘Halkla İlişkiler Uzmanları ve Medya İlişkileri. Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi. Halkla İlişkiler ve Tanıtım Anabilim Dalı, Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bilim Dalı, Kayseri.
- Safari, M., 2012. Yerel Yönetimlerde Yeni Medya Uygulamaları ve Halkla İlişkiler Bir Örnek Olay Olarak Tebriz Büyükşehir Belediyesi İnternet Sitesi. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Seçim, H., Asna, A., Geylan, R., Gürgen H. ve Karakoç, N., 2005. Anadolu Üniversitesi Web-Ofset Tesisleri, Eskişehir.
- Tortop, N., 1973. Halkla İlişkiler, Emel Matbaacılık, Ankara.
- Tortop, N., 1993. Halkla İlişkiler, Yargı Yay., Ankara.
- Türker, M.F., 1998. Orman İşletmeciliği Ders Notu. KTÜ, Orman Fakültesi, Ders Notları Serisi Yayın No: 52, Trabzon.
- Türker, M.F. ve Durusoy, İ., 2002. Devlet Orman İşletmelerinde Halkla İlişkiler ve Sertifikasyon, II. Ulusal Karadeniz Ormancılık Kongresi, Artvin, Cilt No: I, s. 134-143.
- URL-1-<http://halklailiskiler/yazi.php> (11.02.2014, 12.27).
- URL-2-<http://tuik.gov.tr/Start.do;jsessionid> (06.06.2013, 13.06).
- URL-3-http://tr.wikipedia.org/wiki/insan_kaynaklari (04.12.2013, 17.35).
- URL-4-http://foresteurope.org/other_meetings/mcpfe-drafting-meeting-vienna-conference (28.10.2013, 23.58).
- Yavuz, C., 2008. Halkla İlişkiler, Detay Yayıncılık, Ankara.
- Yıldırım, M., 2010. Kamu Yönetiminde Takdir Yetkisi: Geleneksel ve Yeni Kamu Yönetimi Arasında Karşılaştırmalı Bir İnceleme. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, Cilt:7, Sayı:2, ISSN:1303-5134.
- Yılmaz, A., Özkoçak, L., Çelenk, F.F., Aydede, C., Toksü, F., Çöklü, Y.E., Özgen, E. ve Demir, F.O., 2005. Halkla İlişkiler Uygulamaları ve Örnek Olaylar, TC AÜ Yayını No:1630, Anadolu Üniversitesi Web-Ofset Tesisleri, Eskişehir.
- Yurdakul, N.B., Coşkun, G. ve Öksüz, B., 2007. Hastanelerde Halkla İlişkiler: İzmir İli Özel Hastaneler Örneğinde Yapı-İşlev ve Uygulamalarına Yönelik Bir Araştırma. Eskişehir Osman Gazi Üniversitesi, İ.İ.B.F. Dergisi, Nisan 2007, 2(1), 31-46.
- Yurdakul, N.B., Dinçer, M.K. ve Coşkun, G., 2011. Belediyelerde Halkla ilişkiler Yönetimi: İzmir İli Belediyelerine Yönelik Bir Araştırma. Akademik Yaklaşımlar Dergisi, Journal of Academic Approaches, Kış 2011, Cilt: 2, Sayı: 2, 198-229.

EKLER

Ek-1 Orman Üretim İşçilerine Ait Anket Sorgulama Kâğıtları

ANKET-I (ORMAN ÜRETİM İŞÇİLERİ)

Bu anket, Kastamonu Orman Bölge Müdürlüğü'ne bağlı Daday Orman İşletme Müdürlüğü'nün almış olduğu uluslararası orman yönetim sertifikası sırasında yapılmış olan halkla ilişkiler faaliyetleri ile sertifikasyonun hedef kitlede ne kadar yerleştiğinin belirlenmesi için yapılmış bilimsel bir araştırmadır. Tüm sorulara cevap vermeniz için çalışmamız için çok önemli olduğunu vurgular; göstereceğiniz titizlik için teşekkürlerimi sunarım. Cevaplarınızın saklı tutulacağını temin eder, bilimsel araştırmada veri olarak kullanılacağını tekrar belirtirim.

1.Yaşınızı yazınız.

2.Eğitim durumunuzu belirtiniz.

() Hiçbiri () İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite () Lisansüstü

3.Üretim işinin hangi bölümünde çalışıyorsunuz?

() Motorlu testere operatörü () Sürütücü operatörü () Kesici devirici operatörü

() Yongalayıcı operatörü () İstifleme operatörü () Yükleyici operatörü

() Kamyon şoförü () Hasat makinesi operatörü () Forwarder operatörü

() Dozer operatörü () Tamir operatörü () Baltayla çalışma

() Sapın ile çalışma

4.Orman işçiliğini nasıl öğrendiniz?

() Babadan, dededen, amcadan vs.

() Ormancılık teşkilatına girdikten sonra amirlerden

() Orman işçisi yetiştirmek maksadıyla açılan sertifikalı işçilik seminerlerinden

5.Üretim faaliyetleri sırasında hangi ekipmanları kullanıyorsunuz?

() Çevirme çengeli () Ölçme latası (Şerit metre) () Devirme manivelası

() Balta () Kama (Çivi) () El vinci () Kabuk soyma demiri

Ek-1'in devamı

Yarma baltası (Balyoz) Sapın Kavrama kancası Tahra

Çap ölçer

6.Ormancılık faaliyetleri sırasında çalışırken kullandığınız ekipmanları yeterli buluyor musunuz?

Evet Hayır

7.Ormancılık faaliyetleri sırasında sizce başkaca hangi ekipmanların kullanılmasının faydalı olacağını düşünüyorsunuz?

8.Ormancılık faaliyetleri sırasında hangi kişisel koruyucu ekipmanları kullanıyorsunuz?

Baret İşitme koruyucular Göz koruyucular Bacak koruyucular

Testere korumalı ayakkabılar Koruyucu eldivenler

Koruyucu iş elbiseleri

9.Ormancılık faaliyetleri sırasında hangi kişisel koruyucu ekipmanların sizlere daha faydalı olabileceğini düşünüyorsunuz?

10.Ormancılıkta üretim işlerinde mesleki eğitime ihtiyaç var mı?

Evet Hayır

11.Sürdürülebilir odun üretimi ve teknikleri konusunda bilginiz var mı?

Var Yok

12.İş güvenliği konusunda bilginiz var mı?

Var Yok

13.Ormancılık faaliyetleri sırasında ne tür kazalar geçirdiniz?

14.Herhangi bir sağlık sigortanız var mı?

Evet Hayır

15.Sertifikasyonun tanımını yapabilir misiniz?

Evet Hayır

16.Sertifikasyon sizce nedir?

Ek-1'in devamı

17.Sertifikasyonu daha önce duymuşsanız hangi yazılı/basılı yayın araçlarından öğrendiniz?

- Gazete Radyo Televizyon İnternet El ilanı, broşür, afiş vs.
 Amirlerin duyurusu ile

18.Sertifikasyon kapsamında bir eğitim aldınız mı?

- Evet Hayır

19.Sertifikasyon kapsamında nasıl bir eğitim aldınız?

- Eğitim Seminerleri Bilgilendirme Toplantıları
 Amirin verdiği bilgiler Hiçbiri

20.Orman Yönetimi Sertifikasyonu amacıyla yapılan bilgilendirme toplantılarını yeterli buldunuz mu?

- Evet Hayır Bir fikrim yok

21.Sertifikasyonun tanıtımı için yapılan bilgilendirme toplantıları haricinde aşağıdakilerden hangisinin yapılmasını isterdiniz?

- Özel Günler Yarışmalar Özel Ödüller
 Kamuoyu Tartışmaları Ulusal Kongreler

22.Orman Yönetimi Sertifikasyonu amacıyla yapılan eğitim seminerlerini yeterli buldunuz mu?

- Evet Hayır Bir fikrim yok

23.Orman İşletme Müdürlüğü'nün sertifikasyonla ilgili yaptığı tanıtım çalışmaları sizce yeterli oldu mu?

- Evet Hayır Bir fikrim yok

24.Genel olarak Orman İşletme Müdürlüğü'nün halkla ilişkiler çalışmaları hakkındaki izlenimleriniz nelerdir?

- Çok iyi İyi Orta Kötü Çok kötü Bir fikrim yok

25.FSC sözcüğünün açılımı nedir?

26.Dünyadaki ve ülkemizdeki sertifikasyonla ilgili kuruluşlar hakkında bilginiz var mı?

- Var Yok

Ek-1'in devamı

27.Sertifikasyon ile ilgili yapılan çalışmaların sizlerle yeterince paylaşıldığını düşünüyor musunuz?

() Evet () Hayır

28.Ormandan topladığınız mantar, kozalak, soğanlı çiçekler, ot, yaprak, dal, çalı vs. avladığınız kuş, tavşan, tilki vs. için orman teşkilatından izin alınıp alınmaması konusunda ne düşünüyorsunuz?

() İzin alınması gerekir () İzin alınması gerekmez

29.Ormanların korunması ve geliştirilmesi açısından orman kanunları ile ilgili bilgilendirildiniz mi?

() Evet () Hayır

30.Ormanda çalıştığınız süre içerisinde konaklama yerleriniz aşağıdakilerden hangisidir?

() Köy evleri () Branda çadırlar () Yörük çadırlar () Naylon çadırlar

() Konteynir evler () Kabin evler () Prefabrik evler

31.Makine ve motorlarınızın sanayi yağlarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

() Ormana bırakıyoruz () Bidonlara doldurup biriktiriyoruz

() Ormandaki sanayi atık yağ depolarında biriktiriyoruz

32.Orman köylüsü olarak belde ve köylerinizde çevre temizliği hizmeti alıyor musunuz?

() Evet () Hayır

33.Ormanda çalışmalarınız sırasında çöplerinizi nasıl değerlendiriyorsunuz?

() Biriktirip en yakındaki çöp kutusuna bırakıyoruz

() Daha sonra satmak için cam, metal, kağıt şeklinde biriktirip eve getiriyoruz

() Çalışma alanına bırakıyoruz

() Dereye bırakıyoruz

34.Orman kanunları konusunda bilginiz var mı?

() Evet () Hayır

Ek-1'in devamı

35.Orman işçisi olarak işçi kanunları konusunda bilginiz var mı?

() Evet () Hayır

36.Orman işletmelerinin yapmış olduğu çalışmaların sizlerle yeterince paylaşıldığını düşünüyor musunuz?

() Evet () Hayır

37.Yaban hayvanlarından korunma konusunda bir eğitim aldınız mı?

() Evet () Hayır

38.İlk yardım kitiniz var mı?

() Evet () Hayır

39.İlk yardım eğitimi aldınız mı?

() Evet () Hayır

40.Ormancılık faaliyetleri yapılacak alanda önceden orman köylüsü olarak işaret ve işaretçilerle, bilgilendirme panolarıyla veya genel duyuru ile haberdar ediliyor musunuz?

() Evet () Hayır

Türkan AYDIN

Orman Mühendisi

Ek-2 Müşterilere Ait Anket Sorgulama Kâğıtları

ANKET-II (MÜŞTERİLER)

Bu anket, Kastamonu Orman Bölge Müdürlüğü'ne bağlı Daday Orman İşletme Müdürlüğü'nün almış olduğu uluslararası orman yönetim sertifikası sırasında yapılmış olan halkla ilişkiler faaliyetleri ile sertifikasyonun hedef kitlede ne kadar yerleştiğinin belirlenmesi için yapılmış bilimsel bir araştırmadır. Tüm sorulara cevap vermenizin çalışmamız için çok önemli olduğunu vurgular; göstereceğiniz titizlik için teşekkürlerimi sunarım. Cevaplarınızın saklı tutulacağını temin eder, bilimsel araştırmada veri olarak kullanılacağını tekrar belirtirim.

1.Yaşınızı belirtiniz.

2.Eğitim durumunuzu belirtiniz.

() Hiçbiri () İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite () Lisansüstü

3.Mesleğinizi yazınız.

4.Sertifikasyonun tanımını yapabilir misiniz?

() Evet () Hayır

5.Sertifikasyon sizce nedir?

6.Sertifikasyonu daha önce duymuşsanız hangi yazılı / basılı yayın araçlarından öğrendiniz?

() Gazete () Radyo () TV () İnternet () El ilanı, broşür, afiş vs.

() Amirlerin duyurusu ile

7.Sertifikasyon çalışmalarının yeterince tanıtıldığını düşünüyor musunuz?

() Evet () Hayır () Bir fikrim yok

8.Sertifikasyon konusunda bilgilendirilme haricinde yapılmasını istediğiniz başka bir halkla ilişkiler çalışması var mı?

() Özel Günler () Yarışmalar () Özel Ödüller () Kamuoyu tartışmaları

() Ulusal Kongreler

9.Sertifikasyon sürecinde halkla ilişkiler kapsamındaki yapılan işlere bir katkınızın olduğunu düşünüyor musunuz?

() Evet () Hayır () Bir fikrim yok

Ek-2'nin devamı

10.Genel olarak Orman Bölge Müdürlüğü'nün halkla ilişkiler çalışmaları hakkındaki izlenimleriniz nelerdir?

() Çok iyi () İyi () Orta () Kötü () Çok kötü () Bir fikre sahip değilim

11.Orman Bölge Müdürlüğü'nün sertifikasyonla ilgili yaptığı bilgilendirme çalışmaları sizce yeterli midir?

() Evet () Hayır () Bir fikrim yok

12.Sertifikasyon, odun ürünleri satışına nasıl bir yenilik getireceği konusunda bir bilginiz var mı?

() Evet () Hayır

13.İşletmelerden aldığınız orman ürünleri tamamıyla ihtiyaçlarınızı karşılayabiliyor mu?

() Evet () Hayır

14.Ürünlerinizi, uluslararası şirketlere pazarlayabiliyor musunuz?

() Evet () Hayır

15.Ürünlerinizi, Avrupa Birliği kapsamındaki ülkelere pazarlayabiliyor musunuz?

() Evet () Hayır

16.FSC hakkında bir bilginiz var mı?

() Evet () Hayır

17.FSC kelimesinin açılımını yazar mısınız?

18.Dünyadaki ve ülkemizdeki sertifikasyonla ilgili kuruluşlar hakkında bilginiz var mı?

() Evet () Hayır

19.Orman İşletme Müdürlüğü tarafından sertifikasyon sürecinde kurumdan istekleriniz konusunda bir araştırma yapıldı mı?

() Evet () Hayır

20.Sürdürülebilir odun üretimi ve teknikleri konusunda bilginiz var mı?

() Evet () Hayır

21.Sertifikasyon sürecinde yapılan toplantılarda paydaşlar konusundan yeterince bahsedildiğini düşünüyor musunuz?

() Evet () Hayır

Türkan AYDIN

Orman Mühendisi

Ek-3 Kurum Personeline Ait Anket Sorgulama Kâğıtları

ANKET-III (KURUM PERSONELİ)

Bu anket, Kastamonu Orman Bölge Müdürlüğü'ne bağlı Daday Orman İşletme Müdürlüğü'nün almış olduğu uluslararası orman yönetim sertifikası sırasında yapılmış olan halkla ilişkiler faaliyetleri ile sertifikasyonun hedef kitlede ne kadar yerleştiğinin belirlenmesi için yapılmış bilimsel bir araştırmadır. Tüm sorulara cevap vermeniz için çok önemli olduğunu vurgular; göstereceğiniz titizlik için teşekkürlerimi sunarım. Cevaplarınızın saklı tutulacağını temin eder, bilimsel araştırmada veri olarak kullanılacağını tekrar belirtirim.

1.Yaşınızı belirtiniz.

2.Eğitim durumunuzu belirtiniz.

() Hiçbiri () İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite () Lisansüstü

3.Sertifikasyonun tanımını yapabilir misiniz?

() Evet () Hayır

4.Sertifikasyonun tanımını yapabiliyorsanız bir cümle ile tanımlar mısınız?

5.Sertifikasyonu daha önce duymuşsanız hangi yazılı / basılı yayın araçlarından öğrendiniz?

() Gazete () Radyo () TV () İnternet () El ilanı, broşür, afiş vs.

() Amirlerin duyurusu ile

6.Sertifikasyon konusunda bir eğitim gördünüz?

() Evet () Hayır

7.Sertifikasyon konusunda ne gibi bir eğitim gördünüz?

() Hizmet içi eğitim () Kısa süreli eğitim () Amirin verdiği bilgiler

8.Sertifikasyon konusunda eğitim amaçlı bilgilendirme toplantılarını yeterli buluyor musunuz?

() Yeterli buluyorum () Yeterli bulmuyorum () Bir fikrim yok

9.Sertifikasyon konusunda bilgilendirilme haricinde yapılmasını istediğiniz halkla ilişkiler çalışmaları sizce hangisi ya da hangileri olmalıdır?

() Özel Günler () Yarışmalar () Özel Ödüller

Ek-3'ün devamı

Kamuoyu tartışmaları Ulusal Kongreler

10.Sertifikasyon sürecindeki yapılan faaliyetlere bir katkınız olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet Hayır Hiç düşünmedim

11.Genel olarak Orman Bölge Müdürlüğü'nün halkla ilişkiler çalışmaları hakkındaki izlenimleriniz nelerdir?

Çok iyi Hiç iyi değil Kesin bir fikre sahip değilim

12.Orman Bölge Müdürlüğü'ndeki sertifikasyonla ilgili yapılan halkla ilişkiler çalışmaları yeterli midir?

Evet Hayır Bir fikrim yok

13.Orman Bölge Müdürlüğü'nün yeni politikaları hakkında bilgilendirmeler yeterli midir?

Evet Hayır Bir fikrim yok

14.Hizmet içi eğitimlerde halkla ilişkiler konusunun yeterince işlendiğini düşünüyor musunuz?

Evet Hayır

15.FSC sözcüğünü daha önce duydunuz mu?

Evet Hayır

16.Dünyadaki ve ülkemizdeki sertifikasyonla ilgili kuruluşlar hakkında bilginiz var mı?

Var Yok

17.Aldığınız orman ürünlerinde herhangi bir marka arar mısınız?

Evet Hayır

18.Yapılan çalışmaların sizlerle yeterince paylaşıldığını düşünüyor musunuz?

Evet Hayır

19.Sürdürülebilir orman yönetimi konusunda bilginiz var mı?

Var Yok

Ek-3'ün devamı

20.Yöreye özgü bitki ve hayvan türleri hakkında bilgiye sahip misiniz?

() Evet () Hayır

21.İş güvenliği ve uluslararası sözleşmeler konusunda bir hizmet içi eğitim gördünüz mü?

() Evet () Hayır

22.Orman işletme müdürlüğü orman köylüsünün kurumdan beklentileri konusunda yönetimce herhangi bir araştırma yaptırmış mıdır?

() Evet () Hayır

23.Orman İşletme Müdürlüğü orman köylüsünün kurumdan beklentileri konusunda yönetimce bir araştırma yapılmışsa hangi ana başlıklardaki sonuçlar elde edilmiştir?

24.Orman Bölge Müdürlüğü'nde Kurumu ve çalışmalarını tanıtıcı ne gibi çalışmalar yapılmıştır?

() Hiçbir çalışma yapılmamıştır

() Toplantı, seminer, panel, vb. çalışmalar düzenlenmiştir.

() Yayın araçlarından tanıtıcı mesajlar verilmiştir internet, TV, kitap, broşür, bülten, radyo, gazete, afiş

() Basın araçlarından tanıtıcı mesajlar verilmiştir.

25.Dünya ormancılık günlerinde idare ne gibi çalışmalar yapmaktadır?

26.Dünya Çevre gününde ne gibi faaliyetler yapılmıştır?

27.Kurumda kurum içi haberleşme var mıdır?

() Vardır () Yoktur

28.Kurum içi haberleşme varsa hangi kanallardan gerçekleşmektedir?

() İnternet sitesi () Dergi () Gazete () Afiş () Broşür () El ilanı

29.Kurum içi personele uygulanan eğitim programlarında halkla ilişkiler konusunda herhangi bir eğitimin verilmesi hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

() Eğitim olmalı () Eğitimin olması gerekmez () Bir fikrim yok

Ek-3'ün devamı

30.Orman İşletme Müdürlükleri'nde bir alt birim olarak çalışacak Halkla İlişkiler ünitesine ihtiyaç olup olmadığı, konusundaki görüşleriniz nelerdir?

- Çok iyi olur Olması gerekir Bazı hallerde gerekli olabilir
 Olması gerekmez Bir fikrim yok

31.Kurumun gerçekleştireceği etkili bir halkla ilişkiler çalışması ile paydaşlar arasında oluşan anlaşmazlıkların giderilmesinde ve sayısının azaltılmasında sizce etkili olabilir mi?

- Kesinlikle azaltır Azaltır Belki azaltır
 Azaltmaz Hiçbir etkisi olmaz

32.Kurumun gerçekleştireceği etkili bir halkla ilişkiler çalışması ile kurum çalışanları arasında oluşan anlaşmazlıkların giderilmesinde ve sayısının azaltılmasında sizce etkili olabilir mi?

- Kesinlikle azaltır Azaltır Belki azaltır
 Azaltmaz Hiçbir etkisi olmaz

33.Kurumdaki yeni politikalar hakkında idare tarafından bilgilendirilme düzeyiniz hakkındaki fikriniz hangisidir?

- Çok iyi İyi Orta Kötü Çok kötü

34.Amirleriniz tarafından takdir ediliyor musunuz?

- Daima Genellikle Bazen Hiçbir zaman

35.Uluslararası sürdürülebilir orman yönetimi ölçütleri hakkında bilginiz var mı?

- Evet Hayır

36.Hizmet içi eğitimlerde ormancılığın paydaşları konusunda bilgi veriliyor mu?

- Evet Hayır

Türkan AYDIN

Orman Mühendisi

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı : AYDIN, Türkan

Uyruğu : T.C.

Doğum tarihi ve yeri : 15/10/1975-Zonguldak

Medeni Hali : Evli

Telefon : 0 541 566 41 67

E-mail : aturkana1@hotmail.com

Eğitim

Derece Eğitim Birimi Mezuniyet Tarihi

Yüksek Lisans AÇÜ/Orman Mühendisliği Anabilim Dalı

Lisans KTÜ/Orman Mühendisliği Bölümü 2000

Ön Lisans AÜ/Halkla İlişkiler Bölümü 2006

Lise Trabzon Lisesi 1992

İş Deneyimi

Yıl Yer Görev

2003-2007 Özel Karadeniz Hastanesi Yönetici Asistanı

Yabancı Dil

İngilizce

Yayınlar

1. B-ULUSLARARASI SEMPOZYUMLAR

B-1. Aydın, T. and Aydın, M., “Determination of the Impact of Population Change on the Terrain Usage Via GIS (Kastamonu-Küre Case)”, *International Symposium on Environmental Protection and Planning: Geographic Information System (GIS) and Remote Sensing (RS) Applications (ISEPP)*”, İzmir, Turkey, 28-29 June 2011.

B-2. Türker, M.,F., Aydın, İ.,Z. and Aydın, T., “Ecotourism Activities for Sustainability and Management of Forest Protected Areas (Case of Camili

Biosphere Reserve Area in Turkey)”, The 8th IALE World Congress Landscape Ecology For Sustainable Environment & Culture, Sustainability of Protected Area Landscapes in Asian Tropical Regions, Beijing, China, 18-23 August 2011.

2. C-ULUSAL HAKEMLİ DERGİLERDE YAYINLANAN MAKALELER

C-1. Aydın, T. and Aydın, M., 2011, Determination of the Impact of Population Change on the Land Use via GIS; Case Study of Kastamonu-Küre, Kastamonu University, Journal of Forestry Faculty, 2011, Vol:11 Issue: 2, Page: 156–164, ISSN: 1303-2399, E-ISSN:1309-4181, Kastamonu, Turkey.

3. E-KİTAPLAR

E-1. Türker, M.,F., Aydın, İ.,Z. and Aydın, T., “Ecotourism Activities for Sustainability and Management of Forest Protected Areas (Case of Camili Biosphere Reserve Area in Turkey)”, Designing Low Carbon Societies in Landscapes, 2014, ISSN 2191-0707 / ISBN 978-4-431-87798-1, Chapter IV. Ecosystem Service of Landscape.